

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

186ste editie
Maart – April 2025

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtelijk jaar 2024 - 2025 – Editie 186

Editie afgesloten op: 30 april 2025

Publicatiedatum: 30 april 2025

© Caroline VAN DEUREN

Senior Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Britselei 55

2000 Antwerpen

Tel : +32 2 685 90 72

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	11
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	11
---	-----------

1.2. EUROPESE REGELGEVING	11
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	11
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	11
---	-----------

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, voor wat betreft een aanpassing aan de procedure van onmiddellijke verschijning (snelrecht), Parl.St. Kamer 2024-2025, 0775/001.	11
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek voor wat betreft de aangifteplicht van bepaalde misdrijven gepleegd op minderjarigen of kwetsbare personen, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0778/001.	11
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en van het Wetboek van Strafvordering, betreffende verstorende politionele onderzoekstechnieken in een onlineomgeving en de uitbreiding van de digitale recherche, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0791/001.	12
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering wat betreft de audiovisuele opname van een verhoor, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0845/001.	12
--	----

2. RECHTSPRAAK.....	12
----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	12
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	13
---	-----------

EHRM 6 maart 2025(Gorse tegen Slovenië), www.hudoc.echr.coe.int	13
---	----

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Rechter oordeelt eerder in zaak medeverdachten – Schending

2.3. HOF VAN JUSTITIE	13
------------------------------------	-----------

Hof van Justitie (Grote Kamer) 8 april 2025 (C-292-23), www.curia.europa.eu	13
--	----

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Europees openbaar ministerie – Verordening (EU) 2017/1939 – Artikel 42, lid 1 – Procedurele handelingen die bedoeld zijn om rechtsgevolgen ten aanzien van derden te creëren – Rechterlijke toetsing door de nationale rechterlijke instanties overeenkomstig de voorschriften en procedures in het nationale recht – Reikwijdte – Oproeping van getuigen – Nationaal recht dat rechtstreekse rechterlijke toetsing van een dergelijke maatregel niet mogelijk maakt – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid

2.4. HOF VAN CASSATIE.....	15
-----------------------------------	-----------

A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS.....	15
--	-----------

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.0687.F), www.juportal.be	15
--	----

Trefwoorden: Strafzaken - Geschriften - Algemeen - Federale en lokale politie – Algemene bevoegdheid inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven op het geheel van het grondgebied van het Rijk - Draagwijdte - Politie over het wegverkeer - Vaststellingen op een autosnelweg door een lid van de lokale politie - Geldigheid

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.1255.F), www.juportal.be	16
--	----

Trefwoorden: Belangenneming – Begrip.....

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1572.N), www.juportal.be	16
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding - Strafzaken - De in het gelijk gestelde partij - Rechtsbijstandverzekering - Gevolgen.....	
Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1513.N), www.juportal.be	17
Trefwoorden: 1. Meerdaadse samenloop - Vaststelling - Motivering – Wijze.....	
2. Meerdaadse samenloop - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Wegverkeer - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis - Gevolg.....	
Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1418.N), www.juportal.be	17
Trefwoorden: Rechter ten gronde - Horen van getuige à charge - In aanmerking nemen van verklaring als bewijs - Voorwaarde - Gevolgen.....	
Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1382.N), www.juportal.be	18
Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Namen van de rechters – Draagwijdte	
2. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Rechters - Plaatsvervangend rechter - Hoedanigheid - Geen betichting van valsheid - Gevolg	
3. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Plaatsvervangend rechter - Aanwijzing - Bewijs - Wijze.....	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1328.N), www.juportal.be	18
Trefwoorden: 1. Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter	
2. Artikel 6.3.d - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek - Voorwaarden.....	
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1502.N), www.juportal.be	19
Trefwoorden: 1. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed - Voorwaarden	
2. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmaticheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw	
3. Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Motivering van de straf - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen – Voorwaarden	
4. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmaticheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw	
5. Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Toegang tot de strafrechter - Ontoelaatbaarheid van het derdenverzet - Gevolgen	
6. Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing	
7. Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijnen wegens overmacht - Beoordeling.....	
8. Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid	
9. Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast	

10. Artikel 6.3.b - Recht op voldoende tijd en faciliteiten om zijn verdediging voor te bereiden - Verbeurdverklaring - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Informatie over de redenen van de verbeurdverklaring - Recht op inzage en kopie van alle stukken die aan de verbeurdverklaring ten grondslag liggen - Ontbreken van specifieke informatie over de verbeurdverklaring en het gebrek aan goede trouw in de betekening van de veroordelende beslissing - Gevolgen	20
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0078.N), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter - Wijze	24
2. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Doorslaggevend karakter van het bewijs - Uitsluiting – Voorwaarden.....	24
3. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Miskening van de persoonlijke levenssfeer en verwerking van persoonsgegevens - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Nationale bewijsuitsluitingsregel - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Sanctie - Gevolgen	24
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1473.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: Onrechtmatig verkregen bewijs - Rechtmatigheid - Gevolgen	25
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1422.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter - Wijze	25
2. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Ernst van het misdrijf - Toepassing	26
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1628.N), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Witwassen - Eerste witwasmisdrijf - Voorwerp van het witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel verkregen uit het witwasmisdrijf - Begrippen	26
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0075.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: 1. Veroordeling met uitstel - Herroeping - Verjaring - Vaststelling - Motivering - Wijze	27
2. Wegverkeer - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf - Instellen van de herroepingsvordering - Uitspraak - Termijnen – Wijze.....	27
3. Veroordeling met uitstel - Herroeping van het uitstel - Geen voorafgaandelijk verhoor - Gevolgen.	27
4. Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf – Voorwaarde ...	27
5. "Non bis in idem" - Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf - Gevolg	27
Hof van Cassatie 30 maart 2022 (P.21.1028.F), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Beschikkingsbeginsel - (Geen) ultra petita	28
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0194.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Straftoemeting - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen - Vermelding van alleen de toegepaste wetsbepaling over de hoofdstraf - Voorwaarde	29
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.1380.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Straftoemeting - Verwijzing naar de leeftijd van de beklaagde - Verbod op discriminatie - Voorwaarden	29
Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.1664.F), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Geen schriftelijke vordering - Gevolg.....	30
Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.0975.F), www.juportal.be	30

Trefwoorden: 1. Gerechtskosten - Strafzaken - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijpraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling van de kosten.....	30
2. Procedure voor de feitenrechter - Strafvordering - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijpraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling - Verplichting - Motivering - Omvang	30
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.0770.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Diefstal en afpersing - Diefstal door middel van geweld of bedreiging of afpersing – Verzwarende omstandigheid van doodslag gepleegd om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken	31
2. Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden – Verzachtende omstandigheden - Hof van assisen - Doodslag - Aanneming van verzachtende omstandigheden	31
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1006.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt	32
2. Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt - Toepasselijke wet	32
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.0641.F), www.juportal.be	32
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid	32
2. Strafzaken - Allerlei - Bijkomend onderzoek op vraag van een partij - Uitvoering van een polygraaftest - Weigering - Criteria.....	32
3. Strafzaken - Recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - Overschrijding van de termijn - Beoordeling - Inaanmerkingneming van de door de beklaagde gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen - (Geen) sanctie van de uitoefening van het recht van verdediging.....	32
4. Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling - Motivering - Duur van de rechtspleging in hoger beroep	32
Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0474.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: Ondernemingstrafrecht – Handhaving – Wetboek van economisch recht – Straf – a) Publicatie van vonnis – b) Eenheid van opzet – Zwaarste straf – Gevolg – Bijkomende straffen.....	33
Hof van Cassatie 17 december 2024 (P.24.1076.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet	34
2. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet – Burgerlijk gebied – Gevolg.....	34
3. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet – Strafverzwaring – Beoordeling .	34
4. Oplichting – Listige kunstgreep – Aannemer	34
Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.0825.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Uitspraak – Veroordelend vonnis/arrest – Vermeldingen	35
Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.0846.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Bewijs – Bewijswaardering – Deskundigenverslag – Tegenstrijdigheid in het verslag – Rechter oordeelt dat het gaat om een materiële vergissing – Horen van deskundige is niet nodig	35
Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1675.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelgerecht – Verklaring van hoger beroep – Grievenformulier – Onafscheidelijk verbonden beslissingsonderdelen	35
Hof van Cassatie 14 januari 2025 (P.24.0918.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: 1. Grondwettelijk Hof – Prejudiciële vraag – Verplichting vraag te stellen – Beoordeling	36
2. Redelijke termijn – Onaantastbare beoordeling rechter – Criteria	36
Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1374.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: 1. Mededaderschap – Deelneming – Criteria	37
2. Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen - Niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt – Aandeel in het misdrijf als mededader	37
Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1396.N), www.juportal.be	38
Trefwoorden: 1. Terrorisme – Terroristische groep – Begrip – Voorwaarden	38
2. Terrorisme – Terroristische groep – Leider.....	38
3. Terrorisme – Terroristische groep – Lid	38

Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1444.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Raming ex aequo et bono door de rechter – Invoer onbepaalde hoeveelheid cocaïne	
	40
Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1546.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: 1. Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting – Verkrachting – Al dan niet aanwezigheid van toestemming – Beoordeling rechter – In aanmerking nemen van feitelijke elementen die dateren van na de feiten	
	41
2. Verkrachting – Vrijspraak – Vaststelling dat afwezigheid van toestemming niet is bewezen	
	41
Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1614.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Grief	
	42
2. Hoger beroep – Saisine appelrechter	
	42
3. Hoger beroep – Grievenformulier – Enkel grief omtrent de hoofdstraf – Bijkomende straf hoort ook tot de saisine	
	42
Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.25.0146.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Voorwaarden – Zo duidelijk mogelijk bepalen	
	43
2. Voorlopige hechtenis – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Voorwaarden – Verbod om te communiceren via platformen of applicaties die anonimiteit garanderen – Art. 8 EVRM – Geen absoluut recht – Beperking mogelijk indien evenredig	
	43
Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.25.0037.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: 1. Confiscatiebevel – Europese Unie – Verordening (EU) nr. 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroingsbevelen en confiscatiebevelen – Vermoeden van inachtneming van fundamentele rechten – Weigering – Voorwaarde	
	44
2. Confiscatiebevel – Europese Unie – Verordening (EU) nr. 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroingsbevelen en confiscatiebevelen – Vermoeden van inachtneming van fundamentele rechten – Weigeringsgronden – Veroordeling bij verstek op zich onvoldoende	
	44
Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.24.1635.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Opsporingsonderzoek – Opsporingshandelingen – Verbalisant kent burgerlijke partij – Gevolg – Bewijswaarde proces-verbaal	
	45
Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.24.1446.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Voorbereidende handelingen	
	45
2. Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Onaantastbare beoordeling rechter	
	45
3. Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Rechtstreeks verband tussen bepaalde gedraging beklaagde en een bepaald vermogensvoordeel – Niet vereist – Onaantastbare beoordeling rechter	
	45
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.24.0736.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Art. 6.1 EVRM – Art. 6.3.a EVRM – Obscuri libelli – Wijziging omschrijving telastlegging – Voorafgaande verwittiging – Verwittiging kan voortvloeien uit door de burgerlijke partij gevoerd verweer in een conclusie die werd meegedeeld aan de beklaagden	
	46
2. Oplichting – Listige kunstgreep – Volmacht op rekening	
	46
3. Rechtsplegingsvergoeding – Meerdere beklaagden	
	46
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.24.1613.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Misdrijf – Rechtvaardiging – Art. 71 Sw. – Onweerstaanbare dwang of overmacht – Beoordeling	
	47
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0154.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Redelijke termijn – Verval van de strafvordering in geval van zwaarwichtige miskennen redelijke termijn	
	49
2. Redelijke termijn – Beoordeling rechter – Motivering	
	49
Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1411.N), www.juportal.be	50

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van een getuige à charge onder eed – Beoordeling verzoek enkel nodig indien getuigenverklaring in aanmerking wordt genomen als bewijs – Inlichting	50
2. Inlichting – Regelmatigheid – Aanvoeringslast beklaagde – Overstijgen niveau loutere bewering ...	50
3. Vonnissen en arresten – Vermeldingen – Art. 195, eerste lid Sv. – Art. 450bis, eerste lid, WIB92 – Vermelding niet nodig – Rekening houden met administratieve sancties – Motivering	50
4. Witwassen – Verbeurdverklaring voorwerp – Equivalent – Lastens meerdere daders	50
Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1747.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Burgerlijke partij	52
Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.24.1528.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Drugs – Art. 2bis, § 2, a) en § 3, a), Drugwet – Verzwarende omstandigheid wanneer gepleegd ten aanzien van minderjarige – Eigen houding minderjarige niet relevant	52
Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.24.1527.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Saisine appelrechter – Basismisdrijf – Verzwarende omstandigheid – Grief over de schuld van de beklaagde aan de verzwarende omstandigheden – Gevolg	53
2. Drugs – Art. 2bis, § 2, a) Drugwet – Verzwarende omstandigheid wanneer gepleegd ten aanzien van minderjarige – Eigen houding minderjarige niet relevant	53
3. Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Ex aequo et bono	53
Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.25.0040.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelrechter – Hoofdstraf – Bijkomende straf – Onafscheidelijk verbonden – Beperking in grievenformulier buiten beschouwing laten	54
Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.25.0202.N – P.25.0234.N), www.hofvancassatie.be	55
Trefwoorden: Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast	55
Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.24.1524.N), www.hofvancassatie.be	56
Trefwoorden: Rechterlijke organisatie – Conclusietermijn – Laattijdigheid – Weren uit de debatten behoudens akkoord van de partijen – Partij verzoekt zelf om nieuwe conclusietermijn en uitstel – Akkoord om af te wijken van de initieel opgelegde conclusietermijnen	56
Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.25.0321.N), www.hofvancassatie.be	57
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Borgsom – Bepaling – Motivering	57
Hof van Cassatie 18 maart 2025 (P.24.1758.N), www.hofvancassatie.be	57
Trefwoorden: Brandstichting – Vernielen of het pogen te vernielen van een gebouw door ontploffing – Gelijkgesteld – Algemeen opzet	58
Hof van Cassatie 18 maart 2025 (P.24.1795.N), www.hofvancassatie.be	58
Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Vermogensvoordeel – Bepaling ex aequo et bono – Drugslabo ..	58
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0448.N), www.hofvancassatie.be	59
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Motivering – Verbod om zich naar het buitenland te begeven	59
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0002.N), www.hofvancassatie.be	60
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek tot horen getuige à charge – Slachtoffers van seksuele misdrijven – Beoordeling	61
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	64
Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.22.0073.F), www.juportal.be	64
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Verzoekschrift dat geldt als memorie – Voorwaarden	64
2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Onderzoeksgerecht - Bevoegdheden - Grenzen	64
3. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Uitvoerbaar vonnis - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat - Invloed	65
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1614.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Klacht met burgerlijke partijstelling - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Regelmatigheid van de procedure - Nietigheid, grond van niet-ontvankelijkheid of	

van verval van de strafvordering - Ambtshalve toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op tegenspraak - Voorwaarden	67
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0406.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Europees aanhoudingsbevel - Verstrijken van de termijn van 15 dagen voor de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het bevel - Invrijheidstelling van de betrokkene - Hoger beroep door openbaar ministerie - Onderzoeksoopdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling - Ontbreken van een beslissing over de tenuitvoerlegging van het bevel - Gevolg	67
Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.1594.F), www.juportal.be	68
Trefwoorden: 1. Bewijs – Strafzaken – Vermoedens - Aangevoerd politiegeweld - Artikel 3 EVRM - Verwonding opgelopen tijdens de vrijheidsberoving onder toezicht - Feitelijk vermoeden - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte	68
2. Art. 3 EVRM – Europese rechtspraak - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Invloed op de toepasselijke bewijslastregels	68
3. Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Toepasselijke bewijslastregels - Vermoeden van onschuld	68
4. Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een politieambtenaar die van politiegeweld wordt verdacht - Omkering van de bewijslast - Vermoeden van onschuld	68
Hof van Cassatie 21 september 2022 (P.22.0354.F), www.juportal.be	69
Trefwoorden: 1. Correctionele gerechten - Geen proces-verbaal van de rechtszitting – Gevolg	69
2. Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging	69
3. Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging - Artikel 6.1, EVRM - (Geen) Schending	69
Hof van Cassatie 21 september 2022 (P.22.0909.F), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Gebruik van valse stukken - Begrip - Nuttige uitwerking van de valsheid - Einde - Aangifte bij de rechterlijke overheid – Gevolg	70
Hof van Cassatie 21 september 2022 (P.22.1190.F), www.juportal.be	70
Trefwoorden: 1. Aangehouden in verdenkinggestelde - Hoger beroep inzake voorlopige hechtenis - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Vorm	70
2. Aangehouden in verdenkinggestelde - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Aankondiging van het voornemen om hoger beroep in te stellen - Draagwijdte	70
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1315.F), www.juportal.be	71
Trefwoorden: Wraking - Strafzaken - Vordering tot wraking van een onderzoeksrechter – Schorsende werking - Vervanging van de onderzoeksrechter - Toepasselijke wetsbepaling	71
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1062.F), www.juportal.be	71
Trefwoorden: Internering - Geestesstoornis - Psychiatrisch deskundigenonderzoek – Aangestelde deskundige die geen houder is van de door artikel 5, § 2, eerste lid, Interneringswet vereiste beroepstitel - Invloed	71
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1286.F), www.juportal.be	71
Trefwoorden: Strafzaken - Algemeen - Cassatieberoep tegen een veroordelend arrest – Schorsende werking - Draagwijdte - Eiser in cassatie in voorlopige hechtenis - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid	71
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1235.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidscontrole - Wettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie - Onderzoek van de stukken van het dossier	72
Hof van Cassatie 15 december 2022 (P.22.1327.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip	72
2. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling - Gevolg	72

3. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel - Invloed	72
4. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling - Invloed....	72
5. Onthaalrichtlijn - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn – Draagwijdte .	72
6. Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Cassatieberoep - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling - Invloed.....	72
Hof van Cassatie 8 oktober 2024 (P.24.1339.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Minderjarige – Jeugdbescherming	74
2. Europees aanhoudingsbevel – Minderjarige – Jeugdbescherming – Decreet van de Vlaamse Overheid van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht - 15-02-2019 - Art. 5	74
Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.25.0182.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – Devolutieve werking – Voorwaarde toevoegen aan elektronisch toezicht	75
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0223.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld – Motivering – Niet oordelen over al dan niet bestaan van ernstige schuldaanwijzingen tegen anderen	75
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0219.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Uitvoering straf of veiligheidsmaatregel – Gezochte persoon is een Belg – Weigeringsgrond is facultatief	76
Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0233.N), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Controle regelmatigheid – Bevel tot aanhouding werd verleend voor meerdere feiten – Onregelmatigheid in het bevel tot aanhouding met betrekking tot één van die feiten – Gevolg	77
Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.25.0294.N), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Wapens – Verboden wapendracht – Art. 9 Wapenwet 2006 – “Buiten de woning” – Gemeenschappelijke gang in een complex met meerdere woongelegenheden	77
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1711.N), www.juportal.be	78
Trefwoorden: Bewijs – Onregelmatig bewijs – Beoordeling – Alcoholintoxicatie	78
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1602.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Gijzeling – Foltering – Onmenselijke behandeling – Bijzondere minachting voor het individu	79
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0085.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Conclusies – Verzoek om conclusietermijnen – Geen absoluut recht – Beoordeling	80
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1760.N), www.juportal.be	80
Trefwoorden: Veroordeling met uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Verblijfplaats – Niet de gevangenis waar de betrokkene tijdelijk is opgesloten	80
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0417.N), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Aanvoeringslast – Omvang	81
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0453.N), www.hofvancassatie.be	82
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Weigering uitstel te vragen voor verder onderzoek detentieomstandigheden – Gevolg	82
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	83
Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.0838.F), www.juportal.be	83
Trefwoorden: 1. Beslissing tot verbetering van een in kracht van gewijsde gegane beslissing - Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek - Rechtsmiddel - Cassatieberoep	83
2. Geldboete - Opdecimen - Misrekening - Verbetering - Voorwaarden	83
Hof van Cassatie 17 november 2022 (C.20.0593.F), www.juportal.be	84
Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Staat - Overheid - Magistraat – Fout	84
2. Magistraat - Fout - Rechtstreeks voorwerp van de rechtsprekende functie - Vordering tot schadevergoeding - Ontvankelijkheid - Voorwaarden	84
Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.22.0196.N), www.juportal.be	85

Trefwoorden: Verzoek tot herziening – Advies en verwijzing tot herziening	85
Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1052.N), www.juportal.be	85
Trefwoorden: Verzoek tot herziening – Art. 443, eerste lid, 3° Sv. – Voorwaarden – Beoordeling – Oordeel van de rechter wordt door een of meer deskundigen of onderzoekers wordt in vraag gesteld	85
Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1658.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: Wraking – Hoedanigheid insteller vordering – Beoordeling	86
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	86
2.6. RAAD VAN STATE	86
2.7. HOVEN VAN BEROEP	86
A. CORRECTIONELE KAMERS	87
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING	87
Antwerpen 19 december 2024, RW 2024-25, afl. 34, 1401-1403.	87
Trefwoorden: 1. Eed – Vertaling-tolk – Afwezigheid van opname in het Belgisch nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken – Ondertekening van de vertaling op straffe van nietigheid	87
2. Bewijs – Strafzaken – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gesprekken in een vreemde taal – Nietigheid van de vertaling	87
3. Onderzoeksgerecht – Regeling van de rechtspleging – Nietigheden – Beoordeling van de bezwaren	87
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING	87
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	87
A. CORRECTIONELE KAMERS	87
B. RAADKAMER	88
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	88
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	88
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	88
3. RECHTSLEER	88
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	88
3.2. BOEKEN	88
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	88
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	89
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN)	89
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	89
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	89
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT	89
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	89
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	90
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND	90
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELN OVER HET RECHT	90
3.5. VARIA	90

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

- Nihil

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- DE BROUWER, A., e.a., “Chronique de législation pénale 2024/02”, *RDP* 2025, afl. 3, 262-270.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, voor wat betreft een aanpassing aan de procedure van onmiddellijke verschijning (snelrecht), Parl.St. Kamer 2024-2025, 0775/001.

Samenvatting: De omzendbrief COL 05/2024 van het College van procureurs-generaal formuleert kritische bedenkingen bij de hernieuwde snelrechtprocedure, ingevoerd bij wet van 18 januari 2024. Hoewel bedoeld voor een snelle aanpak van stadsrellen en ernstige misdrijven, blijkt de procedure vooral geschikt voor eenvoudig te bewijzen zaken en niet voor de misdrijven waarvoor ze werd ontworpen. De Raad van State en het College merken op dat de procedure niet volledig aansluit bij de oorspronkelijke doelstellingen.

Belangrijke beperkingen zijn onder meer de noodzaak van een gerechtelijk onderzoek, de verplichte instemming van de verdachte, en de onmogelijkheid om aanvullend onderzoek te vragen zonder de procedure stop te zetten. Ook de beroepsprocedure en de termijnen roepen juridische onzekerheid op.

Het wetsvoorstel beoogt deze knelpunten aan te pakken.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek voor wat betreft de aangifteplicht van bepaalde misdrijven gepleegd op minderjarigen of kwetsbare personen, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0778/001.

Samenvatting: In navolging van aanbeveling nr. 90 van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de aanpak van seksueel misbruik, in de Kerk maar ook daarbuiten, vervangen we met dit voorstel het spreekrecht (zoals bepaald in artikel 458bis van het Strafwetboek) door een eenduidige spreekverplichting. Het is immers onaanvaardbaar dat het beroepsgeheim wordt ingeroepen in gevallen waarin een

minderjarige of kwetsbare persoon slachtoffer is of dreigt te worden van zeer ernstige misdrijven als verkrachting, doodslag, verminking, et cetera.

In dergelijke gevallen is het noodzakelijk dat deze misdrijven worden gemeld aan de bevoegde procureur des Konings. Net omdat deze slachtoffers extra kwetsbaar en minder weerbaar zijn, is het niet meer dan normaal dat zij resoluut worden beschermd en dat het beroepsgeheim hiertoe geen obstakel vormt.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en van het Wetboek van Strafvordering, betreffende verstorende politionele onderzoekstechnieken in een onlineomgeving en de uitbreiding van de digitale recherche, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0791/001.

Samenvatting: Voor de aanpak van de cybercriminaliteit bepleit dit wetsvoorstel een verschuiving van louter repressieve maatregelen naar innovatieve en disruptieve methoden.

De huidige reactieve aanpak van cybercriminaliteit is immers ineffectief en kost veel capaciteit en de grenzeloze aard van cybercriminaliteit bemoeilijkt de traditionele dadervervolgning.

Er is evenwel een gebrek aan een wettelijk kader in België om deze innovatieve en disruptieve technieken in te zetten. Dit voorstel beoogt dan ook een aantal wetswijzigingen die nodig zijn om politiediensten in staat te stellen cybercriminaliteit te voorkomen en desgevallend effectief te vervolgen

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering wat betreft de audiovisuele opname van een verhoor, Parl.St. Kamer 2024-2025, 0845/001.

Samenvatting: Bij het verhoor van slachtoffers of getuigen voorziet de wet in de mogelijkheid van een audiovisuele opname, bv. om te vermijden dat deze personen steeds opnieuw hetzelfde verhaal dienen te vertellen over verschrikkelijke feiten die ze hebben meegemaakt.

Bij minderjarige slachtoffers van zedenfeiten is de audiovisuele opname al de regel; bij meerderjarigen vindt de opname pas plaats wanneer de procureur des Konings of de onderzoeksrechter het beveelt. Om meerderjarigen beter te beschermen tegen de traumatiserende effecten van herhaaldelijk verhoor wil dit wetsvoorstel ook voor hen de opname veralgemenen bij erg gevoelig liggende feiten.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 6 maart 2025 (Gorse tegen Slovenië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-242070>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Rechter oordeelt eerder in zaak medeverdachten – Schending

Samenvatting: Klager, een advocaat, wordt veroordeeld wegens machtsmisbruik en witwassen. De voorzitter van de rechtbank heeft voorafgaand aan deze procedure twee medeverdachten na een plea bargain veroordeeld voor deelname aan dezelfde strafbare feiten als waarvoor klager is veroordeeld. Door klager ingediende wrakingsverzoeken tegen de betreffende rechter zijn afgewezen. In Straatsburg klaagt hij dat zijn recht op een onpartijdige rechter onder artikel 6, lid 1 EVRM en het vermoeden van onschuld zoals gewaarborgd in artikel 6, lid 2 EVRM zijn geschonden. Het EHRM herhaalt dat in complexe strafzaken met meerdere verdachten die niet samen kunnen worden berecht, verwijzingen naar de betrokkenheid van de verdachten die op een later moment worden berecht onvermijdelijk kunnen zijn bij de beoordeling van de feiten van de verdachten die op een eerder moment terechtstaan.

In deze zaak is het EHRM van oordeel dat onvoldoende inspanningen zijn verricht om te voorkomen dat de indruk werd gewekt dat klager al schuldig was bevonden. Het Hof acht hiertoe met name van belang dat de vonnissen van de medeverdachten niet alleen al een gedetailleerde beschrijving bevatten van de vermeende rol van klager maar ook naar hem verwezen als “dader” van het betreffende strafbare feit. Klager werd hierbij bij zijn volledige naam genoemd, terwijl noch uit de uitspraken noch anderszins uit de berichtgeving bleek dat de schuld van klager nog niet wettelijk was vastgesteld.

Schending artikel 6, leden 1 en 2 EVRM.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2025, april:

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/NRE-2025-nr-4.pdf>)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie (Grote Kamer) 8 april 2025 (C-292-23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=297672&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7659361>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Europees openbaar ministerie – Verordening (EU) 2017/1939 – Artikel 42, lid 1 – Procedurele handelingen die bedoeld zijn om rechtsgevolgen ten aanzien van derden te creëren – Rechterlijke toetsing door de nationale rechterlijke instanties overeenkomstig de voorschriften en procedures in het nationale recht – Reikwijdte – Oproeping van getuigen – Nationaal recht dat rechtstreekse rechterlijke toetsing van een dergelijke maatregel niet mogelijk maakt – Artikel 19, lid 1, tweede alinea,

VEU – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 42, lid 1, van verordening 2017/1939 aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling zoals artikel 90 [LO 9/2021], waarbij er geen rechterlijke toetsing plaats kan vinden van een procedurele handeling van het EOM die (in de aangegeven zin) rechtsgevolgen ten aanzien van derden creëert, zoals de bij besluit van 2 februari 2023 genomen beslissing van de gedelegeerd Europese aanklager om getuigen op te roepen?

2) Moeten de artikelen 6 en 48 van het [Handvest] en artikel 7 van richtlijn [2016/343] aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale regeling zoals artikel 90 [LO 9/2021], gelezen in samenhang met artikel 42, leden 1 en 3, en artikel 43 van deze wet, waarbij er geen rechterlijke toetsing plaats kan vinden van een procedurele handeling van het EOM zoals de beslissing van de gedelegeerd Europese aanklager om als getuige een derde op te roepen van wie redelijkerwijs kan worden verwacht dat hij betrokken is bij de strafbare feiten waarop het onderzoek betrekking heeft?

3) Moeten artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en artikel 86, lid 3, VWEU aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een systeem van rechterlijke toetsing als bedoeld in de artikelen 90 en 91 LO 9/2021 voor handelingen van gedelegeerde Europese aanklagers op grond van artikel 42, lid 1, en artikel 43 LO 9/2021, dat niet voorziet in rechterlijke toetsing van een maatregel die door de gedelegeerd Europese aanklager bij de uitoefening van zijn onderzoeksbevoegdheid is gelast, en dat geen gelijkwaardige regeling kent in de nationale procedureregels voor het aanvechten van beslissingen die door rechters van instructie bij de uitoefening van hun onderzoeksbevoegdheid zijn genomen?

4) Moet artikel 2 VEU, waarin de waarden van de rechtsstaat zijn neergelegd waarop de Unie berust, gelezen in samenhang met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een [eerlijk] proces in artikel 47 van het [Handvest] en met het doeltreffendheidsbeginsel in artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een systeem van rechterlijke toetsing van de handelingen van gedelegeerd Europese aanklagers waarbij dergelijke handelingen slechts in een beperkt aantal gevallen kunnen worden aangevochten, zoals dat naar Spaans recht het geval is in de artikelen 90 en 91 LO 9/2021?”

Het Hof (Grote Kamer) verklaart voor recht:

Artikel 42, lid 1, van verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie („EOM”), gelezen in het licht van artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, de artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid,

moet aldus worden uitgelegd dat

een besluit waarbij de gedelegeerd Europese aanklager die de betrokken zaak behandelt getuigen oproept in het kader van een onderzoek, op grond van artikel 42, lid 1, van die verordening onderworpen is aan toetsing door de bevoegde nationale rechterlijke instantie wanneer met dit besluit wordt beoogd bindende rechtsgevolgen in het leven te roepen die de personen die tegen dat besluit opkomen – zoals de personen tegen wie dat onderzoek loopt – in hun belangen raken doordat hun rechtspositie aanmerkelijk wordt gewijzigd.

Indien dat het geval is, moeten die personen er op grond van het nationale recht zeker van kunnen zijn dat het besluit daadwerkelijk, althans incidenteel, wordt getoetst, eventueel door de strafrechter die de zaak zal beoordelen.

Wanneer de nationale procedurele bepalingen betreffende vergelijkbare, op basis van nationaal recht ingestelde beroepen echter voorzien in de mogelijkheid om rechtstreeks op te komen tegen een soortgelijk besluit, moet deze mogelijkheid op grond van het gelijkwaardigheidsbeginsel ook openstaan voor die personen.

Perscommuniqué: Procedurele handelingen van het EOM moeten voor rechterlijke toetsing vatbaar zijn als zij ertoe kunnen leiden dat de rechtspositie van personen die tegen deze handelingen opkomen wordt gewijzigd. De nationale rechter moet via een concreet en specifiek onderzoek nagaan of dit het geval is.

De toetsing moet echter de vorm aannemen van een rechtstreeks beroep wanneer er in het nationale recht met zo'n beroep kan worden opgekomen tegen een soortgelijke beslissing van de nationale autoriteiten.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-04/cp250045nl.pdf>

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.0687.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.5>

Trefwoorden: Strafzaken - Geschriften - Algemeen - Federale en lokale politie – Algemene bevoegdheid inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven op het geheel van het grondgebied van het Rijk - Draagwijdte - Politie over het wegverkeer - Vaststellingen op een autosnelweg door een lid van de lokale politie - Geldigheid

Samenvatting: Artikel 15 Wet Politieambt en artikel 117, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst kennen aan de politieambtenaren van de federale en de lokale politie een algemene bevoegdheid toe inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven; die opdracht wordt vervuld op het geheel van het grondgebied van het Rijk krachtens artikel 45, eerste lid, Wet Politieambt, en overeenkomstig artikel 16 van de laatstgenoemde wet voor wat meer bepaald de politie over het wegverkeer betreft; noch artikel 3, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst noch enige andere wettelijke bepaling wijkt af van die algemene

bevoegdheid van de federale en de lokale politie op het geheel van het grondgebied van het Rijk; noch uit die bepaling, noch uit artikel 7bis van het koninklijk besluit van 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren volgt dat de leden van de lokale politie niet bevoegd zouden zijn om een voertuig, dat op de autosnelweg rijdt, te controleren (1). (1) De nietgepubliceerde mondelinge conclusie van het openbaar ministerie die andersluidend is wat betreft het eerste en tweede middel, is dat niet wat betreft het derde middel. Zie Cass. 1 februari 2006, AR P.05.1355.F, AC 2006, nr. 63, en concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, RDPC 2007, 227, en noot G. BOURDOUX, “Une fois en service : toujours en service ? La compétence des fonctionnaires de police pour constater une infraction de roulage”, 231-240; Ch. DE VALKENEER, Manuel de l’enquête pénale, T.1 : Principes généraux, 5de uitg., Brussel, Larcier, 2018, 27 en 28, nrs. 17 en 18; L. KENNES, Manuel de la preuve en matière pénale, Kluwer, Mechelen, 2009, 155, nr. 315. De eiser voerde ook de ministeriële omzendbrief van 31 augustus 2010 houdende de opdrachten en het prioritair actieterrein van de federale wegpolitie aan (B.S. 28 oktober 2010), die de autosnelwegen als prioritair actieterrein toewijst aan de federale wegpolitie (DAH); artikel 5.2.1 van die omzendbrief bepaalt echter dat “het toewijzen van een prioritair actieterrein aan de federale wegpolitie uiteraard een samenwerking met de lokale politie niet uitsluit”.

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.1255.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.1>

Trefwoorden: Belangenneming – Begrip

Samenvatting: De in artikel 245 Strafwetboek strafbaar gestelde belangenneming is die welke concreet bestaat in een inmenging van de dader in verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken die geen verband houden met het uitoefenen van zijn ambt, maar waarover hij krachtens zijn ambtsplichten het toezicht of het beheer heeft, waardoor de dader aldus het algemeen belang met een privébelang vermengt (1). (1) Zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nrs. 202 en 203; J. SPREUTELS, F. ROGGEN, E. ROGER-FRANCE en J.-P. COLLIN, Droit pénal des affaires, Larcier, 2de uitg., 2021, 528; Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.0808.F ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20111026.3, AC 2011, nr. 575, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 november 2005, AR P.05.0717.N ECLI:BE:CASS:2005:ARR.20051122.6, AC 2005, nr. 613, met concl. “in hoofdzaak” van procureur-generaal DE SWAEF; Cass. 24 oktober 1974, AC 1975, p. 255.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1572.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.10>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding - Strafzaken - De in het gelijk gestelde partij - Rechtsbijstandverzekering - Gevolgen

Samenvatting: Volgens artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek kent de rechter de rechtsplegingsvergoeding toe aan de in het gelijk gestelde partij en dus niet aan de rechtsbijstandsverzekeraar. Het gegeven dat de verzekeraar en de verzekeringsnemer in hun onderlinge verhouding anders zijn overeengekomen, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) F. VAN VOLSEM, "De rechtsplegingsvergoeding en de strafrechter: een ietwat moeilijk huwelijk", NC 2008, 408.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1513.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6>

Trefwoorden: 1. Meerdaadse samenloop - Vaststelling - Motivering – Wijze

2. Meerdaadse samenloop - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Wegverkeer - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis - Gevolg

Samenvatting: 1. De rechter kan een louter verzoek om artikel 65, eerste lid, Strafwetboek toe te passen verwerpen met het enkele oordeel dat er geen eenheid van opzet bestaat.

2. Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1418.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.13>

Trefwoorden: Rechter ten gronde - Horen van getuige à charge - In aanmerking nemen van verklaring als bewijs - Voorwaarde - Gevolgen

Samenvatting: Indien de rechter oordeelt bij de schuldvraag geen rekening te zullen houden met een tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende getuigenverklaring, bestaat niet langer de noodzaak die getuige te horen op de rechtszitting onder eed en dient de rechter bijgevolg het niet-horen van die getuige à charge niet te verantwoorden in het licht van de criteria van het voorhanden zijn van de ernstige redenen voor het niet-horen van de getuige, het doorslaggevend karakter van de verklaring van de getuige à charge en het voorhanden zijn van compenserende factoren.

Met noot: MEGANCK, B., “Het niet-horen van een getuige à charge met wiens verklaring de rechter geen rekening houdt”, *T.Strafr.* 2022, afl. 3, 165-166.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1382.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2>

Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Namen van de rechters – Draagwijdte

2. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Rechters - Plaatsvervangend rechter - Hoedanigheid - Geen betichting van valsheid - Gevolg

3. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Plaatsvervangend rechter - Aanwijzing - Bewijs - Wijze

Samenvatting: 1. Uit artikel 780, eerste lid, 1°, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat het vonnis de namen moet bevatten van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld, volgt niet dat het vonnis melding moet maken van de voornamen van de rechters.

2. De vermelding in een vonnis van de hoedanigheid van de magistraten die in de zaak hebben gezeteld en over de zaak hebben geoordeeld, zoals de hoedanigheid van rechter of plaatsvervangend rechter, is een vermelding die geldt tot inschrijving wegens valsheid (1). (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0168.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170628.3, AC 2017, nr. 426.

3. Uit de artikelen 87 en 322 Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat in een vonnis dat mede werd gewezen door een plaatsvervangend rechter melding moet worden gemaakt van zijn aanwijzing door de voorzitter van de rechtbank of dat die aanwijzing moet blijken uit de stukken van de rechtspleging; een plaatsvervangende rechter die mee zetelt en over de zaak uitspraak doet, wordt vermoed regelmatig te zijn aangewezen.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1328.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18>

Trefwoorden: 1. Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter

2. Artikel 6.3.d - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens

hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

2. Een beklaagde die wenst dat de rechter een bepaalde persoon ter rechtszitting hoort, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; bij gebreke daaraan dient de beslissing niet aan de hand van specifieke redenen uit te leggen waarom die persoon niet wordt gehoord (1). (1) Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1144.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6, AC 2021, nr. 167.

Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1502.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13>

Trefwoorden: 1. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed - Voorwaarden

2. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

3. Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Motivering van de straf - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen – Voorwaarden

4. Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

5. Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Toegang tot de strafrechter - Ontoelaatbaarheid van het derdenverzet - Gevolgen

6. Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing

7. Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijnen wegens overmacht - Beoordeling

8. Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid

9. Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

10. Artikel 6.3.b - Recht op voldoende tijd en faciliteiten om zijn verdediging voor te bereiden - Verbeurdverklaring - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Informatie over de redenen van de verbeurdverklaring - Recht op inzage en kopie van alle stukken die aan de verbeurdverklaring ten grondslag liggen - Ontbreken van specifieke informatie over de verbeurdverklaring en het gebrek aan goede trouw in de betekening van de veroordelende beslissing - Gevolgen

Samenvatting: 1. Uit geen enkele internationale of nationale rechtsnorm volgt dat de rechter alleen goederen kan verbeurdverklaren die eigendom zijn van de beklaagde aan wie hij deze straf oplegt of waarop enkel die beklaagde aanspraken kan laten gelden; wel moet de persoon die aanspraak maakt op verbeurdverklaarde goederen en die niet is vervolgd of tussengekomen in het strafproces waarin de verbeurdverklaring is bevolen, de mogelijkheid hebben om zijn aanspraak voor te leggen aan een rechter die kan oordelen over de uitwerking van de verbeurdverklaring tegenover de betrokkene; deze dreigt immers nadeel van de verbeurdverklaring te ondervinden (1). (1) Zie concl. OM.

2. De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

3. Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring

beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskenning van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

4. De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig; de verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd; bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft; aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring; de rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet (1). (1) Zie concl. OM.

5. Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen

ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

6. Een wettelijke bepaling heeft uit haar aard een algemeen karakter en kan zodoende van toepassing zijn op een veelheid aan situaties die niet allemaal specifiek door die bepaling kunnen worden geregeld; het staat aan de rechter om een dergelijke bepaling uit te leggen en in dat kader te beoordelen welke situaties en personen onder de toepassing ervan kunnen vallen; daarbij dient de rechter acht te slaan op de duidelijkheid en de voorspelbaarheid van die bepaling voor de persoon op wie ze van toepassing kan zijn, rekening houdend met onder meer de bewoordingen van de bepaling, de evolutie van de maatschappij en het recht sinds de invoering ervan en de wijze waarop ze door de rechtspraak wordt uitgelegd; het vereiste van de strikte uitlegging van de strafwet verbiedt de rechter niet een bepaling die behoort tot de strafrechtspleging toepasselijk te verklaren op een persoon wiens situatie in die bepaling niet uitdrukkelijk is geregeld; de rechtspraak aanvaardt sinds geruime tijd dat een derde tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt van goederen waarop hij aanspraak maakt, de rechtsmiddelen kan aanwenden die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan, met inbegrip van het verzet, en dat hij zijn aanspraken voor het eerst op verzet kan laten gelden, aangezien hij van rechtswege partij in het geding is, ook al is hij daarin niet verschenen of opgeroepen; indien niet blijkt dat de bij verstek veroordeelde beklaagde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing, kan hij in verzet komen totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn; die bepaling kan op grond van de bewoordingen ervan worden toegepast op een derde wiens goed is verbeurd verklaard en die niet verscheen of is opgeroepen in het strafproces (1). (1) Zie concl. OM.

7. Voor een persoon die kennis neemt van de betekening van een beslissing waarbij goederen worden verbeurdverklaard waarvan hij voorhoudt eigenaar te zijn, alsook van een modelformulier waarin wordt uitgelegd over welke rechtsmiddelen een bij verstek veroordeelde persoon in strafzaken beschikt, moet het ook bij afwezigheid van een aan die bijzondere situatie aangepaste wetsbepaling of formulier duidelijk zijn dat hij, indien hij tegen die beslissing verzet wil instellen, dat moet doen binnen de wettelijk bepaalde termijn van verzet zoals die ook is vermeld in dat formulier; dit is des te meer het geval wanneer die persoon, steeds bijgestaan door een advocaat, feitelijk op de hoogte was van de beslissing tot verbeurdverklaring en van de strafprocedure die tot deze beslissing heeft geleid, ook al was hij in die procedure niet formeel opgeroepen of was hij niet verplicht daarin tussen te komen; het is voor die derde ook niet onvoorzienbaar dat het verzet dat hij tegen de beslissing kan instellen tijdsgebonden is aangezien er binnen een redelijke termijn zekerheid moet komen over de bestemming van de verbeurdverklarde goederen; bijgevolg heeft de derde geen recht op verzet zonder enige tijdsbeperking of op de beoordeling van de gegrondheid van zijn aanspraak door een rechter, ongeacht de niet-ontvankelijkheid van zijn verzet wegens de laattijdigheid ervan; hieruit volgt dat artikel 187 Wetboek van Strafvordering voor de derde die kennis heeft genomen van de voormelde betekening en kennisgeving, voldoende duidelijk en voorspelbaar is om de termijn te kennen waarbinnen

hij verzet dient aan te tekenen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring; door het feit dat de derde binnen de in artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijnen, eventueel verlengd ingevolge het bestaan van een situatie van overmacht, verzet kan instellen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring die hem benadeelt, worden de rechten van de derde geëerbiedigd, zoals het recht op een eerlijk proces en het recht op eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

8. Het feit dat het openbaar ministerie in het strafproces lastens een beklaagde de verbeurdverklaring heeft gevorderd van goederen die ter beschikking staan van een criminele organisatie en die formeel eigendom zijn van een derde, impliceert niet dat die verbeurdverklaring een straf is die aan die derde is opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

9. Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

10. Artikel 6.3.a EVRM is niet van toepassing op de derde die aanspraak maakt op lastens een beklaagde verbeurdverklaarde goederen aangezien die derde geen persoon is tegen wie een vervolging is ingesteld; voor het overige is de derde, alleszins ingevolge de kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring, op de hoogte van de aard en de reden van de tegen de beklaagde ingebrachte beschuldiging en de redenen voor het bevelen van de verbeurdverklaring, te meer daar hij inzage en kopie kan nemen van alle stukken die aan de vervolging van de beklaagde en de verbeurdverklaring ten grondslag liggen; niet vereist is dat het openbaar ministerie opgave doet van elk gegeven van het strafdossier waarop de verbeurdverklaring steunt of het gebrek aan goede trouw van de derde blijkt; aldus is het recht van de derde op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht op informatie voldoende gewaarborgd en beschikt hij over voldoende tijd en middelen om zijn verdediging voor te bereiden; dat de derde zijn aanspraak voor de rechter pas aanhangig maakt in een procedure ingesteld na de beslissing tot verbeurdverklaring, heeft voor die derde dan ook geen onevenredige nadelen waardoor zijn grondrechten zijn miskend (1). (1) Zie concl. OM.

Met noot: TERSAGO, P., “ ‘Take from them, everything’: over het doorgedreven afpakken van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie en de bescherming van derden te goeder trouw”, *T. Strafr.* 2022, afl. 6, 334-352.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0078.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15>

Trefwoorden: 1. Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter - Wijze

2. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Doorslaggevend karakter van het bewijs - Uitsluiting – Voorwaarden

3. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Miskenning van de persoonlijke levenssfeer en verwerking van persoonsgegevens - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Nationale bewijsuitsluitingsregel - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Sanctie - Gevolgen

Samenvatting: 1. De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.3, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220111.2N.1, AC 2022, nr. 14.

2. De doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), verplicht de rechter niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41-44, www.curia.europa.eu.

3. Het beginsel van de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), vereist niet dat een nationale bewijsuitsluitingsregel, dit is hier artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, steeds een sanctie bepaalt voor bewijsmateriaal dat is verkregen met miskenning van de persoonlijke levenssfeer en de verwerking van persoonsgegevens zoals beschermd door het Unierecht; meer specifiek is een sanctie niet vereist wanneer de Belgische rechter oordeelt dat het bewijsmateriaal geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde miskent of dat de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast of dat het gebruik van het bewijsmateriaal, in verhouding tot het geheel van de gegevens van het strafdossier, niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, die beoordeling immers inhoudend dat het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal geen ongerechtvaardigd nadeel toebrengt aan de beklaagde. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41-44, www.curia.europa.eu.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1473.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.26>

Trefwoorden: Onrechtmatig verkregen bewijs - Rechtmatigheid - Gevolgen

Samenvatting: Het staat aan de rechter, hetzij ambtshalve hetzij op aanvoering van een partij, te oordelen of een bewijs al dan niet onrechtmatig is verkregen; indien de rechter oordeelt dat het bewijs rechtmatig werd verkregen, is er geen grond meer om te beslissen of tot de sanctionering van een onrechtmatigheid moet worden overgegaan.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1422.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1>

Trefwoorden: 1. Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk

proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter - Wijze

2. Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Ernst van het misdrijf - Toepassing

Samenvatting: 1. De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.3, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220111.2N.1, AC 2022, nr. 14.

2. Het enkele feit dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unierecht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskenning uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een algemeenheid van burgers, heeft niet tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1628.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.19>

Trefwoorden: Witwassen - Eerste witwasmisdrijf - Voorwerp van het witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel verkregen uit het witwasmisdrijf - Begrippen

Samenvatting: Het voorwerp van het witwasmisdrijf voorzien in artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek, zoals bepaald door artikel 505, zevende lid, Strafwetboek, bestaat uit het

gehele wederrechtelijke vermogensvoordeel dat de beklaagde koopt, ruilt, of om niet ontvangt, bezit, bewaart of beheert; de verdere besteding ervan is niet het witgewassen vermogensvoordeel, maar eventueel een wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf zelf; het voorwerp van het witwasmisdrijf is dus niet beperkt tot het bedrag van de besteding.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0075.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20>

Trefwoorden: 1. Veroordeling met uitstel - Herroeping - Verjaring - Vaststelling - Motivering - Wijze

2. Wegverkeer - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf - Instellen van de herroepingsvordering - Uitspraak - Termijnen – Wijze

3. Veroordeling met uitstel - Herroeping van het uitstel - Geen voorafgaandelijk verhoor - Gevolgen

4. Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf – Voorwaarde

5. "Non bis in idem" - Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf - Gevolg

Samenvatting: 1. De rechter die oordeelt dat een herroepingsvordering van het uitstel van tenuitvoerlegging niet is verjaard, moet bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie die beslissing niet nader met redenen omkleden.

2. Geen enkele bepaling van de Probatiewet of enig andere bepaling voorziet in een bijzondere termijn waarbinnen een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging op grond van artikel 14, § 1ter, Probatiewet wegens het plegen van een nieuw misdrijf tijdens de proeftijd moet worden ingesteld en waarbinnen de rechter over een dergelijke vordering uitspraak moet doen; daaruit volgt dat deze herroepingsvordering moet worden ingesteld en dat erover moet zijn beslist binnen de termijn van de verjaring voor de uitvoering van de opgelegde straf waarvoor uitstel van tenuitvoerlegging is verleend, met dien verstande dat gelet op het verleende uitstel er een wettelijk beletsel is om de straf uit te voeren en de verjaringstermijn voor de uitvoering van de straf bijgevolg is geschorst tijdens de proeftijd (1). (1) Zie over deze problematiek: Cass. 23 februari 2016, AR P.14.1268.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160223.1, AC 2016, nr. 132, T.Strafr., 2016, 3, 234-236, met noot T. DECAIGNY, "De termijn voor herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging van een straf omwille van nieuwe feiten"; GwH nr. 30/2019 van 28 februari 2019, randnummers B.3.6 en B.9, www.const-cour.be; GwH nr. 77/2019 van 23 mei 2019, randnummers B.3.6. en B.9; P. HOET, "Over de verjaring van de herroepingsvordering en de straf bij gemeenschapsgerichte maatregelen en straffen", Limb.Rechtsl. 2016, afl. 2, 97-98.

3. Uit het enkele feit dat de persoon tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht niet voorafgaandelijk is verhoord, kan geen schending van artikel 6 EVRM worden afgeleid; de betrokkene kan op de rechtszitting waarop de herroepingsvordering wordt behandeld elk verweer laten gelden, maar hij tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht en die zonder gegronde reden nalaat persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting waarop die vordering wordt behandeld, kan zich niet beroepen op een miskenning van zijn recht om persoonlijk te worden gehoord; hij maakt dan immers de uitoefening van dit recht zelf onmogelijk.

4. Aan de voorwaarde voor herroeping op grond van artikel 14, § 1ter, eerste lid, Probatielwet is voldaan indien de betrokkene, na een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing wegens een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan, tijdens de proeftijd opnieuw een dergelijke overtreding pleegt, die aanleiding geeft tot een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing; niet is vereist dat die veroordeling wegens het nieuw misdrijf wordt uitgesproken of kracht van gewijsde krijgt tijdens de proeftijd; de omstandigheid dat de rechter bij de in kracht van gewijsde gegane veroordeling voor het nieuwe tijdens de proeftijd gepleegde misdrijf ten onrechte de door artikel 38, § 6, Wegverkeerswet bedoelde toestand zou hebben aangenomen, belet de herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging niet.

5. De rechter die op grond van een door de wetgever uitgewerkte regeling het uitstel van tenuitvoerlegging herroept van straffen opgelegd bij een eerdere rechterlijke beslissing en dit wegens het plegen van nieuwe feiten tijdens de vooraf bepaalde proeftijd welke aanleiding hebben gegeven tot een nieuwe rechterlijke veroordeling, miskent het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem niet.

Met noot: HOET, P., “Over de herroeping van een uitstel van de tenuitvoerlegging van de straf wegens een nieuw misdrijf”, *T.Strafr.* 2022, afl. 4, 224-226.

Hof van Cassatie 30 maart 2022 (P.21.1028.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13>

Trefwoorden: Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Beschikkingsbeginsel - (Geen) ultra petita

Samenvatting: Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde “tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen” vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweet het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, “aangezien artikel 1017

[eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd” (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N ECLI:BE:CASS:2004:ARR.20041216.20-C.02.0251.N ECLI:BE:CASS:2004:ARR.20041216.20, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt “de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering”; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, “de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij” (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20130507.3, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100120.5, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0194.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.4>

Trefwoorden: Straftoemeting - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen - Vermelding van alleen de toegepaste wetsbepaling over de hoofdstraf - Voorwaarde

Samenvatting: Uit de artikelen 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering volgt de verplichting voor de rechter om in een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen te vermelden; om te voldoen aan deze bepaling volstaat het dat de rechter wat de bestraffing betreft de artikelen vermeldt die de hoofdstraffen bepalen, zonder dat hij noodzakelijk melding moet maken van de artikelen die de bijkomende straffen of beveiligingsmaatregelen bepalen (1); de rechter die wetsbepaling vermeldt van de toepasselijke geldboete moet aldus geen melding maken van de wetsbepaling betreffende de beveiligingsmaatregel van het afhankelijk maken van het herstel van het recht tot sturen van het slagen in de vier examens en onderzoeken. (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0764.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180306.4, AC 2018, nr. 150; Cass. 7 februari 2017, AR P.14.1698.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170207.1, AC 2017, nr. 87. Zie ook F. VAN VOLSEM, “De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden”, NC 2020, 281.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.1380.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.11>

Trefwoorden: Straftoemeting - Verwijzing naar de leeftijd van de beklagde - Verbod op discriminatie - Voorwaarden

Samenvatting: Volgens artikel 4, 6°, Antidiscriminatiewet moet onder een direct onderscheid worden verstaan de situatie die zich voordoet wanneer iemand ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op basis van één van de beschermde criteria; de loutere omstandigheid dat de strafrechter bij de straftoemeting rekening houdt met de leeftijd van de beklaagde, levert geen direct onderscheid op in de zin van die bepaling (1). (1) Zie ook concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas. in de zaak Cass. 9 maart 2022, AR P.21.1457.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220309.2F.8, AC 2022, nr. 179.

Met noot: HOET, P. “Leeftijd als persoonlijkheidskenmerk bij straftoemeting”, *T.Strafr.* 2022, afl. 3, 181-182.

Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.1664.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.7>

Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Geen schriftelijke vordering - Gevolg

Samenvatting: Krachtens artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek kan de bijzondere verbeurdverklaring van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen door de rechter worden uitgesproken, maar slechts voor zover ze door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd; wanneer uit de stukken van de rechtspleging niet blijkt dat de verbeurdverklaring van een in artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoeld goed door het openbaar ministerie is gevorderd, in eerste aanleg of in hoger beroep, kan de rechter die verbeurdverklaring niet bevelen (1). (1) Cass. 23 oktober 2018, AR P.18.0052.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181023.2, AC 2018, nr. 576.

Met noot: RIZZO, A., « Quelques réflexions sur la portée de l'obligation de réquisitions écrites préalables du ministère public figurant à l'article 43bis, alinéa 1er, du Code pénal », *Droit pénal de l'entreprise* 2022, afl. 4, p. 367-372.

Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.0975.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.2>

Trefwoorden: 1. Gerechtskosten - Strafzaken - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijspraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling van de kosten

2. Procedure voor de feitenrechter - Strafvordering - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijspraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling - Verplichting - Motivering - Omvang

Samenvatting: 1. Wanneer een beklaagde wegens meerdere telastleggingen wordt vervolgd, van sommige wordt vrijgesproken en aan de andere schuldig wordt verklaard, oordeelt de rechter op onaantastbare wijze of en in welke mate de kosten van de strafvordering zijn veroorzaakt door de telastlegging waaraan hij schuldig werd verklaard; de artikelen 162 en 194 Wetboek van Strafvordering leggen de verdeling van deze kosten niet op (1). (1) Cass. 4 januari 2011, AR P.10.1198.N ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110104.4, AC 2011, nr. 3.

2. De regel volgens welke de beklaagde niet wordt veroordeeld tot de kosten betreffende de telastlegging waarvan hij werd vrijgesproken, sluit niet uit dat hij tot alle kosten wordt veroordeeld op voorwaarde dat de rechter vaststelt dat al die kosten zijn veroorzaakt door het bewezen verklaarde misdrijf; bij gebrek aan conclusie over dit punt, moet de rechter de veroordeling tot de kosten niet in het bijzonder motiveren (1). (1) Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1118.N ECLI:BE:CASS:2006:ARR.20060117.3, AC 2006, nr. 38.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.0770.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.6>

Trefwoorden: 1. Diefstal en afpersing - Diefstal door middel van geweld of bedreiging of afpersing – Verzwarende omstandigheid van doodslag gepleegd om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken

2. Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden – Verzachtende omstandigheden - Hof van assisen - Doodslag - Aanneming van verzachtende omstandigheden

Samenvatting: 1. Om te beantwoorden aan de verzwarende omstandigheid dat de doodslag gepleegd is om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren, zoals bedoeld in artikel 475 Strafwetboek, moet een oorzakelijk verband bestaan tussen de diefstal en de doodslag, waarbij het eerstgenoemde misdrijf het doel moet zijn en het tweede het middel (1). (1) A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Luik, Wolters Kluwer 2018, p. 796-797.

2. Krachtens artikel 80, tweede lid, Strafwetboek, wordt de opsluiting van twintig tot dertig jaar, indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, vervangen door de opsluiting van vijftien tot twintig jaar of voor een kortere termijn, of door een gevangenisstraf van ten minste drie jaar; wanneer het hof van assisen vaststelt dat er ten voordele van de beschuldigde verzachtende omstandigheden bestaan die voortvloeien uit de afwezigheid van een gerechtelijk verleden, de jonge leeftijd van de beschuldigde, zijn levensloop en zijn persoonlijkheid, kan het geen straf van opsluiting van meer dan twintig jaar uitspreken (1). (1) T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Eléments de droit pénal, Brussel, Die Keure, 2022, p. 362-363.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1006.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.9>

Trefwoorden: 1. Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt

2. Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt - Toepasselijke wet

Samenvatting: 1. Wanneer het aan de beklaagde tenlastegelegde feit strafbaar wordt gesteld bij een ten tijde van het vonnis opgeheven wet, kan de rechter het misdrijf enkel bewezen verklaren wanneer hij vaststelt dat het onder de oude strafwet strafbaar gestelde feit met toepassing van de nieuwe wet strafbaar blijft (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0566.N, AC 2019, nr. 584.

2. Wanneer de rechter heeft vastgesteld dat het aan de eiser verweten gedrag strafbaar was gesteld bij een ten tijde van zijn beslissing opgeheven wet en dat dit gedrag krachtens de nieuwe wet, die in werking is getreden op het tijdstip van de opheffing van de oude wet, strafbaar is gebleven, moet hij, om de telastlegging bewezen te verklaren, de nieuwe wet toepassen (1). (1) Cass. 7 mei 2008, AR P.08.0176.F, AC 2008, nr. 277.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.0641.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid

2. Strafzaken - Allerlei - Bijkomend onderzoek op vraag van een partij - Uitvoering van een polygraaftest - Weigering - Criteria

3. Strafzaken - Recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - Overschrijding van de termijn - Beoordeling - Inaanmerkingneming van de door de beklaagde gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen - (Geen) sanctie van de uitoefening van het recht van verdediging

4. Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling - Motivering - Duur van de rechtspleging in hoger beroep

Samenvatting: 1. Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in strafzaken op onaantastbare wijze de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, waarbij de rechter rekening mag houden met alle gegevens en feitelijke vermoedens die hem de innerlijke overtuiging van de schuld van de beklaagde geven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

2. De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze, met eerbiediging van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces, de noodzaak, het nut en de gepastheid van een door een partij gevraagde bijkomende onderzoekshandeling, zoals de uitvoering van

een polygraaftest; uit de enkele omstandigheid dat een onderzoeksmiddel bij wet is geregeld, volgt niet dat de rechter niet kan oordelen dat, op basis van de concrete gegevens van het dossier die hij op onaantastbare wijze beoordeelt, die onderzoekshandeling niet beantwoordt aan de vereiste criteria van betrouwbaarheid om hem van het nut voor de waarheidsvinding te kunnen overtuigen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

3. Om het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging te beoordelen, mag de rechter rekening houden met het feit dat een partij haar recht om bijkomende onderzoekshandelingen te vragen heeft uitgeoefend en dat het onderzoek van die vordering of de uitvoering van die onderzoekshandelingen een verlenging van de duur van de rechtspleging heeft veroorzaakt; de rechter bestraft zodoende niet de uitoefening door de rechtzoekende van zijn recht van verdediging, maar stelt enkel vast dat de uitoefening van dat recht de verlenging van de duur van de rechtspleging tot gevolg heeft gehad (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

4. Wanneer de eiser voor de appelrechters niet heeft aangevoerd dat de redelijke termijn voor de berechting van de zaak was overschreden wegens de duur van de behandeling van het dossier in hoger beroep, dient het hof van beroep zijn beslissing betreffende de invloed van het tijdsverloop tussen de beslissing van de eerste rechter en zijn eigen beslissing op het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging in haar geheel beschouwd, niet met bijzondere redenen te omkleden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0474.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.15>

Trefwoorden: Ondernemingstrafrecht – Handhaving – Wetboek van economisch recht – Straf – a) Publicatie van vonnis – b) Eenheid van opzet – Zwaarste straf – Gevolg – Bijkomende straffen

Samenvatting: Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet gelijktijdig aan eenzelfde feitenrechter worden voorgelegd, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken en in dat geval kan de rechter voor het geheel van de bestrafte feiten slechts die hoofd- en bijkomende straffen opleggen waarin de strafwet die de zwaarste straf bepaalt, voorziet; wanneer voor het misdrijf waarop de zwaarste straf is gesteld niet de bijkomende straf van artikel XV.131.WER kan worden opgelegd, is het arrest dat naast de veroordeling tot een hoofdgevangenisstraf en een geldboete, tevens, op kosten van de eiser, de bekendmaking van een samenvatting van het arrest in een krant beveelt, op grond van artikel XV.131 WER, niet naar recht verantwoord, zelfs wanneer, zoals het arrest oordeelt, dit wordt beperkt tot de inbreuken op de wetsbepalingen van het WER en daarvan worden uitgesloten de feiten waarvoor de eiser al definitief werd vrijgesproken en veroordeeld (1). (1) Zie Cass. 5 januari 2021, AR P.20.1095.N, AC 2021, nr. 2, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.8, met concl. OM, ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20210105.2N.8.

Met noot: DECAIGNY, T., “Collectief misdrijf en bijkomende straf”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 103-104.

Hof van Cassatie 17 december 2024 (P.24.1076.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.17>

Trefwoorden: 1. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet

2. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet – Burgerlijk gebied – Gevolg

3. Verstek – Verzet – Hoger beroep – Relatieve werking van verzet – Strafverzwaring – Beoordeling

4. Oplichting – Listige kunstgreep – Aannemer

Samenvatting: 1. Uit de relatieve werking van het verzet op strafgebied volgt dat het gerecht dat oordeelt over het hoger beroep tegen het vonnis gewezen op het verzet van de beklaagde, de straf waartoe de eerste rechter deze laatste bij verstek heeft veroordeeld, niet mag verzwaren behoudens wanneer het openbaar ministerie een ontvankelijk hoger beroep tegen het verstekvonnis heeft ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

2. Uit de relatieve werking van het verzet op burgerlijk gebied volgt dat het gerecht dat oordeelt over het hoger beroep tegen het vonnis gewezen op het verzet van de beklaagde, de schadevergoeding waartoe de eerste rechter deze laatste bij verstek heeft veroordeeld, niet mag verzwaren behoudens wanneer de burgerlijke partij een ontvankelijk hoger beroep tegen het verstekvonnis heeft ingesteld; een eventueel incidenteel beroep van de burgerlijke partij voor de appelrechter op verzet doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

3. Om na te gaan of er een strafverzwaring is, moeten eerst de door de eerste rechter en het appelgerecht opgelegde hoofdstraffen worden vergeleken; indien het appelgerecht een lagere hoofdstraf uitspreekt dan de eerste rechter is er geen strafverzwaring, ongeacht de in hoger beroep uitgesproken bijkomende straffen (1). (1) Zie concl. OM.

4. Een listige kunstgreep als bestanddeel van oplichting kan erin bestaan dat een aannemer de overeengekomen werken slechts gedeeltelijk uitvoert en de verdere uitvoering van die werken afhankelijk maakt van de betaling van voorschotten of bijkomende voorschotten wegens zogenaamde meerwerken, waarvan hij op voorhand weet dat hij ze niet of hoogstwaarschijnlijk niet zal uitvoeren; de rechter die vaststelt dat een aannemer bedrieglijk op die wijze handelt, kan oordelen dat die aannemer niet louter een contractuele wanprestatie pleegt, maar zich ook schuldig maakt aan oplichting (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.0825.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.15>

Trefwoorden: Uitspraak – Veroordelend vonnis/arrest – Vermeldingen

Samenvatting: Volgens artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook geldt voor de hoven van beroep, moet een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen vermelden, dit zijn de wetsbepalingen die de bestanddelen van het misdrijf vaststellen, alsook de toegepaste straffen; dit bijzonder aspect van de motiveringsplicht in strafzaken heeft een vormelijk karakter zodat de vermelding van overbodige of niet toepasselijke bepalingen zonder belang is indien de veroordelende beslissing de toegepaste wetsbepalingen vermeldt.

Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.0846.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11>

Trefwoorden: Bewijs – Bewijswaardering – Deskundigenverslag – Tegenstrijdigheid in het verslag – Rechter oordeelt dat het gaat om een materiële vergissing – Horen van deskundige is niet nodig

Samenvatting: Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de rechter op basis van een volledige lezing van een deskundigenverslag oordeelt dat een tegenstrijdigheid in dat verslag slechts het gevolg is van een materiële vergissing en dat bij de bewijswaardering daarmee rekening moet worden gehouden en uit artikel 6.1 EVRM volgt niet dat de rechter slechts tot dat oordeel kan komen na het horen van de deskundige.

Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1675.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.9>

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelgerecht – Verklaring van hoger beroep – Grievenformulier – Onafscheidelijk verbonden beslissingsonderdelen

Samenvatting: Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven, zodat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde grieven, de saisine van het appelgerecht beperkt is tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden; de vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid bepaald in artikel 42 Wegverkeerswet vereist een bewezenverklaring van een overtreding van de politie over het wegverkeer of van een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader zodat uit de voormelde bepalingen volgt dat indien een appellant in zijn verklaring van hoger beroep verwijst naar

de in het grievenformulier vermelde grieven en hij in dat grievenformulier als grief het beslissingsonderdeel aanwijst betreffende de schuldigverklaring van de appellant aan een of meerdere overtredingen van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader en daarvan de hervorming door het appelgerecht vraagt, het daarvan niet te onderscheiden beslissingsonderdeel waarbij bij toepassing van artikel 42 Wegverkeerswet een vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid wordt uitgesproken, noodzakelijk ook tot de saisine van het appelgerecht behoort, waarbij de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat zijn hoger beroep niet is gericht tegen het beslissingsonderdeel betreffende die vervallenverklaring en daarover dus formeel geen grief aanvoert, niet toelaat anders te oordelen en het t appelgerecht een dergelijke beperking in de verklaring van hoger beroep en in het grievenformulier buiten beschouwing moet laten.

Hof van Cassatie 14 januari 2025 (P.24.0918.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Grondwettelijk Hof – Prejudiciële vraag – Verplichting vraag te stellen – Beoordeling

2. Redelijke termijn – Onaantastbare beoordeling rechter – Criteria

Samenvatting: 1. Op grond van artikel 26, § 2, derde lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer het rechtscollege meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen; het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen; het moet de reden of de redenen daarvoor niet omstandig en genuanceerd onderbouwen.

2. Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolgning overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden; bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 16 januari 2024, AR P.23.1078.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.11, AC 2024, nr. 41, RW 2024-25, 217; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0653.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11, AC 2021, nr. 588, T. Strafr. 2022, 52 noot P. HOET: Over deze criteria over de redelijke termijn van de strafprocedure, die ook zijn na te leven in eenvoudige zaken zie o.a. Cass. 28 november 2023, AR P.23.0696.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231128.2N.14; AC 2023, nr. 781; Cass. 20 juni 2023, AR P.23.0468.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.9, AC 2023, nr. 464; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7, AC 2022, nr. 63, NC 2022, 65, T. Strafr. 2022, 109, RW 2021-22, 1621, RABG 2022, 643, JT 2022, 174 noot C.

YURT; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 51-65.

Gelet op de vaststelling door het bestreden vonnis dat de strafvervolgning bij de afhandeling in hoger beroep gedurende ongeveer één jaar heeft stilgelegen, zonder dat daarvoor enige verantwoording wordt gegeven, kunnen de appelrechters niet wettig oordelen dat de procedure tijdens de afzonderlijke fases relatief snel is verlopen en dat de redelijke termijn niet is overschreden (1). (1) Noot OM. In dezelfde zin zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7, AC 2022, nr. 262 (verkeerszaak, meer dan een jaar tussen de dagvaarding in hoger beroep en het vonnis in hoger beroep, miskenning van de redelijke termijn) en Cass. 7 februari 2023, AR P.22.1394.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230207.2N.3, AC 2023, nr. 95 (verkeerszaak, negen maanden tussen de laatste onderzoeksdaad als stuitingsdaad (oud art. 22 V.T. Sv.) en de dagvaarding in eerste aanleg, miskenning van de redelijke termijn). In de andere zin zie Cass. 18 september 2024, AR P.24.0443.F ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.2, AC 2024, nr. 593 (verkeerszaak, snelle afhandeling in eerste aanleg (twee maanden) en in hoger beroep (twee maanden), maar vertraging van 16 maanden tussen akte van hoger beroep en dagvaarding in hoger beroep). Het Hof nam in deze zaak AR P.24.0443.F ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.2 aan dat de redelijke termijn kan zijn nageleefd ondanks een vertraging van meer dan één jaar tussen de akte van hoger beroep en de inleidende zitting, rekening houdend met onder meer de snelheid van de procedure in eerste aanleg en de houding van de beklaagde. Het OM was in deze zaak AR P.24.0918.N van mening dat het bestreden vonnis naar recht was verantwoord, en het tweede middel niet gegrond voorkomt. (BDS)

Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1374.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Mededaderschap – Deelneming – Criteria

2. Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen - Niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt – Aandeel in het misdrijf als mededader

Samenvatting: 1. Artikel 66, derde lid, Strafwetboek stelt deelneming aan een misdaad of wanbedrijf strafbaar, met name wanneer de beklaagde door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd. In de regel vereist die deelneming vanwege de beklaagde een positieve daad die aan de uitvoering van de misdaad of het wanbedrijf voorafgaat of ermee samengaat.

Voor de toepassing van artikel 66, derde lid, Strafwetboek is vereist dat de verstrekte hulp of bijstand wetens en willens werd verleend en dat deze hulp of bijstand noodzakelijk is, zonder dat het daarbij van belang is of die hulp of bijstand groot of klein is. Evenmin moet deze deelnemingsgedraging gericht zijn op alle constitutieve bestanddelen van het hoofdmisdrijf. Bijgevolg kan met eenzelfde gedraging hulp of bijstand aan verschillende misdrijven worden verleend in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek. Een daad van

deelneming aan de productie van verdovende middelen kan dan ook een daad van deelneming aan de verkoop van die verdovende middelen uitmaken.

De enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, volstaat niet voor zijn schuldigverklaring als deelnemer in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek aan die misdaad of dat wanbedrijf. Die omstandigheid is evenwel niet aan de orde wanneer de rechter vaststelt dat de kennis van de betrokkene gepaard gaat met het bewust stellen van een positieve handeling waarmee hij noodzakelijke hulp verleent tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf.

De rechter oordeelt onaantastbaar of er in een concreet geval is voldaan aan de vermelde vereisten. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

2. Opdat de verbeurdverklaring van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek vermelde vermogensvoordelen of van de in artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bedoelde geldwaarde daarvan kan worden uitgesproken tegen degene die als dader, mededader of medeplichtige wordt veroordeeld voor het misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht, is niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt. Die verbeurdverklaring kan immers worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat hij uit het misdrijf heeft gehaald of de bestemming die hij later aan de vermogensvoordelen heeft gegeven.

Hieruit volgt dat de rechter die een beklaagde schuldig verklaart als deelnemer in de zin van artikel 66 Strafwetboek aan de productie en de verkoop van verdovende middelen ingevolge de terbeschikkingstelling van locaties die noodzakelijk waren voor het plegen van die misdrijven, het vermogensvoordeel van de beklaagde ingevolge die deelneming niet dient te beperken tot de huurgelden die de betrokkene heeft ontvangen. De rechter kan dat vermogensvoordeel daarentegen berekenen op grond van de totale geraamde opbrengst van de verkoop van de verdovende middelen en lastens de beklaagde de verbeurdverklaring bevelen van een deel daarvan, in functie van onder meer het aandeel van de beklaagde in de drugoperatie en zijn bijdrage aan het welslagen ervan.

Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1396.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11/NL>

Trefwoorden: 1. Terrorisme – Terroristische groep – Begrip – Voorwaarden

2. Terrorisme – Terroristische groep – Leider

3. Terrorisme – Terroristische groep – Lid

Samenvatting: Artikel 139, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat met een terroristische groep wordt bedoeld iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die sinds enige tijd bestaat en die in onderling overleg optreedt om terroristische misdrijven te plegen, als bedoeld in artikel 137 Strafwetboek.

Artikel 140, § 1, Strafwetboek bestraft degene die deelneemt aan enige activiteit van een terroristische groep, zij het ook door het verstrekken van gegevens of materiële middelen

aan een terroristische groep of door het in enigerlei vorm financieren van enige activiteit van een terroristische groep, terwijl hij wist of moest weten dat zijn deelname zou kunnen bijdragen tot het plegen van een misdaad of wanbedrijf door de terroristische groep. Artikel 140, § 2, Strafwetboek bestraft de leider van een terroristische groep.

Om te worden aanzien als een terroristische groep in de zin van artikel 139, eerste lid, Strafwetboek, volstaat het dat een groep de intentie heeft om terroristische misdrijven te plegen. Niet vereist is dat de groep reeds een terroristisch misdrijf heeft gepleegd of het plegen van een concreet terroristisch misdrijf voorbereidt, dan wel het plegen van een specifiek terroristisch misdrijf voor ogen heeft. Voor het bewezen verklaren van het bestaan van een terroristische groep dient de rechter dan ook geen concreet, in tijd en ruimte bepaald misdrijf als bedoeld in artikel 137 Strafwetboek aan te wijzen dat die groep van plan was te plegen.

Dat de groep in onderling overleg moet optreden om terroristische misdrijven in de zin van artikel 137 Strafwetboek te plegen, betekent dat de groep dient te handelen met een bepaalde mate van overleg tussen minstens sommige van zijn leden. Niet vereist is dat alle leden bij dat overleg zijn betrokken.

Om te worden aanzien als deelnemer aan de activiteiten van een terroristische groep in de zin van artikel 140, § 1, Strafwetboek, volstaat het te weten of te moeten weten dat men zou kunnen bijdragen tot het plegen van een al dan niet terroristisch misdrijf door de groep of door sommige leden van de groep. Niet vereist is dat een hier bedoelde deelnemer zelf de intentie heeft een al dan niet terroristisch misdrijf te plegen. Evenmin vereist is dat een dergelijke deelnemer alle andere deelnemers aan de groep kent.

Verder kan de rechter oordelen dat een persoon waarvan hij vaststelt dat die een centrale rol in de terroristische groep speelt, een leidende persoon binnen die groep is in de zin van artikel 140, § 2, Strafwetboek. Die centrale rol kan blijken uit alle aan de rechter voorgelegde gegevens, zoals de actieve of vooraanstaande rol van de betrokkene in de groep, het feit dat de betrokkene namens de groep kan spreken, dat hij acties van de groep kan coördineren of dat hij initiatieven kan nemen om groepsleden aan te zetten tot bepaalde handelingen.

Weliswaar levert het enkele feit van de verheerlijking van terrorisme niet het door artikel 140, § 1 en § 2, Strafwetboek bedoelde misdrijf op, maar de rechter kan het verheerlijken van terrorisme wel betrekken bij een onderzoek naar het bewezen zijn van het door artikel 140 Strafwetboek bepaalde misdrijf.

De rechter kan het oordeel dat er sprake is van een terroristische groep in de zin van artikel 139, eerste lid, Strafwetboek en van deelname aan een terroristische groep in de zin van artikel 140, § 1 en § 2, Strafwetboek afleiden uit alle hem voorgelegde feiten, beoordeeld in hun onderlinge samenhang.

2. De rechter kan oordelen dat een persoon waarvan hij vaststelt dat die een centrale rol in de terroristische groep speelt, een leidende persoon binnen die groep is. Die centrale rol kan blijken uit alle aan de rechter voorgelegde gegevens, zoals de actieve of vooraanstaande rol van de betrokkene in de groep, het feit dat de betrokkene namens de groep kan spreken, dat hij acties van de groep kan coördineren of dat hij initiatieven kan nemen om groepsleden aan te zetten tot bepaalde handelingen. Meerdere personen kunnen de hoedanigheid van leidende persoon binnen een terroristische groep hebben. Het feit dat een andere persoon dan de beklaagde als spilfiguur van de groep wordt aanzien en dat de beklaagde binnen de groep een ondergeschikte rol ten aanzien van een derde vervult, sluiten zijn leiderschap niet uit.

De rechter kan het moreel bestanddeel om leidend persoon binnen een terroristische groep te zijn, afleiden uit de vastgestelde materiële gedragingen van de betrokkene. Niet vereist is dat de rechter met onderscheiden redenen het opzet van de beklaagde als leidende persoon motiveert.

3. Om te worden aanzien als deelnemer aan de activiteiten van een terroristische groep in de zin van artikel 140, § 1, Strafwetboek, volstaat het te weten of te moeten weten dat men zou kunnen bijdragen tot het plegen van een al dan niet terroristisch misdrijf door de groep of door sommige leden van de groep. Niet vereist is dat een hier bedoelde deelnemer zelf de intentie heeft een al dan niet terroristisch misdrijf te plegen. Evenmin vereist is dat een dergelijke deelnemer alle andere deelnemers aan de groep kent, noch dat hij volledig op de hoogte is van alle activiteiten en intenties van de groep.

Hof van Cassatie 28 januari 2025 (P.24.1444.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.5/NL>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Raming ex aequo et bono door de rechter – Invoer onbepaalde hoeveelheid cocaïne

Samenvatting: Om ex aequo et bono de vermogensvoordelen te bepalen die een beklaagde uit een misdrijf heeft verkregen, dient de rechter de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die deze bepaling zo nauwkeurig mogelijk toelaten. Het volstaat dat de beslissing de essentiële gegevens bevat die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste verbeurdverklaring uit te oefenen.

Het arrest oordeelt onder meer dat:

- de eiser als vervoerder heeft meegewerkt aan het omleiden van het traject van een container tussen de containerterminal en het magazijn naar een plaats waar een onbepaalde hoeveelheid cocaïne uit de container werd gehaald;
- de invoer van cocaïne een complexe en risicovolle onderneming is die slechts succesvol kan zijn door een geoliede georganiseerde samenwerking van meerdere personen die zich allen goed bewust zijn van hun precieze rol binnen deze criminele onderneming;
- vaststaat dat de eiser wist dat hij zijn medewerking verleende aan de wederrechtelijke invoer en het wederrechtelijke vervoer van cocaïne in vereniging en aan de diefstal met valse sleutels ingevolge het misbruik van een pincode vereist voor de afhaling van de container;
- gelet op het belang van zijn tussenkomst voor het welslagen van het opzet van de vereniging, de eiser met zekerheid vermogensvoordelen heeft ontvangen die in overeenstemming zijn met het genomen risico en de financiële waarde van het welslagen van zijn tussenkomst voor de vereniging;
- rekening houdend met het door de eiser genomen risico en de financiële waarde van het welslagen van zijn tussenkomst voor de vereniging, bepaalt het hof van beroep de geldwaarde van het door de eiser gerealiseerde vermogensvoordeel naar redelijkheid en billijkheid op 15.000,00 euro.

Met die redenen vermeldt het arrest op grond van concrete dossiergegevens nauwkeurig en op een wijze die het Hof toelaat zijn wettigheidscontrole uit te oefenen, hoe het de

vermogensvoordelen bepaalt die de eiser heeft verkregen uit de telastleggingen A en B. Aldus is de beslissing regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1546.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250204.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting – Verkrachting – Al dan niet aanwezigheid van toestemming – Beoordeling rechter – In aanmerking nemen van feitelijke elementen die dateren van na de feiten

2. Verkrachting – Vrijspraak – Vaststelling dat afwezigheid van toestemming niet is bewezen

Samenvatting: 1. De strafrechter oordeelt onaantastbaar of de persoon op wie de daad van seksuele penetratie werd gepleegd daarin al dan niet heeft toegestemd en of er afwezigheid is van toestemming in de zin van artikel 375, tweede lid, oud Strafwetboek; de rechter mag voor die beoordeling alle daarmee verband houdende feitelijke elementen in aanmerking nemen, ook wanneer die feitelijke elementen dateren van na de feiten die het misdrijf opleveren; uit het enkele feit van de afwezigheid van verweer van het slachtoffer kan evenwel geen toestemming worden afgeleid (1) (2). (1) Over oud art 375, tweede lid, Sw. 1867 en de vereiste van toestemming van de benadeelde in geval van vrijspraak van verkrachting, voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuw seksueel strafrecht op 1 juni 2022 (art. 417/11 Sw.), zie Cass. 13 november 2019, AR P.19.0873.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191113.4, AC 2019, nr. 592; Cass. 30 oktober 2007, AR P.07.0982.N ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20071030.4, AC 2007, nr. 518; Cass. 2 november 1999, P.98.1366.N ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19991102.6, AC 1999, nr. 581; A. DIERICKX, “De seksuele penetratie en de geldige toestemming in het licht van het misdrijf verkrachting”, NC 2010, 80-83; I. WATTIER, “L'attentat à la pudeur et le viol”, in Les Infractions, Vol. 3 - Les infractions contre l'ordre des familles, la moralité publique et les mineurs, Larcier, 2011, p. 144; J. ROZIE, D. VANDERMEERSCH en J. DE HERDT, Naar een nieuw strafwetboek? Het voorstel van de commissie tot hervorming van het strafrecht, die Keure, 2019, 246; O. BASTYNS, “L'absence de consentement dans l'infraction de viol”, noot onder Brussel 20 oktober 2021, JLMB 2022, 436-439; M. COP, “Toestemming in het seksueel strafrecht: meer dan alleen ‘nee is nee’”, RW 2023-24, 682-692; D. MERCKX en I. DELBROUCK, “Verkrachting”, in Comm. Strafr. 2023, 26-53. (2) Oud art. 375, tweede lid, Strafwetboek, zoals van toepassing vóór de invoering van art. 417/11 Strafwetboek ingevolge art. 14 Wet 21 maart 2022.

2. Een vrijspraak voor het door artikel 375, eerste en tweede lid, oud Strafwetboek bedoelde misdrijf is naar recht verantwoord indien de rechter oordeelt dat de afwezigheid van toestemming door de persoon op wie de daad van seksuele penetratie is gepleegd niet is bewezen; niet is vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat die persoon uit vrije wil toestemming heeft verleend; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan onmogelijk kunnen worden aangenomen (1). (1) Oud art. 375, eerste en tweede lid, Strafwetboek, zoals van

toepassing vóór de invoering van art. 417/11 Strafwetboek ingevolge art. 14 Wet 21 maart 2022.

Voor een vrijspraak voor het door artikel 375, eerste en tweede lid, oud Strafwetboek bedoelde misdrijf is het niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat die persoon uit vrije wil toestemming heeft verleend; evenmin is vereist dat de rechter voor elk van de in artikel 375, tweede lid, oud Strafwetboek bedoelde omstandigheden die toestemming uitsluiten, uitdrukkelijk aangeeft dat die niet aanwezig zijn, behoudens bij daartoe strekkende conclusie (1) (2). (1) Noot. Het OM nam een gelijklopende mondelinge conclusie wat betreft 1° de middelen aangevoerd door eiseressen I (D. en S.) en eiser III (de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel) en 2° het eerste en derde middel van eiser II (T.) en zijn tweede middel, eerste onderdeel. Voor het tweede middel, tweede onderdeel was het OM van mening dat de redenen van het bestreden arrest over het uitstel van de gevangenisstraf een (toereikend) antwoord bevatten op het verzoek tot uitstel van de bijkomende straf van ontzetting uit rechten, in die zin dat het arrest te kennen geeft dat het vooruitzicht van reclassering alleen een reden is voor de gevangenisstraf met uitstel, en luidde zijn advies dat het onderdeel feitelijke grondslag mist. (BDS) (2) Oud art. 375, eerste en tweede lid, Strafwetboek, zoals van toepassing vóór de invoering van art. 417/11 Strafwetboek ingevolge art. 14 Wet 21 maart 2022.

Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1614.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250204.2N.7/NL>

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Grief

2. Hoger beroep – Saisine appelrechter

3. Hoger beroep – Grievenformulier – Enkel grief omtrent de hoofdstraf – Bijkomende straf hoort ook tot de saisine

Samenvatting: 1. Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming vraagt door het appelgerecht (1). (1) Cass. 11 oktober 2023, AR P.22.1491.F ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231011.2F.14, AC 2023, nr. 646, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 7 maart 2023, AR P.22.1478.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230307.2N.1, AC 2023, nr. 173; Cass. 7 december 2021, AR P.21.0740.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211207.2N.5, AC 2021, nr. 775; Cass. 6 februari 2018, AR P.17.0457.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180206.1, AC 2018, nr. 75; Cass. 1 februari 2017, AR P.16.1100.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170201.9, AC 2017, nr. 78; Cass. 18 oktober 2016, AR P.16.0818.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.4, AC 2016, nr. 584, met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS; S. VAN OVERBEKE, Grievenstelsel en hoger beroep in strafzaken, Kluwer, 2022, 91-94; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, 2021, 1711-1713.

2. Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt

bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven; uit die bepalingen volgt verder dat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is gericht tegen alle beschikkingen van het beroepen vonnis en in het grievenformulier slechts bepaalde grieven worden opgegeven, de saisine van het appelgerecht is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden (1). (1) Cass. 25 juni 2024, AR P.23.1511.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240625.2N.15, AC 2024, nr. 483; Cass. 30 april 2024, AR P.23.0814.N, AC 2024, nr. 341, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240430.2N.17; Cass. 13 februari 2024, AR P.23.1665.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240213.2N.6, AC 2024, nr. 121; Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1344.N, AC 2024, nr. 80, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.2; Cass. 01 december 2020, AR P.19.1024.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.11, AC 2020, nr. 732, ECLI:BE:CASS:2020:CONC.20201201.2N.11, met concl. OM; Cass. 23 oktober 2019, AR P.19.0802.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191023.2, AC 2019, nr. 540; S. VAN OVERBEKE, Grievenstelsel en hoger beroep in strafzaken, Kluwer, 2022, 165-170; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, 2021, 1719-1720.

3. Indien een appellant in het grievenformulier als grief de met het beroepen vonnis opgelegde hoofdstraf vermeldt en dus aangeeft dat hij dat beslissingsonderdeel in hoger beroep wenst hervormd te zien, dan voert hij noodzakelijk ook een grief aan betreffende de aan de appellant opgelegde bijkomende straffen, die immers beslissingsonderdelen zijn die onafscheidbaar zijn van het beslissingsonderdeel betreffende de hoofdstraf (1); de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat hij enkel de hervorming wenst van de hoofdstraf en dus formeel geen grief aanvoert betreffende een bijkomende straf, laat niet toe anders te oordelen; het appelgerecht moet een dergelijke beperking in het grievenformulier buiten beschouwing laten. (1) Cass. 13 februari 2024, AR P.23.1665.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240213.2N.6, AC 2024, nr. 129.

Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.25.0146.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250204.2N.18/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Voorwaarden – Zo duidelijk mogelijk bepalen

2. Voorlopige hechtenis – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Voorwaarden – Verbod om te communiceren via platformen of applicaties die anonimiteit garanderen – Art. 8 EVRM – Geen absoluut recht – Beperking mogelijk indien evenredig

Samenvatting: 1. De artikelen 35 tot en met 38 Voorlopige Hechteniswet houden voor de rechter die aan een inverdenkinggestelde een invrijheidsstelling onder voorwaarden toestaat, de verplichting in om die voorwaarden zo duidelijk mogelijk te bepalen opdat de inverdenkinggestelde redelijkerwijze kan weten waaraan zich te houden om aan die voorwaarden te voldoen; de aldus vereiste duidelijkheid gaat evenwel niet zover dat de rechter die een inverdenkinggestelde als voorwaarde het verbod oplegt om nog te

communiceren via platformen of applicaties die anonimiteit garanderen, al die platformen en applicaties moet opsommen.

2. De eerbiediging van het privéleven en de correspondentie, zoals vastgelegd in artikel 8 EVRM, en moeten gebruikers van telecommunicatie- en internetdiensten de garantie hebben dat hun persoonlijke levenssfeer en vrijheid van meningsuiting worden geëerbiedigd, maar die garantie is niet absoluut en moet in voorkomend geval wijken voor andere legitieme eisen, zoals het voorkomen van het plegen van ernstige misdrijven of het beletten van de vlucht van personen die worden verdacht van dergelijke misdrijven (1); hieruit volgt dat de rechter met toepassing van de artikelen 35 tot en met 38 Voorlopige Hechteniswet een inverdenkinggestelde in vrijheid kan stellen met als voorwaarde het verbod om gebruik te maken van bepaalde communicatiemiddelen, in zoverre dat verbod evenredig is met de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet genoemde redenen, waaronder het tegengaan van recidive of vlucht door de inverdenkinggestelde. (1) EHRM, 13/02/2024, Podchasov / Rusland, § 65, www.echr.coe.int, NC 2024, 326.

Met noot: ROYER, S., “Hof van Cassatie cryptisch over verbod op encryptie”, *Juristenkrant* 2025, afl. 505, 1-2.

Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.25.0037.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250211.2N.9/NL>

Trefwoorden: 1. Confiscatiebevel – Europese Unie – Verordening (EU) nr. 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen – Vermoeden van inachtneming van fundamentele rechten – Weigering – Voorwaarde

2. Confiscatiebevel – Europese Unie – Verordening (EU) nr. 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen – Vermoeden van inachtneming van fundamentele rechten – Weigeringsgronden – Veroordeling bij verstek op zich onvoldoende

Samenvatting: 1. De bepalingen van artikel 19.1, g) en h), Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen dienen te worden gelezen in samenhang met de overwegingen 15 en 34 van de preambule bij Verordening 2018/1805; hieruit volgt dat er ten gunste van de uitvaardigende Staat een vermoeden bestaat van de inachtneming van de fundamentele rechten van onder meer de persoon tegen wie een confiscatiebevel is uitgevaardigd zodat de weigering van de tenuitvoerlegging van het confiscatiebevel dan ook enkel gerechtvaardigd is wanneer op geloofwaardige wijze omstandige elementen worden aangevoerd die wijzen op een kennelijk gevaar voor de fundamentele rechten van de betrokkene, waardoor het voormelde vermoeden wordt weerlegd (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1658.N, AC 2024, nr. 207, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.3, met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS, ECLI:BE:CASS:2024:CONC.20240312.2N.3.

2. Op grond van artikel 19.1, g) en h), Verordening 2018/1805 volstaat het voor de toepassing van de daar bedoelde weigeringsgronden niet dat degene waartegen het confiscatiebevel is uitgevaardigd, niet is opgeroepen voor, noch is verschenen op de rechtszitting waarop is beslist tot zijn veroordeling bij verstek tot de straf of de maatregel die het voorwerp van het confiscatiebevel uitmaakt, wanneer de betrokkene inmiddels op regelmatige wijze in kennis is gesteld van zijn veroordeling en hij de mogelijkheid heeft gehad om daartegen een rechtsmiddel aan te wenden dat kon leiden tot een procedure ten gronde en op tegenspraak, naar aanleiding waarvan de oorspronkelijke beslissing op grond van eventueel nieuw bewijsmateriaal kon worden herzien; dat de betrokkene, die beschikte over een dergelijk rechtsmiddel, in voorkomend geval heeft geopteerd voor een ander, ondoelmatig of minder doelmatig rechtsmiddel, heeft geen belang en dat het bij het confiscatiebevel gevoegde certificaat verkeerdelijk vermeldt dat de betrokkene wel persoonlijk ter rechtszitting is opgeroepen of dat er veel tijd is verstreken sinds de veroordeling tot verbeurdverklaring, zijn geen omstandigheden die toelaten anders te oordelen.

Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.24.1635.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250211.2N.6/NL>

Trefwoorden: Opsporingsonderzoek – Opsporingshandelingen – Verbalisant kent burgerlijke partij – Gevolg – Bewijswaarde proces-verbaal

Samenvatting: De loutere omstandigheid dat een beklaagde voorhoudt dat een verbalisant die vaststellingen heeft verricht bij een verkeersongeval een burgerlijke partij kent en dat tussen hen een zekere vriendschappelijkheid zou bestaan, volgt niet dat (1) de rechter verplicht is die verbalisant te horen als getuige op de rechtszitting, (2) de bijzondere bewijswaarde die de in het proces-verbaal vermelde zintuigelijke vaststellingen van de verbalisant op grond van artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet heeft, verdwijnt of (3) de rechter de strafvordering onontvankelijk moet verklaren. (1)

Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.24.1446.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250211.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Voorbereidende handelingen

2. Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Onaantastbare beoordeling rechter

3. Straffen – Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Rechtstreeks verband tussen bepaalde gedraging beklaagde en een bepaald vermogensvoordeel – Niet vereist – Onaantastbare beoordeling rechter

Samenvatting: 1. Elk misdrijf kan in beginsel vermogensvoordelen in de zin van artikel 42, 3°, Strafwetboek opleveren (1); dit is ook het geval voor wat betreft het stellen van voorbereidende handelingen zoals bepaald in artikel 2bis, § 6, Drugswet, ongeacht of die handelingen als dusdanig hebben geleid tot een specifiek drugmisdrijf zoals een concrete invoer van cocaïne. (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0938.N, AC 2012, nr. 18, ECLI:BE:CASS:2012:ARR.20120110.5, RABG 2012, nr. 13, met noot P. WAETERINCKX, 2012, nr. 13, p. 896-909.

2. De rechter oordeelt onaantastbaar of een misdrijf vermogensvoordelen in de zin van artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft opgeleverd en daarbij kan de rechter rekening houden met een geheel van gegevens, zoals de waarde van de drugs die het voorwerp van de drugoperatie uitmaken, de omvang en het professionele karakter van de vereniging die de drugoperatie heeft uitgevoerd, het risico eigen aan het opzetten of het doen slagen van de drugoperatie, de rol van de beklaagde in het geheel van de in het kader van de vereniging gestelde gedragingen en zijn bijdrage aan het welslagen van de drugoperatie; vervolgens kan de rechter bij wijze van feitelijk vermoeden uit die gegevens de omvang van het wederrechtelijke vermogensvoordeel bepalen dat de beklaagde zonder twijfel moet hebben ontvangen ingevolge zijn deelname aan de drugoperatie (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0938.N, AC 2012, nr. 18, ECLI:BE:CASS:2012:ARR.20120110.5; Zie Cass. 22 okt. 2003, AR P.03.0084.F, AC 2003, nr. 516 ECLI:BE:CASS:2003:ARR.20031022.7, met concl. advocaat-generaal J. SPREUTELS, op datum in Pas..

3. Niet vereist is dat de rechter een rechtstreeks verband legt tussen een bepaalde gedraging van de beklaagde en een bepaald vermogensvoordeel dat de beklaagde volgens de gegevens van het strafdossier effectief heeft ontvangen; het bevelen van de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen op grond van de artikelen 42, 3° en 43bis, tweede lid, Strafwetboek vereist immers niet dat die vermogensvoordelen eigendom van de beklaagde zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt en die verbeurdverklaring kan namelijk worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald of de bestemming die hij later aan de vermogensvoordelen heeft gegeven; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar en het Hof gaat enkel na of de rechter uit de feiten die hij vaststelt, geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.24.0736.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.20/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Art. 6.1 EVRM – Art. 6.3.a EVRM – Obscuri libelli – Wijziging omschrijving telastlegging – Voorafgaande verwittiging – Verwittiging kan voortvloeien uit door de burgerlijke partij gevoerd verweer in een conclusie die werd meegedeeld aan de beklaagden

2. Oplichting – Listige kunstgreep – Volmacht op rekening

3. Rechtsplegingsvergoeding – Meerdere beklaagden

Samenvatting: 1. Waar artikel 6.1 EVRM voorziet in het recht op een eerlijk proces, bepaalt artikel 6.3.a EVRM, als onderdeel van het recht van verdediging, dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht heeft onverwijld in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden op de hoogte te worden gesteld van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging. Deze bepaling bedoelt met “de redenen” de ten laste gelegde feiten en met “de aard” de juridische kwalificatie van de feiten.

Die bepalingen beletten niet dat de informatie over het aan een beklaagde ten laste gelegde feit, in zoverre zij niet als dusdanig is opgenomen in de akte van aanhangigmaking, kan blijken uit de stukken van het strafdossier waarop de beschuldiging steunt of uit conclusies of bijkomende informatie van de partijen waaronder het openbaar ministerie, waarvan de beklaagde kennis heeft kunnen nemen en waarop hij zich heeft kunnen verdedigen.

Indien de rechter de omschrijving van een telastlegging wijzigt, is een voorafgaande verwittiging van de beklaagde vereist, zodat hij weet waarover hij zich moet verdedigen.

Die verwittiging kan voortvloeien uit een door de burgerlijke partij gevoerd verweer in een conclusie die werd meegedeeld aan de beklaagden.

2. De listige kunstgreep, als constitutief bestanddeel van het misdrijf oplichting, kan erin bestaan bedrieglijk een overeenkomst te sluiten, waarmee het slachtoffer in vertrouwen een volmacht op haar rekeningen verleent, en deze in vertrouwen gegeven volmacht vervolgens te misbruiken door zichzelf niet in die overeenkomst afgesproken vergoedingen uit te keren.

3. Uit artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek en artikel 162bis Wetboek van Strafvordering volgt dat wanneer meerdere beklaagden in het ongelijk zijn gesteld ten aanzien van een burgerlijke partij, de strafrechter ambtshalve elke beklaagde moet veroordelen tot een rechtsplegingsvergoeding aan de burgerlijke partij, ook al zijn de beklaagden hoofdelijk gehouden tot vergoeding van dezelfde schade.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.24.1613.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.2/NL>

Trefwoorden: Misdrijf – Rechtvaardiging – Art. 71 Sw. – Onweerstaanbare dwang of overmacht – Beoordeling

Samenvatting: 1. Volgens artikel 71 Strafwetboek is er geen misdrijf wanneer de beklaagde werd gedwongen door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan.

Onweerstaanbare dwang of overmacht in de zin van die wetsbepaling houdt in dat de dader omwille van omstandigheden die buiten zijn wil zijn gelegen en die hij niet kon voorzien of vermijden, in de onmogelijkheid was een strafrechtelijk verboden handeling te vermijden.

In het geval van onweerstaanbare dwang of overmacht wordt de schuld van de dader uitgesloten en kan de strafrechtelijk verboden handeling hem niet worden verweten. Die afwezigheid van verwijtbaarheid vereist tevens de afwezigheid van een voorafgaande fout van de dader en staat los van het moreel bestanddeel van het misdrijf.

Wanneer de beklaagde zich beroept op de schuldontheffingsgrond van artikel 71 Strafwetboek en zijn aanvoering niet van alle geloofwaardigheid is ontbloot, dient de

onjuistheid ervan door de vervolgende partij of in voorkomend geval door de burgerlijke partij te worden bewezen.

De rechter beoordeelt onaantastbaar of de door een partij aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht uitmaken. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht afleidt.

Het arrest (p. 10-11) stelt onder meer vast wat volgt:

- het relaas van de verweerder over de feiten is coherent, geloofwaardig en niet onverenigbaar met de gegevens van het strafdossier;
- het relaas van het slachtoffer, de halfbroer van de verweerder, overtuigt niet en wordt tegengesproken door S., de enige getuige van het voorval;
- de verweerder beschrijft hoe een felle woordenwisseling ontstond met zijn halfbroer waarbij zij elkaar wederzijds uitdaagden en verwijten naar het hoofd slingerden;
- de verweerder beschrijft dat hij op een gegeven ogenblik door zijn halfbroer werd aangevallen en tegen de muur werd geduwd, waarna hij meerdere vuistslagen kreeg en met het hoofd tegen een metalen bel werd geslagen;
- volgens de verweerder zag hij toen op de tafel een mes liggen dat hij heeft vastgenomen om mee naar zijn halfbroer te steken;
- S. verklaarde te hebben gezien dat het slachtoffer op de verweerder toestapte, hem duwde en hem daarna meerdere vuistslagen gaf;
- uit de gegevens van het strafdossier, de behandeling ter rechtszitting, in het bijzonder de geloofwaardige verklaring van de verweerder, de verklaringen van de gezinsleden S., M. en P., een voorgaand strafdossier, het voorliggend psychiatrisch rapport en de politionele vaststellingen, blijkt dat de verweerder gevangen zat in een verziekte thuissituatie, waar een klimaat heerste van agressie, wantrouwen en irritatie tussen de gezinsleden;
- buiten de verweerder werkte niemand en de overige gezinsleden parasiteerden op zijn beroepsinkomen;
- zijn moeder miskende haar ouderlijke verplichtingen en de kinderen waren stuurloos en vulden hun dagen met “gamen”;
- de verweerder voelde zich door zijn moeder emotioneel verwaarloosd en door de andere gezinsleden uitgesloten en niet-aanvaard;
- hij kende een traumatische en psychiatrische voorgeschiedenis, ervoer post-traumatische klachten en leek onveilig gehecht;
- hij moest machteloos aanvaarden dat zijn halfbroer, met wie hij reeds jaren een zeer slechte verstandhouding had, opnieuw in de gezinswoning trok, waarna de toestand voor hem onhoudbaar werd en de spanningen opliepen;
- hij kon zich niet staande houden binnen die gezinscontext en kon nergens heen aangezien hij zijn moeder niet wilde loslaten, wat het wantrouwen tussen de verweerder en zijn halfbroer nog leek aan te wakkeren;
- toen een ruzie ontstond met zijn halfbroer en deze hem ook fysiek aanviel en zware slagen toediende, sloegen bij de verweerder, die klaarblijkelijk bang en moegetergd was, de stoppen door;
- in die toestand van verlies van alle zelfcontrole bracht de verweerder de messteken toe;

- toen hij enkele minuten later opnieuw bij zijn zinnen was gekomen, belde hij zelf als eerste de hulpdiensten, legde hij spontaan uit wat hij gedaan had en bleek hij erg onder de indruk.

Op grond van die vaststellingen kan het arrest wettig oordelen dat de vrije wil van de verweerder volledig was uitgeschakeld en dat hij zich niet zelf in een toestand heeft geplaatst waarin hij een eventuele onweerstaanbare dwang kon invoeren, waardoor het wordt bewezen dat de verweerder bij zijn handelen gedwongen werd door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0154.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.10>

Trefwoorden: 1. Redelijke termijn – Verval van de strafvordering in geval van zwaarwichtige miskennenning redelijke termijn

2. Redelijke termijn – Beoordeling rechter – Motivering

Samenvatting: 1. Artikel 27, eerste en tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door artikel 34, 1° en 2°, Wet Strafprocesrecht I met ingang vanaf 28 april 2024, bepaalt wat volgt:

“Indien de duur van strafvervolgung de redelijke termijn overschrijdt, kan de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken, of een straf uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf of, bij een zeer zwaarwichtige miskennenning van de redelijke termijn, het verval van de strafvordering uitspreken.

De rechter beoordeelt, in het licht van de omstandigheden van de zaak en het belang van de overschrijding van de redelijke termijn, welke van de in het eerste lid bedoelde gevolgen moet worden uitgesproken.”

Deze bepaling voorziet onder meer in de sanctie van het verval van de strafvordering. Deze wettelijk bepaalde sanctie moet worden onderscheiden van de sanctie van de onontvankelijkheid van de strafvordering die van toepassing is indien door de overschrijding van de redelijke termijn de bewijsvoering of het recht van verdediging ernstig en onherroepelijk is aangetast.

Uit de tekst van artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, de daar gebruikte terminologie en de wetsgeschiedenis volgt dat de sanctie van het verval van de strafvordering wegens overschrijding van de redelijke termijn slechts uitzonderlijk mag worden toegepast. De overschrijding moet dermate zwaarwichtig zijn dat ze leidt tot het oordeel dat het verderzetten van de strafprocedure in geen enkel opzicht nog te verantwoorden is.

Bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de ernst van de overschrijding van de redelijke termijn en de concrete omstandigheden van de zaak, zoals onder meer de in de zaak aan de orde zijnde belangen.

Het enkele feit dat in een eenvoudige strafprocedure er een aanzienlijke periode van stilstand is vast te stellen, verplicht de rechter niet om aan te nemen dat de redelijke termijn zeer zwaarwichtig is miskend.

2. Uit artikel 149 Grondwet volgt voor de rechter die oordeelt dat een door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn niet zeer zwaarwichtig is, niet de verplichting om die beslissing nader met redenen te omkleden, behoudens bij een daartoe specifiek en concreet ontwikkeld verweer. Evenmin is de rechter verplicht de parameters te vermelden waaruit zou kunnen worden afgeleid in welk geval de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn wel zeer zwaarwichtig zou zijn.

Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1411.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250225.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van een getuige à charge onder eed – Beoordeling verzoek enkel nodig indien getuigenverklaring in aanmerking wordt genomen als bewijs – Inlichting

2. Inlichting – Regelmatigheid – Aanvoeringslast beklaagde – Overstijgen niveau loutere bewering

3. Vonnissen en arresten – Vermeldingen – Art. 195, eerste lid Sv. – Art. 450bis, eerste lid, WIB92 – Vermelding niet nodig – Rekening houden met administratieve sancties – Motivering

4. Witwassen – Verbeurdverklaring voorwerp – Equivalent – Lastens meerdere daders

Samenvatting: 1. De rechter die wordt verzocht een getuige à charge onder eed te horen op de rechtszitting, moet dat verzoek enkel toetsen aan de drie in het onderdeel vermelde criteria indien hij de getuigenverklaring in aanmerking neemt als bewijs. Dat is niet het geval wanneer de rechter de gegevens die een douane- of politieambtenaar in een proces-verbaal heeft opgenomen enkel in aanmerking neemt als inlichting die heeft toegelaten het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen. Die verbalisant is dan immers geen getuige à charge in de zin van artikel 6.1 en 6.3.d EVRM.

2. De omstandigheid dat een in een dergelijk proces-verbaal opgenomen inlichting aan de basis ligt van het opstarten of het in een bepaalde richting verderzetten van een strafonderzoek, waardoor op autonome wijze determinerend bewijsmateriaal lastens de beklaagde aan het licht komt, heeft niet tot gevolg dat die informatie het karakter van inlichting verliest en het karakter van bewijs à charge verkrijgt, noch dat die informatie als dusdanig moet worden beschouwd als determinerend voor de schuldigverklaring van de beklaagde.

Indien een beklaagde aanvoert dat een inlichting op onregelmatige wijze is verkregen, dient hij die aanvoering enigszins aannemelijk te maken en moet die aanvoering het niveau van een loutere bewering overstijgen. Het louter in vraag stellen van de regelmatigheid van de informatie volstaat niet. De rechter oordeelt onaantastbaar of de beklaagde aan deze aanvoeringslast voldoet.

3. Volgens artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook geldt voor de hoven van beroep, moet een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen vermelden, dit zijn de wetsbepalingen die de bestanddelen van het misdrijf vaststellen, alsook de toegepaste straffen.

Artikel 450bis, eerste lid, WIB92 bepaalt: “Ten einde te vermijden dat een veroordeelde aan een onredelijk zware straf zou worden onderworpen, houdt de rechter bij de straftoemeting rekening met de verschuldigde administratieve geldboeten en belastingverhogingen.”

Die bepaling stelt geen feit strafbaar, noch bepaalt het de straf gesteld op een strafbaar feit. De strafrechter moet derhalve geen melding maken van die bepaling. Uit de enkele omstandigheid dat de rechter geen melding maakt van die bepaling, volgt niet dat hij geen rekening ermee houdt.

Noch de verplichting voor de rechter om bij de straftoemeting rekening te houden met de verschuldigde administratieve geldboeten en belastingverhogingen, noch zijn verplichting om zijn beslissing zodanig te motiveren dat het Hof zijn wettigheidscontrole kan uitoefenen, verplicht de rechter om cijfermatig te motiveren hoe hij de opgelegde straf vermindert met de vermelde administratieve sancties. Het volstaat dat uit de redenen van de beslissing blijkt dat de rechter bij de straftoemeting rekening heeft gehouden met die administratieve sancties.

4. Artikel 505, vijfde lid, Strafwetboek bepaalt: “De in het eerste lid, 3° en 4°, bedoelde zaken zijn het voorwerp van de door deze bepalingen bedoelde misdrijven in de zin van artikel 42, 1°, en worden verbeurd verklaard ten aanzien van alle daders, mededaders of medeplichtigen van die misdrijven, ook al heeft de veroordeelde die zaken niet in eigendom. Die straf mag evenwel geen schade berokkenen aan de rechten die derden op de voor verbeurdverklaring vatbare goederen kunnen doen gelden. Zo die zaken niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen, gaat de rechter over tot een raming van de geldwaarde ervan en heeft de verbeurdverklaring betrekking op een daarmee overeenstemmend geldbedrag. In dat geval kan de rechter dat bedrag evenwel verminderen teneinde de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen.”

Op grond van die bepaling kan de rechter de verbeurdverklaring per equivalent van het voorwerp van een erin bedoeld witwas misdrijf bevelen lastens meerdere daders die samen dat misdrijf hebben gepleegd, in zoverre de tenuitvoerlegging van die verbeurdverklaring het totale witgewassen vermogensvoordeel niet overschrijdt.

Hieruit volgt dat artikel 39 Strafwetboek en het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijk karakter van de straf niet van toepassing zijn op deze verbeurdverklaring.

Noch artikel 505, vijfde lid, Strafwetboek, noch enige andere bepaling of enig ander algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter die het bedrag van de verbeurdverklaring vermindert teneinde de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen, om die vermindering louter af te wegen tegen het persoonlijk aandeel van de veroordeelde in de bewezen verklaarde witwas misdrijven.

De rechter oordeelt daarover onaantastbaar. Hij kan daarbij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde feiten, de nagestreefde verrijking, de rol van de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling moet betrekken.

Niet vereist is dat de rechter cijfermatig per veroordeelde en per bewezen verklaard feit motiveert waarom en in welke mate hij de lastens die veroordeelde bevelen

verbeurdverklaring vermindert. De rechter kan de opgelegde verbeurdverklaring eveneens verminderen op een forfaitaire wijze die leidt tot eenzelfde verbeurdverklaard bedrag lastens elk van de veroordeelden.

Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1747.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250225.2N.10/NL>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Burgerlijke partij

Samenvatting: Artikel 162bis Wetboek van Strafvordering, dat volgens artikel 176 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de correctionele rechtbank die uitspraak doet in hoger beroep, bepaalt dat:

- ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, hen veroordeelt tot het betalen aan de burgerlijke partij van de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding;
- de burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard of die zich met een afzonderlijke vordering heeft aangesloten bij een rechtstreekse dagvaarding van een andere partij, of die, bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie, de beklaagde of de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, hoger beroep heeft ingesteld en die in het ongelijk wordt gesteld, kan worden veroordeeld tot het betalen van de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsplegingsvergoeding aan de beklaagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke partij.

Uit die bepaling volgt dat een burgerlijke partij die voor het vonnisgerecht niet rechtstreeks heeft gedagvaard of zich niet bij de rechtstreekse dagvaarding van een andere burgerlijke partij heeft aangesloten en die tegen het beroepen vonnis, dat de beklaagde en de vrijwillig tussenkomende partij heeft veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan de burgerlijke partij, zelf geen hoger beroep heeft ingesteld, niet kan worden veroordeeld tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de beklaagde en aan de vrijwillig tussenkomende partij. Dat het appelgerecht zich na een vrijspraak van de beklaagde onbevoegd verklaart om kennis te nemen van de vordering van de burgerlijke partij tegen de beklaagde en tegen de vrijwillig tussenkomende partij, is daarbij niet relevant.

Het bestreden vonnis dat anders oordeelt en de eiseres als in het ongelijk gestelde partij veroordeelt tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de verweerders en dit voor beide aanleggen schendt artikel 162bis Wetboek van Strafvordering.

Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.24.1528.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250304.2N.2/NL>

Trefwoorden: Drugs – Art. 2bis, § 2, a) en § 3, a), Drugwet – Verzwarende omstandigheid wanneer gepleegd ten aanzien van minderjarige – Eigen houding minderjarige niet relevant

Samenvatting: Artikel 2bis, § 2, a) en § 3, a), Drugwet legt een zwaardere straf op wanneer het in artikel 2bis, § 1, Drugwet bepaalde misdrijf wordt gepleegd ten aanzien van hetzij een minderjarige boven de volle leeftijd van 16 jaar, hetzij een minderjarige die meer dan volle twaalf jaar en minder dan volle zestien jaar oud is. Hierdoor beoogt de wetgever het verwezenlijken van een verhoogde bescherming van die minderjarigen wegens hun grotere kwetsbaarheid wanneer zij in aanraking komen met drugs. Dit veronderstelt dat de minderjarigen zich daarvan bewust zijn of dat redelijkerwijze kunnen zijn. Aldus zijn de verzwarende omstandigheden van artikel 2bis, § 2, a) en § 3, a), Drugwet van toepassing op alle in artikel 2bis, § 1, Drugwet bedoelde misdrijven die worden gepleegd in de aanwezigheid van of met de betrokkenheid van hier bedoelde minderjarigen in omstandigheden waar de minderjarigen zich daarvan bewust zijn of redelijkerwijze kunnen zijn. De eigen houding van de minderjarige speelt daarbij geen rol. Bijgevolg is voor de bewezenverklaring van die verzwarende omstandigheden niet vereist dat de minderjarige de feiten enkel ondergaat of zich bewust is van enig gevaar.

Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.24.1527.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250304.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Saisine appelrechter – Basismisdrijf – Verzwarende omstandigheid – Grief over de schuld van de beklaagde aan de verzwarende omstandigheden – Gevolg

2. Drugs – Art. 2bis, § 2, a) Drugwet – Verzwarende omstandigheid wanneer gepleegd ten aanzien van minderjarige – Eigen houding minderjarige niet relevant

3. Verbeurdverklaring – Vermogensvoordelen – Ex aequo et bono

Samenvatting: 1. Behoudens indien het appelgerecht een ambtshalve grief aanvoert als bedoeld in artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, is de saisine van dat gerecht beperkt tot die beslissingsonderdelen waartegen de appellant grieven aanvoert zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidbaar zijn verbonden.

5. De beslissing over schuld aan de verzwarende omstandigheden bepaald in artikel 2bis, § 2, a), § 3, b) en § 4, b), Drugwet is niet onafscheidbaar verbonden met de beslissing over de schuld aan het basismisdrijf bepaald in artikel 2bis, § 1, Drugwet. Wanneer aldus de beklaagde voor het appelgerecht een grief aanvoert waarmee hij enkel opkomt tegen zijn schuldigverklaring aan die verzwarende omstandigheden, moet het appelgerecht niet meer oordelen over de schuld van de beklaagde aan dat basismisdrijf, tenzij het daarover een ambtshalve middel aanvoert.

2. Artikel 2bis, § 2, a), Drugwet legt een zwaardere straf op wanneer het in artikel 2bis, § 1, Drugwet bepaalde misdrijf wordt gepleegd ten aanzien van een minderjarige boven de volle leeftijd van 16 jaar. Hierdoor beoogt de wetgever het verwezenlijken van een verhoogde bescherming van die minderjarige wegens zijn grotere kwetsbaarheid wanneer hij in aanraking komt met drugs. Dit veronderstelt dat de minderjarige zich daarvan bewust is of

dat redelijkerwijze kan zijn. Aldus is de verzwarende omstandigheid van artikel 2bis, § 2, a), Drugwet van toepassing op alle in artikel 2bis, § 1, Drugwet bedoelde misdrijven die worden gepleegd in de aanwezigheid van of met de betrokkenheid van een hier bedoelde minderjarige in omstandigheden waar hij zich daarvan bewust is of redelijkerwijze kan zijn. De eigen houding van de minderjarige speelt daarbij geen rol. Bijgevolg is voor de bewezenverklaring van de verzwarende omstandigheid niet vereist dat de minderjarige de feiten enkel ondergaat of zich bewust is van enig gevaar.

3. Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag van een uit een misdrijf verkregen vermogensvoordeel exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag ex aequo et bono bepalen. Daarvoor dient de rechter die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van het vermogensvoordeel toelaten. De beslissing moet de essentiële gegevens bevatten die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste straf van de verbeurdverklaring uit te oefenen.

De rechter kan vermogensvoordelen ex aequo et bono bepalen op een forfaitaire wijze, onder meer gesteund op de opbrengsten van de organisatie of de vereniging in het kader waarvan de feiten werden gepleegd, alsook op de rol en het aandeel van de beklaagde in die organisatie of die vereniging, in zoverre dit wordt verantwoord door de concrete dossiergegevens.

De rechter oordeelt onaantastbaar over de omvang van het uit een misdrijf verkregen vermogensvoordeel en over de mate waarin hij de verbeurdverklaring van dat vermogensvoordeel beveelt.

Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.25.0040.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250304.2N.10/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelrechter – Hoofdstraf – Bijkomende straf – Onafscheidelijk verbonden – Beperking in grievenformulier buiten beschouwing laten

Samenvatting: Artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het recht van hoger beroep vervalt indien de verklaring van hoger beroep niet is gedaan op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen uiterlijk dertig dagen na de dag van de uitspraak indien het een op tegenspraak gewezen vonnis betreft.

Artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat op straffe van verval van het hoger beroep het verzoekschrift of het grievenformulier (hierna het grievenformulier) nauwkeurig de grieven moet bepalen die tegen het vonnis worden ingebracht en dat dit grievenformulier moet worden ingediend binnen dezelfde termijn als de verklaring van hoger beroep.

Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming vraagt door het appelgerecht.

Uit de artikelen 203, § 1 en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt

bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven.

Uit die bepalingen volgt verder dat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is gericht tegen alle beschikkingen van het beroepen vonnis en in het grievenformulier slechts bepaalde grieven worden opgegeven, de saisine van het appelgerecht is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden.

Indien een appellant in het grievenformulier als grief de met het beroepen vonnis opgelegde hoofdstraf vermeldt en dus aangeeft dat hij dat beslissingsonderdeel in hoger beroep wenst hervormd te zien, dan voert hij noodzakelijk ook een grief aan betreffende de aan de appellant opgelegde bijkomende straffen, die immers beslissingsonderdelen zijn die onafscheidbaar zijn van het beslissingsonderdeel betreffende de hoofdstraf. De omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat hij enkel de hervorming wenst van de hoofdstraf en dus formeel geen grief aanvoert betreffende een bijkomende straf, laat niet toe anders te oordelen. Het appelgerecht moet een dergelijke beperking in het grievenformulier buiten beschouwing laten.

Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.25.0202.N – P.25.0234.N), www.hofvancassatie.be
--

Hyperlink: <https://hofvancassatie.be/pdf/arresten-arrets/P.25.0202.N.pdf>

Trefwoorden: Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast

Samenvatting: Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna EHRM), volgt dat indien een persoon die van zijn vrijheid is beroofd aanvoert dat de omstandigheden waarin hij is opgesloten een schending uitmaken van die verdragsbepaling, hij die aanvoering niet moet bewijzen. De opsluitingsomstandigheden maken precies dat een dergelijke bewijslast niet realistisch is.

Wel is vereist dat de betrokkene ter staving van de door hem aangevoerde verdragsrechtelijke schending een uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens.

Die beschrijving moet de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving in staat stellen na te gaan of de aangevoerde schending van artikel 3 EVRM prima facie niet manifest ongegrond is.

Indien de betrokkene een dergelijke uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, staat het aan de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving de gegrondheid ervan te beoordelen, desgevallend na het inwinnen van aanvullende informatie en het bevelen van de zich opdringende onderzoeksmaatregelen.

In zijn appelconclusie heeft de eiser met betrekking tot de problematiek van de overbevolking in de Belgische gevangenissen verwezen naar het jaarverslag 2023 van de Commissie van Toezicht van de gevangenis te Antwerpen, het jaarverslag 2023 van de Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen en een geschrift van de Penitentiare

adviesraad van de fod Justitie over vaststellingen in december 2024. Hij heeft vervolgens aangevoerd dat:

- hij verblijft in een cel van acht vierkante meter, samen met twee celgenoten, waarvan één grondslaper en dat volgens de EHRM-rechtspraak de ruimte die het toilet inneemt niet mag worden meegerekend voor de bepaling van de vereiste minimale oppervlakte;
- er volgens de EHRM-rechtspraak dan ook een vermoeden van schending van artikel 3 EVRM voorligt;
- dit vermoeden kan worden weerlegd indien er slechts op korte occasionele tijdstippen sprake is van een gebrek aan ruimte, er voldoende tijd buiten de cel kan worden gespendeerd, er voldoende activiteiten buiten de cel worden georganiseerd en er een geen andere verzwarende omstandigheden spelen zoals een staking, maar dat dergelijke elementen niet voorhanden zijn;
- bovendien de eiser gebruik moet maken van het in de cel zonder enige afscheiding geplaatst toilet, in aanwezigheid van de twee celgenoten. Een dergelijke nabijheid en blootstelling is niet alleen vanuit een gezondheids- en hygiëneperspectief te bekritisieren, maar het ontnemt de eiser elke vorm van privacy gezien hij te allen tijde in het zicht verblijft van zijn celgenoten en eventueel binnenkijkende cipiers.

De eiser heeft daaruit afgeleid dat er een schending is van de artikelen 3 en 5 EVRM, zijn gevangenhouding onwettig is en hij moet worden vrijgelaten dan wel dat zijn vrijheidsberoving moet worden omgezet naar een vrijheidsberoving onder de modaliteit van het elektronisch toezicht.

(...)

De appelrechters die niet vaststellen dat de eiser geen uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving heeft verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, maar zijn verweer in wezen verwerpen omdat zij niet beschikken over objectieve gegevens betreffende de opsluitingsomstandigheden van de eiser, verantwoord die beslissing niet naar recht.

Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.24.1524.N), www.hofvancassatie.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250311.2N.11>

Trefwoorden: Rechterlijke organisatie – Conclusietermijn – Laattijdigheid – Weren uit de debatten behoudens akkoord van de partijen – Partij verzoekt zelf om nieuwe conclusietermijn en uitstel – Akkoord om af te wijken van de initieel opgelegde conclusietermijnen

Samenvatting: Artikel 4, elfde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, behoudens akkoord van de partijen of de in artikel 748, § 2, Gerechtelijk Wetboek bedoelde uitzondering, conclusies die na het verstrijken van de vastgestelde termijnen worden overgelegd, ambtshalve uit het debat worden geweerd.

Een partij die, na te hebben vastgesteld dat de tegenpartij haar conclusie laattijdig heeft neergelegd, de rechter zelf verzoekt om een nieuwe conclusietermijn en een uitstel van de behandeling van de zaak, geeft hiermee te kennen akkoord te zijn om af te wijken van de initieel opgelegde conclusietermijnen.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250311.2N.19>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Borgsom – Bepaling – Motivering

Samenvatting: Krachtens artikel 5.3 EVRM moet eenieder die gearresteerd is of gevangen wordt gehouden, overeenkomstig lid 1 c) van dit artikel onmiddellijk voor een rechter worden geleid of voor een andere autoriteit die door de wet bevoegd verklaard is om rechterlijke macht uit te oefenen en heeft hij het recht binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld. De invrijheidstelling kan afhankelijk worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene in rechte.

Overeenkomstig artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordeelt de rechter onaantastbaar over de vraag of een invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom, welke tot doel heeft de betrokkene ertoe aan te zetten na zijn invrijheidstelling te verschijnen bij de proceshandelingen of om zich aan te bieden ter tenuitvoerlegging van de beslissing, een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming.

De rechter oordeelt in het licht van die doelstellingen onaantastbaar over het bedrag van de borgsom. Hij houdt daarbij rekening met de financiële draagkracht van de betrokkene. Overeenkomstig het tweede lid van artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet kan hij zijn beslissing ook gronden op ernstige vermoedens dat gelden of waarden afkomstig van het misdrijf in het buitenland zijn geplaatst ofwel verborgen gehouden. In dat geval moet het proportionaliteitsbeginsel in acht worden genomen.

De periode dat de betrokkene van zijn vrijheid werd beroofd ingevolge zijn voorlopige hechtenis vormt geen in aanmerking te nemen criterium voor de bepaling van het bedrag van de borgsom.

De enkele omstandigheid dat de eiser reeds in een andere procedure voorlopig in vrijheid werd gesteld tegen betaling van een borgsom, verplicht de rechter niet eenzelfde borgsom op te leggen of te motiveren waarom hij een hogere borgsom oplegt dan in die procedure.

Bij gebrek aan een daartoe strekkende conclusie moet de rechter de beslissing over het bedrag van de borgsom niet nader motiveren.

Ter verantwoording van de opgelegde borgsom oordeelt het arrest dat het gevaar voor onttrekking nog steeds actueel is, gelet op het internationale karakter van de ten laste gelegde feiten en verwijst het ook naar het lucratieve karakter van die feiten, zonder die beslissing nader te moeten motiveren bij gebreke van verweer met betrekking tot de in acht te nemen criteria voor de bepaling van het bedrag van de borgsom. Aldus verantwoordt het arrest naar recht de beslissing over de opgelegde borgsom en is die regelmatig met redenen omkleed.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.8>

Trefwoorden: Brandstichting – Vernielen of het pogen te vernielen van een gebouw door ontploffing – Gelijkgesteld – Algemeen opzet

Samenvatting: Artikel 520 Strafwetboek stelt strafbaar zij die gebouwen, bruggen, dijken, straatwegen, spoorwegen, sluizen, magazijnen, werkplaatsen, loodsen, schepen, vaartuigen, rijtuigen, wagons, vliegtuigen of andere kunstwerken, bouwwerken of motorvoertuigen vernielen of pogen te vernielen door het veroorzaken van een ontploffing. Gelet op de nauwe band van die strafbepaling met de artikelen 510 tot en met 519 Strafwetboek wordt het vernielen of het pogen te vernielen van een gebouw door ontploffing gelijkgesteld met het vernielen of pogen te vernielen van een gebouw door brandstichting.

Ontploffing of brandstichting in de betekenis van deze bepalingen bestaat wanneer de dader wetens en willens de feitelijke omstandigheden in het leven roept waarvan hij in redelijkheid moet weten dat die ontploffing of brand tot gevolg kunnen hebben of daartoe aanleiding kunnen geven. Voor strafbaarheid wordt aldus het bewijs van algemeen opzet vereist.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Een rechterlijke beslissing is tegenstrijdig gemotiveerd wanneer zij redenen bevat die elkaar opheffen of teniet doen.

Het is niet tegenstrijdig te oordelen, eensdeels, dat van strafbare ontploffing sprake is wanneer opzettelijk bepaalde feitelijke omstandigheden worden gecreëerd en, anderdeels, dat van die voortgebrachte omstandigheden redelijkerwijze geweten moet zijn dat zij tot ontploffing kunnen leiden. Die redenen sluiten elkaar immers niet uit.

Hof van Cassatie 18 maart 2025 (P.24.1795.N), www.hofvancassatie.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.7>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Vermogensvoordeel – Bepaling ex aequo et bono – Drugslabo

Samenvatting: Om ex aequo et bono het vermogensvoordeel te bepalen die een beklaagde uit een misdrijf heeft verkregen, dient de rechter de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die deze bepaling zo nauwkeurig mogelijk toelaten. Het volstaat dat de beslissing de essentiële gegevens bevat die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste verbeurdverklaring uit te oefenen.

Met eigen en van het beroepen vonnis overgenomen redenen oordeelt het arrest als volgt:

- het openbaar ministerie vordert lastens de eiser de verbeurdverklaring van een illegaal vermogensvoordeel dat wat hem betreft in billijkheid wordt bepaald op 1.000.000,00 euro wegens zijn betrokkenheid bij de aanmaak en de verkoop van MDMA-kristallen vanuit het druglabo te Maasmechelen;
- uit het verslag van het NICC blijkt dat in het druglabo te Maasmechelen circa 2.380 kilogram MDMA-kristallen werden aangemaakt, waarvan 541 kilogram werd aangetroffen in de kelder van een medebeklaagde van de eiser, wat impliceert dat 1.839 kilogram MDMA werd verkocht;
- op basis van de gegevens van het voorliggende strafdossier, onder meer de groothandels prijzen van MDMA in de schriftelijke vordering van het openbaar

ministerie, wordt het totaal gegenereerde vermogensvoordeel ingevolge de verkoop van de in het druglabo geproduceerde MDMA in redelijkheid geraamd op een bedrag van 2.000.000,00 euro;

- daarbij moet geen aftrek worden gedaan van de kosten die verbonden zijn aan het plegen van het misdrijf noch van de aankoop prijs van de grondstoffen en materialen die het misdrijf mogelijk hebben gemaakt;
- een gedeelte van de vereniging kon tijdens het onderzoek niet worden geïdentificeerd en vervolgd, zodat niet het totaal geraamde bedrag van 2.000.000,00 euro, maar slechts een bedrag van 685.000,00 euro over de veroordeelden moet worden verdeeld;
- het is duidelijk dat onder meer de eiser ingevolge de verkoop van de synthetische drugs een gedeelte van dat totale vermogensvoordeel heeft genoten, waarbij het niet vereist is dat dit voordeel zijn eigendom is of in zijn vermogen is getreden;
- voor de verdeling van het totale vermogensvoordeel wordt rekening gehouden met de rol en het aandeel van de eiser in het synthetische druglabo en met zijn hiërarchie in de in kaart gebrachte vereniging;
- aldus wordt het vermogensvoordeel wat de eiser betreft, begroot op 500.000,00 euro, waarvan een gedeelte van 75.695,00 euro in zijn vermogen werd aangetroffen;
- de verbeurdverklaring van dat vermogensvoordeel maakt voor de eiser geen onredelijk zware straf uit, noch is er sprake van een miskenning van zijn eigendomsrecht.

Met die redenen vermeldt het arrest op grond van concrete dossiergegevens nauwkeurig en op een wijze die het Hof toelaat zijn wettigheidscontrole uit te oefenen, hoe dit het vermogensvoordeel bepaalt dat de eiser heeft verkregen uit de aanmaak en de verkoop van MDMA-kristallen vanuit het druglabo te Maasmechelen waaraan hij is schuldig verklaard, en geeft het geen blijk van willekeur. Aldus is de beslissing naar recht verantwoord en regelmatig met redenen omkleed.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0448.N), www.hofvancassatie.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.29/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Motivering – Verbod om zich naar het buitenland te begeven

Samenvatting: Volgens artikel 35, § 1 en § 5, Voorlopige Hechteniswet kunnen de onderzoeksgerechten de inverdenkinggestelde in vrijheid laten onder oplegging van één of meer voorwaarden. Artikel 35, § 3, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat deze voorwaarden betrekking moeten hebben op een van de redenen genoemd in artikel 16, § 1, vierde lid, en daaraan moeten aangepast zijn, in acht genomen de omstandigheden van de zaak. Het betreft het bestaan van ernstige redenen om te vrezen dat de in vrijheid gelaten inverdenkinggestelde nieuwe misdaden en wanbedrijven zou plegen, zich aan het optreden

van het gerecht zou onttrekken, bewijzen zou pogen te laten verdwijnen of zich zou verstaan met derden.

Hieruit volgt dat de rechter die oordeelt over het verzoek van een inverdenkinggestelde om een hem opgelegde voorwaarde op de heffen, dient vast te stellen dat er op het moment van zijn beslissing nog steeds minstens één van de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalde redenen van toepassing is. Indien de rechter wettig het bestaan van één dergelijke reden vaststelt, is zijn motivering over eventueel nog andere redenen overtoollig en kan de kritiek van de inverdenkinggestelde op die motivering niet tot cassatie leiden.

De vermelde bepalingen vereisen niet dat de rechter in zijn beslissing over het verzoek tot opheffing van een voorwaarde uitdrukkelijk melding maakt van de artikelen van de Voorlopige Hechteniswet die hij toepast of van verdrags- of wetsbepalingen die de inverdenkinggestelde tot zijn staving van zijn verzoek aanvoert. Het feit dat de rechter die bepalingen niet vermeldt, betekent bovendien niet dat hij ze niet toepast of geen acht erop slaat.

Met de vermelde bepalingen heeft de wetgever ook geen limitatieve categorie van voorwaarden bepaald, maar het aan de rechter overgelaten om de voorwaarden te bepalen die betrekking hebben op en aangepast zijn aan de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet genoemde redenen van recidivegevaar, vluchtgevaar, collusiegevaar of het gevaar op het doen verdwijnen van bewijzen. Die door de rechter te bepalen voorwaarden kunnen wel degelijk een beperking op grondrechten inhouden, mits de rechter de absolute noodzaak daarvan vaststelt.

Artikel 2.2 en 2.3 Vierde Aanvullend Protocol EVRM bepaalt dat eenieder het recht heeft welk land ook, met inbegrip van zijn eigen land, te verlaten, alsook dat de uitoefening van dit recht aan geen andere beperkingen mag worden verbonden dan die bij de wet zijn bepaald en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn voor, onder meer, de voorkoming van strafbare feiten.

Daarentegen kan overeenkomstig artikel 5.1.c EVRM een persoon ten aanzien waarvan ernstige aanwijzingen bestaan dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd, in voorlopige hechtenis worden geplaatst of gehouden, onder meer om die persoon te beletten te ontvluchten.

Uit het geheel van de vermelde bepalingen volgt dat de rechter aan de vrijgelaten inverdenkinggestelde als voorwaarde kan opleggen dat hij zich niet naar het buitenland mag begeven zonder voorafgaande toelating, mits de rechter de absolute noodzaak daartoe vaststelt in het licht van de ernstige redenen bepaald in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet. Bijgevolg kan de rechter die voorwaarde ook handhaven, mits hij ze, na een geactualiseerd onderzoek van de gegevens van de zaak, op het moment van zijn uitspraak nog steeds absoluut noodzakelijk acht in het licht van deze redenen.

Het arrest dat oordeelt dat een voorwaarde die is opgelegd aan de inverdenkinggestelde die de opheffing ervan vraagt, niet disproportioneel is en dat hij het tegendeel niet aannemelijk maakt, legt hem geen onwettige bewijslast op.

Deze regels gelden eveneens voor een beklaagde die verzoekt om de opheffing van voorwaarden met betrekking tot zijn voorlopige invrijheidstelling.

Hyperlink: <https://hofvancassatie.be/pdf/arresten-arrets/P.25.0002.N.pdf>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek tot horen getuige à charge – Slachtoffers van seksuele misdrijven – Beoordeling

Samenvatting: Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen. Wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

Uit de vermelde verdragsbepalingen volgt in de regel dat het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting, hij dit bewijs moet kunnen tegenspreken en hem in beginsel de gelegenheid moet worden gegeven een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon die een belastende verklaring heeft afgelegd, als getuige ter rechtszitting te ondervragen.

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

- (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;
- (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;
- (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen.

Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

De rechter kan als feitelijke grond die de afwezigheid kan verantwoorden van een getuige op de rechtszitting, in aanmerking nemen dat het verhoor onder eed wordt gevraagd van een slachtoffer van beweerde seksuele misdrijven en de impact die dit verhoor op de psychische toestand van het slachtoffer kan hebben, mede in acht genomen de therapie die het slachtoffer volgt als gevolg van de beweerde misdrijven en de familieband die er bestaat tussen het slachtoffer en de beklaagde. Uit de vereiste van het voorhanden zijn van compenserende factoren volgt niet dat de rechter noodzakelijk een confrontatie moet

bevelen van de personen die een belastende verklaring hebben afgelegd met de verklaringen en de vragen van de beklaagde en dat enkel een dergelijke confrontatie de rechter en de partijen in staat stelt de betrouwbaarheid van de getuige te beoordelen.

Uit de vereiste van het voorhanden zijn van compenserende factoren volgt evenmin dat de rechter noodzakelijk een tegensprekelijk deskundigenonderzoek moet bevelen met het oog op een geloofwaardigheidsonderzoek van de verklaringen van de personen die niet op de rechtszitting onder eed worden gehoord.

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde. Wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen.

Het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Die beoordeling is voor wat betreft het voorhanden zijn van ernstige redenen om de verweersters 1 en 2 niet te horen in essentie gebaseerd op het volgende:

- de onderzoeksrechter heeft toegestaan dat een confrontatieverhoor zou worden verricht via een systeem van indirecte confrontatie, waarbij aan de eiseres werd gevraagd een lijst van vragen op te maken die vervolgens aan de verweersters 1 en 2 zouden worden voorgelegd;
- na overleg tussen de verweersters 1 en 2, hun psycholoog en hun raadsman wensten zij niet mee te werken aan een confrontatieverhoor omdat de eiseres hen enkel een schuldgevoel zou willen aanpraten en destabiliseren;
- voor de raadkamer werd op 19 oktober 2022 een schrijven neergelegd van psychotherapeute H.P., die stelde de verweersters 1 en 2 gezien te hebben in het kader van een therapeutische begeleiding in 2019 en 2020;
- zij attesteerde dat het gezien de impact van de traumatische ervaringen belangrijk is om tegemoet te komen aan de behoeften van de verweersters 1 en 2 en dat als zij geen contact meer wilden met hun moeder op dit moment, zij daarin dienden te worden gevolgd;
- een confrontatie op verzoek van de eiseres was volgens de psychotherapeute niet helpend in de ontwikkeling van de verweersters 1 en 2;
- dit geldt volgens de eerste rechter ook voor een louter inhoudelijke confrontatie aangezien de vraagstelling uitgaande van de eiseres gelet op de context en de achterliggende relatie uit zijn aard bijzonder confronterend voor de verweersters 1 en 2 kan zijn;
- er moet rekening worden gehouden met de nood om slachtoffers van seksueel geweld te beschermen: in deze zaak gaat het om beweerde feiten van jarenlang seksueel misbruik op zeer jonge leeftijd en waarvoor psychologische begeleiding nodig was, wat aantoonde dat de beweerde slachtoffers bescherming verdienen;
- er wordt ook rekening gehouden met de onderlinge relatie tussen de verweersters 1 en 2 en de eiseres;
- het feit dat de verweersters 1 en 2 ondertussen meerderjarig zijn en al lange tijd geen contact meer hebben met hun moeder doet geen afbreuk aan het feit dat de ouder-kind-

band aanwezig is en dat deze het blijvend moeilijk maakt verklaringen af te leggen met betrekking tot feiten waarvan men slachtoffer beweert te zijn en die zouden zijn gepleegd door een ouder;

- er is het tijdsverloop sinds de feiten;

- de verweersters 1 en 2 werden voor het appelgerecht op de rechtszitting gehoord. Zij stelden daarbij dat het opnieuw aanwezig moeten zijn op de rechtszitting in de onmiddellijke omgeving van de moeder in de hoedanigheid van beklaagde heel stressvol is en psychisch een grote tol eist. Er werd ook gewezen op het bestaan van een onredelijke morele druk gelet op de familiale banden die bestaan tussen de eiseres en de verweersters 1 en 2 en de specifieke context waarbinnen de zedenfeiten zich situeren. De verweersters 1 en 2 benadrukten ook dat zij reeds meermaals gedetailleerd werden verhoord aangaande de feiten, waaraan eenmaal middels een audiovisueel verhoor en dat zij wensten niet opnieuw deze feiten te moeten herbeleven ter gelegenheid van een dergelijk confrontatieverhoor. Zij drongen er bij het appelgerecht op aan om gezien de traumatische impact van het vermeend seksueel misbruik in het verleden en van het vermeend aandeel van de eiseres daarin op generlei wijze te worden geconfronteerd met de eiseres. De verweersters 1 en 2 gaven aan allebei nog psychologisch te worden begeleid en angst te hebben voor de verwoestende impact van een dergelijke confrontatie op hun psychische integriteit en benadrukten dat zij om redenen van psychisch zelfbehoud weigerden deel te nemen aan een confrontatieverhoor onder welke vorm ook;

- de verweersters 1 en 2 gaven ook aan dat hun broer J.L. nog steeds door de eiseres tegen hen wordt opgezet;

- ter rechtszitting konden de appelrechters de emotionele gespannenheid bij de verweersters 1 en 2 tijdens de vraagstelling door de appelrechters duidelijk vaststellen;

- er moet worden benadrukt dat de vrees van de verweersters 1 en 2 voor een negatieve impact op hun psychische integriteit geen louter subjectief aanvoelen betreft. Er kan daarbij worden verwezen naar de dossierelementen, de stukken 1, 2 en 3 van het stukkenbundel van de verweerders en de door de appelrechters gedane vaststellingen tijdens de behandeling van de zaak. Er was tijdens de behandeling in de zittingszaal onmiskenbaar sprake van een zekere emotionele geladenheid en een duidelijk voelbare emotionele spanning;

- het gegeven dat de verweersters 1 en 2 zich wel naar de rechtszitting hebben begeven en zij ook aan het woord zijn gekomen, doet niets af aan het voorgaande.

De beoordeling is voor wat betreft het voorhanden zijn van compenserende waarborgen in essentie gebaseerd op het volgende:

- de audiovisuele registratie van de verhoren van de verweersters 1 en 2, die het voor de verdediging en de rechter mogelijk maakt een inschatting te maken van de omstandigheden en het verloop van het verhoor, de lichaamstaal van de betrokkenen en de impact daarvan op de geloofwaardigheid van de afgelegde verklaringen;

- de confrontatie van de eiseres met de inhoud van de verhoren van de verweersters 1 en 2 tijdens meerdere verhoren in de loop van het vooronderzoek;

- het bestaan van materiaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt, namelijk een passage uit het teruggevonden dagboek van de verweester 1 en de teruggevonden foto's en communicatie die de verklaringen van de verweersters 1 en 2 ondersteunen;

- het belang dat moet worden gehecht aan het feit dat in die verklaringen reeds melding werd gemaakt van het maken van dergelijke foto's voorafgaand aan het opduiken ervan en

het feit dat dit bewijs werd aangebracht door een onafhankelijke derde, die geen belang heeft bij de uitkomst van de huidige procedure;

- de mogelijkheid voor de eiseres om haar standpunt kenbaar te maken op het vlak van de geloofwaardigheid van de verweersters 1 en 2 of interne tegenstrijdigheden in die verklaringen of tegenstrijdigheden tussen beide verklaringen, waarvan uitgebreid gebruik werd gemaakt in conclusies en op de rechtszitting;

- de eiseres had de mogelijkheid om ter rechtszitting voor de eerste rechter alle vragen voor te stellen die aan de aanwezige verweersters 1 en 2 zouden kunnen worden gesteld of opmerkingen te maken om de belastende verklaringen van deze verweersters te weerleggen of ze te doen aanpassen of verduidelijken. De eiseres heeft noch in een conclusie noch op de rechtszitting voor de eerste rechter het verzoek geformuleerd bepaalde concrete vragen te stellen aan de aanwezige verweersters 1 en 2. De verdediging deed dit ook niet nadat door de eerste rechter aan de verweersters 1 en 2 de vraag werd gesteld of zij bereid waren mee te werken aan een directe of indirecte confrontatie en hierop bevestigend werd geantwoord, voor zover de eerste rechter dit noodzakelijk zou achten.

Het arrest (randnr. 21, p. 23) oordeelt ten slotte dat het horen van de verweersters 1 en 2 als getuigen à charge niet noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en dat de gevoerde strafvervolgung in zijn geheel beschouwd eerlijk is verlopen, waarbij niet enkel het recht van verdediging van de eiseres in aanmerking wordt genomen, maar ook de belangen van de samenleving en de verweersters 1 en 2 zelf.

De voormelde redenen, die melding maken van de specifieke en concrete omstandigheden van de zaak, houden geen algemene negatie in van het recht van een beklaagde om in zedenzaken getuigen à charge te confronteren met het oog op een onderzoek van de betrouwbaarheid ervan.

Op grond van de voormelde redenen kan het arrest wettig oordelen dat er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de verweersters 1 en 2 op de rechtszitting in een confrontatie met de eiseres, dat er voldoende compenserende factoren zijn voor dit niet-horen en dat de tegen de eiseres gevoerde strafvervolgung in zijn geheel beschouwd eerlijk is verlopen, zonder dat het arrest nog aanvullende vaststellingen diende te doen.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.22.0073.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Verzoekschrift dat geldt als memorie – Voorwaarden

2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Onderzoeksgerecht - Bevoegdheden - Grenzen

3. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Uitvoerbaar vonnis - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat - Invloed

Samenvatting: 1. Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat met de verklaring van cassatieberoep is neergelegd op de griffie van het hof van beroep en dat samen met het dossier binnen de termijn op de griffie van het Hof is toegekomen, kan gelden als memorie in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel (1). (Impliciete oplossing). (1) In casu blijkt uit het dossier dat voormeld verzoekschrift is neergelegd op de dag van de verklaring van cassatieberoep. Zie a contrario Cass. 16 november 2010, AR P.10.1730.N ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20101116.5, AC 2010, nr. 678 en noot: “Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat niet is neergelegd ter griffie van het hof van beroep samen met het cassatieberoep, kan niet als memorie gelden in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel, en is niet ontvankelijk ook al is het samen met het dossier binnen de termijn toegekomen op de griffie van het Hof”.

2. Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel beschikt niet over een discretionaire bevoegdheid om die tenuitvoerlegging toe te kennen of te weigeren; onder voorbehoud van de door artikel 4 tot 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalde verplichte of facultatieve weigeringsgronden is de tenuitvoerlegging verplicht wanneer de door die wet bepaalde voorwaarden zijn vervuld; (1) behoudens de voormelde weigeringsgronden is dit het geval wanneer het voor de tenuitvoerlegging van een straf uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel de gegevens bevat die zijn opgesomd in artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf, wanneer het een vrijheidsbenemende straf van minstens vier maanden is en de andere voorwaarden van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn vervuld. (1) Zie Cass. 13 december 2006, AR P.06.1557.F ECLI:BE:CASS:2006:ARR.20061213.5, AC 2006, nr. 648, met concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; HvJ-EU 6 december 2018, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 [punt 41], dat uitspraak doet over een door het Hof gestelde prejudiciële vraag (Cass. 29 augustus 2018, AR P.18.0902.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190122.3, AC 2018, nr. 438; Cass. 22 januari 2019, AR P.18.0902.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190122.3, AC 2019, nr. 37), dat verwijst naar HvJ-EU 25 juli 2018, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586 [punt 41 en daarin geciteerde rechtspraak].

3. Noch artikel 8.1 van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, noch artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, noch enige andere bepaling van het Kaderbesluit en van de wet verplichten de uitvaardigende autoriteit in het Europees aanhoudingsbevel te verduidelijken dat de bij uitvoerbaar vonnis uitgesproken straf niet is verjaard volgens het recht van de uitvaardigende Staat, en geen enkele bepaling staat de uitvoerende autoriteit toe het Europees aanhoudingsbevel niet uit te voeren wanneer het die inlichting niet bevat; (1) krachtens artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel dient het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel die tenuitvoerlegging te weigeren ingeval de straf volgens het Belgisch recht is verjaard en de Belgische gerechten bovendien bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; het Kaderbesluit 2002/584 en de Wet Europees Aanhoudingsbevel bevatten,

betreffende de verplichte of de facultatieve grond om het Europees aanhoudingsbevel niet ten uitvoer te leggen, echter geen enkele bepaling over het feit dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard zou zijn volgens het recht van de uitvaardigende Staat (2). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160810.1, AC 2016, nr. 443; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2086. Die wettelijke bepaling vervangt het stelsel van de enkelvoudige verjaring door dat van de dubbele verjaring (d.w.z. volgens de Belgische wet en volgens de wet van de verzoekende Staat), dat doorslaggevend was in het oude uitleveringsrecht, behalve wanneer de feiten onder de bevoegdheid van de Belgische gerechten vallen (zie S. DEWULF, "Overlevering", APR, Wolters Kluwer, 2020, nr. 182, dat verwijst naar J. VAN GAEVER, *Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk*, Coll. Recht en Praktijk, Kluwer, 2013, nr. 138). (2) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N ECLI:BE:CASS:2012:ARR.20121211.4, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200708.VAC.8, AC 2020, nr. 465).

Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1614.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.9>

Trefwoorden: Klacht met burgerlijke partijstelling - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Regelmatigheid van de procedure - Nietigheid, grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering - Ambtshalve toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op tegenspraak - Voorwaarden

Samenvatting: Uit artikel 235bis, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling ter gelegenheid van de behandeling van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen de raadkamerbeschikking dat het feit voorwerp van de burgerlijke partijstelling en de strafvordering geen misdrijf oplevert, slechts kan beslissen tot onontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling en het niet regelmatig ingesteld zijn van de daarop gesteunde strafvordering, indien blijkt dat dit gegeven in het debat was voor het onderzoeksgerecht dan wel indien de kamer van inbeschuldigingstelling daartoe het debat heeft heropend (1). (1) Cass. 5 maart 2003, AR P.02.1496.F ECLI:BE:CASS:2003:ARR.20030305.4, AC 2003, nr. 150, RDPC 2003, 1068; Cass. 12 november 2002, AR P.02.1202.N ECLI:BE:CASS:2002:ARR.20021112.8, AC 2002, nr. 601. Zie Ph. TRAEST, T. DE MEESTER en A. MASSET, “Le règlement de la procédure et le contrôle de la régularité de la procédure”, in La loi du 12 mars 1998 réformant la procédure pénale, Luik, Coll. Sc. Fac. Droit Liège, 1998, 214; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 763; Y. LIÉGEOIS en B. DE SMET, “Twintig jaar zuivering van nietigheden tijdens het gerechtelijk onderzoek. Tijd voor verandering of opfrissing van het systeem?”, RW 2019-20; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, “Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen”, Gompel&Svacina, 2019, 1041; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 942-943.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0406.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.15>

Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Europees aanhoudingsbevel - Verstrijken van de termijn van 15 dagen voor de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het bevel - Invrijheidstelling van de betrokkene - Hoger beroep door openbaar ministerie - Onderzoeksopdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling - Ontbreken van een beslissing over de tenuitvoerlegging van het bevel - Gevolg

Samenvatting: Uit de samenlezing van de artikelen 16, § 5, en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat ingeval van hoger beroep door het openbaar ministerie tegen de beslissing tot invrijheidstelling van de onderzoeksrechter op grond van artikel 16, § 5, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de kamer van inbeschuldigingstelling zich niet enkel moet uitspreken over de hechtenistoestand van de betrokkene, maar ook over de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel (1). (1) S. VANDROMME, “Beslissingsbevoegdheid inzake detentie en vrijheid onder voorwaarden in het raam van een procedure strekkende tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel”, RW 2005-06, 1548, nr. 18; D. VAN DAELE, “België en het Europees aanhoudingsbevel: een commentaar bij de wet van 19 december 2003”, T. Strafr. 2005, 171, nr. 35; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 160-16; S. DEWULF,

Overlevering, APR, 2020, nr. 243, p. 221; M.A.BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 2117.

Hof van Cassatie 6 april 2022 (P.21.1594.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Strafzaken – Vermoedens - Aangevoerd politiegeweld - Artikel 3 EVRM - Verwonding opgelopen tijdens de vrijheidsberoving onder toezicht - Feitelijk vermoeden - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte

2. Art. 3 EVRM – Europese rechtspraak - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Invloed op de toepasselijke bewijslastregels

3. Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Toepasselijke bewijslastregels - Vermoeden van onschuld

4. Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een politieambtenaar die van politiegeweld wordt verdacht - Omkering van de bewijslast - Vermoeden van onschuld

Samenvatting: 1. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelt dat, wanneer de in het geding zijnde gebeurtenissen uitsluitend door de autoriteiten zijn gekend, zoals in het geval van personen waarop zij tijdens de vrijheidsberoving toezicht houden, elk in die periode veroorzaakt letsel aanleiding geeft tot ernstige feitelijke vermoedens; het Europees rechtcollege verduidelijkt dat, in dat geval, de bewijslast rust op de regering van de betrokken Staat en dat het haar toekomt een voldoende en overtuigende uitleg te verstrekken, door bewijzen over te leggen van feiten die reden geven tot twijfel over het relaas van het slachtoffer; bij gebrek aan een dergelijke uitleg, oordeelt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gerechtigd is om gevolgtrekkingen te maken die voor de regering ongunstig kunnen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

2. De Europese rechtspraak met betrekking tot de aansprakelijkheidsstelling van de Staat, in het geval van aangevoerde feiten van politiegeweld, omdat hij de verplichtingen die uit artikel 3 EVRM voortvloeien niet is nagekomen, is van toepassing op de regering van een verdragssluitende Staat; de bewijslastregels die voor de onderzoeks- en vonnisgerechten gelden wanneer deze uitspraak doen over het bestaan van bezwaren ten aanzien van een verdachte van een misdrijf of over de schuld van die persoon, worden door die rechtspraak niet in vraag gesteld, ook al heeft de beschuldiging betrekking op politiegeweld (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

3. De persoon die van het plegen van politiegeweld wordt verdacht, geniet het in artikel 6.2 EVRM vastgelegde vermoeden van onschuld; het beginsel volgens hetwelk het, in de regel, aan de vervolgende partij toekomt het bestaan van de aangevoerde feiten te bewijzen, blijft geheel van toepassing (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

4. Geen enkel verdrags- of wetsbepaling verplicht de nationale rechter, die uitspraak moet doen over de vervolging die tegen een politieambtenaar is ingesteld wegens onrechtmatig geweld, om aan de beweringen van de persoon die hem daarvan beschuldigt een andersoortig geloof te hechten dan aan de uitleg van de beklaagde die zich hiertegen verweert; een dergelijke omkering van de bewijslast zou de miskenning tot gevolg hebben van het in artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, dat algemeen geldend is en dat bijgevolg ook een politieambtenaar ten goede moet komen wanneer hij wegens onrechtmatig geweld wordt vervolgd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

Hof van Cassatie 21 september 2022 (P.22.0354.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.1>

Trefwoorden: 1. Correctionele gerechten - Geen proces-verbaal van de rechtszitting – Gevolg

2. Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging

3. Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging - Artikel 6.1, EVRM - (Geen) Schending

Samenvatting: 1. In correctionele zaken is de opmaak van een proces-verbaal van de rechtszitting niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; hieruit volgt dat het ontbreken van een dergelijk stuk niet leidt tot de nietigheid van de beslissing indien deze de vereiste vermeldingen bevat om de regelmatigheid van de rechtspleging vast te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

2. Wanneer een beslissing is aangetast door een verschrijving, kan de rechter die deze heeft gewezen ze niet enkel op verzoek van een partij maar ook ambtshalve verbeteren; hoewel artikel 796 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de aanhangigmaking van een vordering tot verbetering bij de rechter geschiedt bij verzoekschrift op tegenspraak of gezamenlijk verzoekschrift, voorziet de wet evenwel niet in tegenspraak wanneer de verbetering ambtshalve wordt beslist overeenkomstig artikel 797 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

3. Artikel 797 Gerechtelijk Wetboek kan niet als strijdig met artikel 6.1 EVRM worden aangemerkt; de rechter die over de verbetering uitspraak doet, doet immers geen uitspraak over een geschil inzake een recht of een burgerrechtelijke verbintenis dan wel over de gegrondheid van een strafvervolging, maar beperkt zich tot de verbetering van een verschrijving, namelijk een dwaling waarvan de rechtzetting niet kan leiden tot de uitbreiding, beperking of wijziging van de rechten die in de te verbeteren beslissing zijn vastgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7>

Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Gebruik van valse stukken - Begrip - Nuttige uitwerking van de valsheid - Einde - Aangifte bij de rechterlijke overheid – Gevolg

Samenvatting: De nuttige uitwerking van de valsheid eindigt niet noodgedwongen door de aangifte van die akte bij de rechterlijke overheid; het gebruik van een vals geschrift duurt voort zolang dat gebruik de door de dader beoogde bedrieglijke of schadelijke uitwerking, zonder dat hij zich ertegen verzet, blijft hebben (1). (1) Cass. 21 mei 2008, AR P.07.1710.F ECLI:BE:CASS:2008:ARR.20080521.5, AC 2008, nr. 307, met concl. OM op datum in Pas.

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of een feit een gebruik van valse stukken vormt, waarbij het Hof nagaat of hij, uit zijn vaststellingen, wettig heeft kunnen afleiden of dat valse stuk de door de vervalser beoogde uitwerking al dan niet is blijven hebben (1). (1) Cass. 4 december 2019, AR P.19.0824.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191204.2F.1, AC 2019, nr. 644.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.14>

Trefwoorden: 1. Aangehouden inverdenkinggestelde - Hoger beroep inzake voorlopige hechtenis - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Vorm

2. Aangehouden inverdenkinggestelde - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Aankondiging van het voornemen om hoger beroep in te stellen - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen kunnen de gedetineerden hun verklaringen van hoger beroep in strafzaken, in de gevangenissen, binnen de openingsuren van de griffie aan de directeur van de instelling of aan zijn gemachtigde doen en wordt op grond van de verklaring van hoger beroep, uiterlijk de eerste dag volgend op die verklaring, een akte van hoger beroep opgesteld; aangezien de akte moet worden opgemaakt op grond van de verklaring, hangt het bestaan ervan af van de verwerkelijking ervan in de vorm van een te ondertekenen register of een in te vullen formulier (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

2. Het arrest dat oordeelt dat de enkele omstandigheid dat de gedetineerde, in een moment van irritatie, zijn voornemen heeft aangekondigd om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking die hem zonet was betekend, op zich niet de in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 bepaalde verklaring van hoger beroep vormt die bepaald is in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen, voegt geen voorwaarde toe aan de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1315.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.19>

Trefwoorden: Wraking - Strafzaken - Vordering tot wraking van een onderzoeksrechter – Schorsende werking - Vervanging van de onderzoeksrechter - Toepasselijke wetsbepaling

Samenvatting: Uit de artikelen 837, eerste en derde lid, en 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat, behalve in het geval waarin de in artikel 837, derde lid, bedoelde procedure wegens spoedeisendheid onmogelijk kan worden toegepast, die bijzondere bepaling de vervanging regelt van een onderzoeksrechter van wie de wraking wordt gevorderd en niet de bepaling van artikel 322 van dat wetboek, die een algemene draagwijdte heeft (1). (1) Contra: Cass. 19 november 1998, AR P.98.1360.F, AC 1998, nr. 485, met concl. Van advocaat-generaal G. BRESSELEERS, op datum in Pas.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1062.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.8>

Trefwoorden: Internering - Geestesstoornis - Psychiatrisch deskundigenonderzoek – Aangestelde deskundige die geen houder is van de door artikel 5, § 2, eerste lid, Interneringswet vereiste beroepstitel - Invloed

Samenvatting: Noch artikel 5, § 2, Interneringswet, noch enige andere bepaling, bepalen dat het bezit van de beroepstitel van forensisch psychiater door de gerechtsdeskundige die advies moet verlenen over de aanwezigheid van een geestesstoornis bij de verdachte, een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm van die handeling uitmaakt (1). (1) Zie Cass. 19 oktober 2022, AR P.22.0992.F, AC 2022, nr. 660, met concl. van advocaat-generaal Nolet de Brauwere op datum in Pas.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1286.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.15>

Trefwoorden: Strafzaken - Algemeen - Cassatieberoep tegen een veroordelend arrest – Schorsende werking - Draagwijdte - Eiser in cassatie in voorlopige hechtenis - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Samenvatting: Wanneer de veroordelende beslissing geen eindbeslissing is, met name wegens de schorsende werking van het cassatieberoep van het openbaar ministerie, behoudt de onder aanhoudingsbevel verwezen beklaagde de status van in verdenkinggestelde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, zodat hij, overeenkomstig artikel 27, § 1, 5°, Voorlopige Hechteniswet, aan het hof van beroep, kamer van

inbeschuldigingstelling, een verzoek tot invrijheidsstelling kan richten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 658.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1235.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.14>

Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidscontrole - Wettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie - Onderzoek van de stukken van het dossier

Samenvatting: Uit geen enkele bepaling volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer ze de grondslag onderzoekt van een middel dat de onwettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie in afwachting van de beslissing van de minister aanvoert, geen acht mag slaan op het proces-verbaal dat de omstandigheden van de arrestatie weergeeft, zelfs al werd dat stuk niet neergelegd voor de eerste rechter (1). (1) Zie Cass. 30 november 2016, AR P.16.1114.F, AC 2016, nr. 688, met concl. OM op datum in Pas.

Hof van Cassatie 15 december 2022 (P.22.1327.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1>

Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip

2. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling - Gevolg

3. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

4. Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling - Invloed

5. Onthaalrichtlijn - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn – Draagwijde

6. Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Cassatieberoep - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling - Invloed

Samenvatting: 1. Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het bij die wet bepaalde rechterlijk toezicht heeft betrekking op de actieve titel, dit is de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Zie concl. OM.

2. Aangezien de onrechtmatigheid van de detentie krachtens artikel 5.4 EVRM wordt gesanctioneerd met een invrijheidstelling die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling betrekking heeft op het beroep van de vreemdeling die zich nog in hechtenis bevindt op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen; als hij intussen werd vrijgelaten, kan zijn invrijheidstelling immers niet meer worden bevolen, maar de onrechtmatigheid van zijn aanhouding geeft hem, na zijn invrijheidstelling, recht op de door artikel 5.5 EVRM gewaarborgde schadeloosstelling (1). (1) Zie concl. OM.

3. Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving, een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM.

4. Artikel 71 Vreemdelingenwet schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM.

5. De noodzakelijke band tussen de vereiste toetsing “op korte termijn” van de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de aan die toetsing onderworpen vasthouding blijkt ook uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling met spoed wordt getoetst door een rechter, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of dat aan de vreemdeling het recht wordt toegekend hiertoe een procedure in te leiden, waarbij artikel 9.3 hieraan toevoegt dat de vreemdeling onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld indien de toetsing, die spoedig moet gebeuren, leidt tot de vaststelling dat de vasthouding onrechtmatig is.

6. Het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak heeft gedaan over het beroep van de vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving, heeft geen bestaansreden meer wanneer die vreemdeling intussen werd vrijgelaten (1). (1) Zie concl. OM.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241008.2N.30>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Minderjarige – Jeugdbescherming

2. Europees aanhoudingsbevel – Minderjarige – Jeugdbescherming – Decreet van de Vlaamse Overheid van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht - 15-02-2019 - Art. 5

Samenvatting: 1. Volgens artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel weigert de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel onder meer ingeval de persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, krachtens het recht van de uitvoerende lidstaat, op grond van zijn leeftijd niet strafrechtelijk verantwoordelijk kan worden gesteld voor de feiten die aan dit bevel ten grondslag liggen; volgens artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, dat uitvoering geeft aan artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, wordt de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel geweigerd onder meer ingeval de persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft, gelet op zijn leeftijd krachtens het Belgische recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de feiten die aan dat bevel ten grondslag liggen; het Hof van Justitie heeft artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel met het arrest van 23 januari 2018 in de zaak C-367/16 (ro 30) uitgelegd in die zin, eensdeels, dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat alleen de overlevering moet weigeren van minderjarigen tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en die volgens het recht van de uitvoerende lidstaat niet de leeftijd hebben die is vereist om strafrechtelijk verantwoordelijk te worden gesteld voor de feiten die ten grondslag liggen aan het tegen hen uitgevaardigde aanhoudingsbevel, en, anderdeels, dat de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat voor haar beslissing over de overlevering van een minderjarige tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, alleen moet nagaan of de betrokkene de minimumleeftijd heeft om in de uitvoerende lidstaat strafrechtelijk verantwoordelijk te worden gesteld voor de feiten die ten grondslag liggen aan dat aanhoudingsbevel, zonder dat zij rekening hoeft te houden met eventuele aanvullende voorwaarden inzake een gepersonaliseerde beoordeling die in het recht van deze lidstaat concreet worden gesteld voor de vervolging of veroordeling van een minderjarige voor dergelijke feiten; hieruit volgt dat onder het niet “strafrechtelijk verantwoordelijk” kunnen worden gesteld, zoals bedoeld in artikel 3.3 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, of het niet “strafrechtelijk aansprakelijk” kunnen worden gesteld zoals bedoeld in artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, moet worden begrepen dat de minderjarigen in de uitvoerende lidstaat, wegens hun leeftijd, niet strafrechtelijk kunnen worden vervolgd of veroordeeld voor de betrokken feiten van overlevering (1). (1) Zie concl. OM.

2. Artikel 5, eerste lid, Decreet Jeugddelinquentierecht bepaalt dat de op grond van het gemene recht bevoegde rechtbanken, behoudens samenhang met vervolgingen wegens andere misdrijven, kennis nemen van de vorderingen van het openbaar ministerie jegens personen ouder dan zestien jaar en beneden achttien jaar op het ogenblik van het plegen van de feiten, wegens in dat artikel bepaalde verkeersmisdrijven; de jeugdrechtbank kan een minderjarige uit handen geven in de in artikel 38 Decreet Jeugddelinquentierecht bepaalde gevallen; deze uithandengeving is slechts mogelijk als de minderjarige verdachte op het

tijdstip van het plegen van het jeugddelict zestien jaar of ouder was en houdt in dat de jeugdrechtbank de zaak naar het openbaar ministerie verwijst, met het oog op vervolging voor de bevoegde rechtbank die het gemeen strafrecht en de gemeenrechtelijke strafprocedure toepast; enkel indien een uithandengeving mogelijk is of het betreft één van de in artikel 5, eerste lid, Decreet Jeugddelinquentierecht bedoelde verkeersmisdriven, kan een minderjarige bij toepassing van het Decreet Jeugddelinquentierecht strafrechtelijk worden vervolgd en veroordeeld en dus strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld, zoals bedoeld in artikel 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; van dergelijke strafrechtelijke aansprakelijkheid is geen sprake wanneer bij toepassing van het Decreet Jeugddelinquentierecht aan een minderjarige, jonger dan zestien jaar, in dat decreet bedoelde maatregelen of sancties worden opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

Met noot: VROMAN, F., “De passieve overlevering door België van minderjarigen onder het Vlaamse Jeugddelinquentierecht”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 97-102.

Hof van Cassatie 11 februari 2025 (P.25.0182.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250211.2N.18/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – Devolutieve werking – Voorwaarde toevoegen aan elektronisch toezicht

Samenvatting: Uit de artikelen 21, § 1, tweede lid, 30, § 1, eerste zin en 30, § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling waarvan de rechtsmacht voortvloeit uit de devolutieve werking van het hoger beroep, inzake de voorlopige hechtenis dezelfde bevoegdheden heeft als de raadkamer en zij kan dan ook op het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking van de raadkamer om de hechtenis te handhaven onder de modaliteit van elektronisch toezicht beslissen dat de voorlopige hechtenis onder die modaliteit wordt gehandhaafd en er een bijkomende voorwaarde als bedoeld in artikel 20, § 3bis, 3°, Voorlopige Hechteniswet aan toevoegen; dat de onderzoeksrechter bij de toepassing van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet na de beschikking van de raadkamer heeft beslist dat de hechtenis wordt uitgevoerd onder de modaliteit van elektronisch toezicht is hierbij van geen belang (1). (1) Zie Cass. 20 december 2022, AR P.22.1659.N, AC 2022, nr. 848, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.34; Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9, ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150106.5.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0223.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.14/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld – Motivering – Niet oordelen over al dan niet bestaan van ernstige schuldaanwijzingen tegen anderen

Samenvatting: Het in artikel 16, § 5, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalde vereiste van het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld houdt in dat er gegevens voorhanden moeten zijn die een objectieve waarnemer ervan zouden overtuigen dat de in verdenking gestelde mogelijks een strafbaar feit heeft gepleegd. Of dergelijke gegevens voorhanden zijn, wordt beoordeeld door de rechter aan de hand van de omstandigheden van de zaak.

Uit de artikelen 23, 4°, en 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling moet antwoorden op de conclusie van een in verdenking gestelde en dat, indien in een conclusie het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld wordt betwist onder vermelding van feitelijke gegevens, de kamer van inbeschuldigingstelling, in geval van handhaving van voorlopige hechtenis, moet preciseren welke gegevens dergelijke aanwijzingen van schuld uitmaken.

Het onderzoeksgerecht dat de handhaving beveelt van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde, dient het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld tegen die laatste vast te stellen. Het komt het onderzoeksgerecht naar aanleiding van die beoordeling niet toe om te oordelen over het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld tegen andere personen die bij de feiten betrokken zouden kunnen zijn geweest noch is vereist dat het dergelijke aanwijzingen tegen andere personen nadrukkelijk uitsluit. Het onderzoeksgerecht is dan ook niet ertoe gehouden om te antwoorden op de conclusie van een in verdenking gestelde in zoverre daarin niet het bestaan wordt betwist van ernstige schuldaanwijzingen tegen hemzelf, maar louter wordt gewezen op het bestaan van ernstige schuldaanwijzingen tegen potentiële andere betrokkenen.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0219.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.12/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Uitvoering straf of veiligheidsmaatregel – Gezochte persoon is een Belg – Weigeringsgrond is facultatief

Samenvatting: Artikel 4.6 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, kan weigeren indien de gezochte persoon verblijft in of onderdaan of ingezetene is van de uitvoerende lidstaat en die lidstaat zich ertoe verbindt die straf of maatregel overeenkomstig zijn nationale recht zelf ten uitvoer te leggen.

Artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel heeft in de Belgische rechtsorde dezelfde strekking en bepaalt dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel kan worden geweigerd ingeval dat bevel is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf of een veiligheidsmaatregel en de betrokkene Belg of ingezetene is of in België verblijft en de bevoegde Belgische autoriteiten zich ertoe verbinden die straf of die veiligheidsmaatregel overeenkomstig de Belgische wetgeving ten uitvoer te leggen.

Uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 juli 2008, nr. C-66/08 (Szymon Kozłowski), volgt dat zelfs als aan de beide voorwaarden van artikel 4.6 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel en artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is

voldaan, het onderzoeksgerecht niet verplicht is om de bedoelde weigeringsgrond toe te passen en de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel te weigeren. Het onderzoeksgerecht kan oordelen dat de tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat niet door enig rechtmatig belang wordt gerechtvaardigd.

Uit het voorgaande volgt dat zelfs al stelt het onderzoeksgerecht vast dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd een Belg is, het de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel niettemin kan toestaan indien het van oordeel is dat de tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende staat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende staat niet door enig rechtmatig belang wordt gerechtvaardigd.

Hof van Cassatie 18 februari 2025 (P.25.0233.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250218.2N.15/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Controle regelmatigheid – Bevel tot aanhouding werd verleend voor meerdere feiten – Onregelmatigheid in het bevel tot aanhouding met betrekking tot één van die feiten – Gevolg

Samenvatting: Artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat het bevel tot aanhouding de opgave bevat van het feit waarvoor het wordt verleend, de wetsbepaling vermeldt die bepaalt dat het feit een misdaad of een wanbedrijf is en het bestaan vaststelt van ernstige aanwijzingen van schuld. De rechter vermeldt in het bevel tot aanhouding de feitelijke omstandigheden van de zaak en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verdachte, die de voorlopige hechtenis wettigen gezien de criteria bepaald in artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet.

Overeenkomstig de artikelen 21, § 4, en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding.

Ingeval het bevel tot aanhouding voor meerdere feiten wordt verleend, laat de enkele vaststelling door het onderzoeksgerecht van een onregelmatigheid in het bevel tot aanhouding met betrekking tot één van die feiten, het oordeel van datzelfde gerecht dat het bevel tot aanhouding met betrekking tot de overige feiten de in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalde gegevens bevat, onaangetast. Uit die loutere omstandigheid kan dan ook geen onregelmatigheid van het gehele bevel tot aanhouding worden afgeleid.

Hof van Cassatie 4 maart 2025 (P.25.0294.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250304.2N.16/NL>

Trefwoorden: Wapens – Verboden wapendracht – Art. 9 Wapenwet 2006 – “Buiten de woning” – Gemeenschappelijke gang in een complex met meerdere woongelegenheden

Samenvatting: Artikel 9 Wapenwet 2006 bepaalt: “Het dragen van een vrij verkrijgbaar wapen is alleen toegestaan aan diegene, die daartoe een wettige reden kan aantonen.”

Het misdrijf van verboden wapendracht, zoals met die bepaling strafbaar gesteld, vereist als constitutieve bestanddelen het zonder wettige reden dragen van een vrij verkrijgbaar wapen buiten de eigen woning. Het dragen van een wapen, zoals hier bedoeld, bestaat in het bij zich hebben van een wapen zodat men het onmiddellijk buiten de woning kan gebruiken. Enkel het gedeelte van de woning dat dienst doet als huisvesting wordt hier als woning beschouwd. De plaats waar het wapen wordt gedragen buiten de woning, dient geen openbaar karakter te hebben. Een gemeenschappelijke gang in een complex met meerdere woongelegenheden, waarvan de drager van het wapen er een betreft, ook al is die gang niet voor het algemene publiek toegankelijk, valt niet onder een woning zoals hier bedoeld.

Het arrest oordeelt: “Uit de vaststellingen van de verbalisanten blijkt dat er een huls van het alarmpistool in de gemeenschappelijke gang van het studentenhuus werd gevonden. Hieruit volgt dat er ernstige aanwijzingen zijn dat [de eiser] het geladen wapen buiten zijn eigen woning heeft gedragen.” Aldus verantwoordt het arrest de beslissing naar recht.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1711.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.10/NL>

Trefwoorden: Bewijs – Onregelmatig bewijs – Beoordeling – Alcoholintoxicatie

Samenvatting: Rijden in staat van alcoholintoxicatie is een wanbedrijf waarvan het bewijs bijzonder bij wet is geregeld. Wanneer de rechter zijn beslissing grondt op de resultaten van een meting van de alcoholconcentratie per liter uitgeademde alveolaire lucht of per liter bloed, is hij, in de regel, gebonden door de bepalingen die de bijzondere gebruiksmodaliteiten van de gebruikte toestellen vaststellen.

Overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan ook de schending van die bepalingen, waarvan de naleving niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven, slechts worden gesanctioneerd door het verkregen resultaat niet in aanmerking te nemen indien de niet-naleving van de bepalingen de betrouwbaarheid van het verkregen resultaat aantast of het gebruik van het verkregen resultaat strijdig is met het recht op een eerlijk proces. Het feit dat de wetgever bij de reglementering van het bewijs een bepaalde rechtsbescherming van de burger of een bepaalde kwaliteitsbescherming van de bewijsvergaring heeft beoogd, sluit de toepassing van voormeld artikel 32 niet uit. Die rechtsbescherming is immers vervat in de beoordeling van de rechter over het al dan niet in aanmerking nemen van het verkregen resultaat.

Voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs strijdig is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, kan de rechter, naast eventueel andere subcriteria, onder meer in aanmerking nemen dat de onregelmatigheid al dan niet opzettelijk of ingevolge een met opzet gelijk te stellen grove onachtzaamheid is begaan, alsook dat de ernst van het misdrijf de begane onregelmatigheid al dan niet veruit overstijgt. De rechter is daarbij niet gebonden door welbepaalde bewoordingen.

Het recht op een eerlijk proces is in de regel miskend en het onregelmatige bewijsmateriaal moet uit het debat worden geweerd wanneer de optredende overheidsinstanties een opzettelijke onregelmatigheid hebben begaan, dan wel een onregelmatigheid die getuigt van

een met opzet gelijk te stellen grove onachtzaamheid, rekening houdend met alle concrete omstandigheden van de zaak, waaronder hun opdracht, hun handelwijze, de beschikbare informatie en hun normaal te verwachten kennis van de toepasselijke regelgeving ten tijde van het begaan van de onregelmatigheid.

Het is slechts anders wanneer de rechter vaststelt dat deze gevolgtrekking kennelijk onevenredig is met een of meer andere subcriteria die hij concreet toelicht, in het bijzonder de verhouding tussen de begane onregelmatigheid en de ernst en het belang van hetgeen op het spel staat.

Wanneer een beklaagde in zijn verweer voor het appelgerecht niet heeft aangevoerd dat de door hem aangeklaagde onregelmatigheid in de bewijsvergaring opzettelijk of door een met opzet gelijk te stellen grove onachtzaamheid is begaan, moet de rechter zijn oordeel dat er geen dergelijk opzet of geen dergelijke nalatigheid aanwezig is, niet nader toelichten.

De enkele omstandigheid dat een verbalisant een voorschrift overtreedt dat behoort tot een gereguleerde bewijsvergaring die hij moet kennen, impliceert niet noodzakelijk dat die verbalisant de onregelmatigheid opzettelijk of ingevolge een met opzet gelijk te stellen grove onachtzaamheid heeft begaan.

De rechter oordeelt hierover onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak. Het Hof onderzoekt enkel of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1602.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.5/NL>

Trefwoorden: Gijzeling – Foltering – Onmenselijke behandeling – Bijzondere minachting voor het individu

Samenvatting: Volgens artikel 417/1, 1°, Strafwetboek wordt onder foltering verstaan elke opzettelijke onmenselijke behandeling die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakt. Dat misdrijf vereist gewelddaden die gekenmerkt worden door de ernst van de handeling in zoverre de handeling getuigt van volledige minachting voor het individu, alsook door de hevigheid van het opzettelijk aan het slachtoffer toegebrachte leed. Volgens artikel 417/1, 2°, Strafwetboek wordt onder onmenselijke behandeling verstaan elke behandeling waardoor een persoon opzettelijk ernstig geestelijk of lichamelijk leed wordt toegebracht, onder meer om van hem inlichtingen te verkrijgen of bekentenissen af te dwingen of om hem te straffen, of om druk op hem of op derden uit te oefenen, of hem of derden te intimideren. Dat misdrijf vereist een materiële handeling die uitgaat van een diepe minachting voor het individu en ernstig geestelijk of lichamelijk leed veroorzaakt dat van een bijzondere intensiteit is maar dat niet de minimale drempel van foltering bereikt.

Uit die bepalingen volgt dat zowel het misdrijf foltering als het misdrijf onmenselijke behandeling gegrond zijn op de ernst van de materiële handeling, niet enkel omdat daardoor pijn wordt veroorzaakt, maar ook omdat die handeling een bijzondere minachting voor het individu uitdrukt.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0085.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.24/NL>

Trefwoorden: Conclusies – Verzoek om conclusietermijnen – Geen absoluut recht – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 152, § 1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen die wensen te concluderen en nog geen conclusies hebben neergelegd, op de inleidingszitting kunnen vragen om conclusietermijnen te bepalen. In dat geval legt de rechter de termijnen vast waarop de conclusies ter griffie moeten worden neergelegd en bepaalt hij de rechtsdag, na de partijen te hebben gehoord. De beslissing wordt vermeld in het proces-verbaal van de rechtszitting. Volgens artikel 209bis, zevende lid, Wetboek van Strafvordering is deze regeling ook van toepassing in hoger beroep.

Uit de tekst van deze bepalingen, de doelstelling van de wetgever een efficiënter beheer van de zittingen te realiseren en de algemene economie van de regeling volgt dat de rechter in de regel dient in te gaan op het op de inleidingszitting geformuleerde verzoek van een partij, die nog geen conclusies heeft neergelegd, om conclusietermijnen te bepalen.

Die partij heeft evenwel geen absoluut recht op conclusietermijnen.

De rechter kan oordelen dat er omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat er conclusietermijnen worden bepaald. Hij kan daarbij onder meer rekening houden met het tijdsverloop tussen de betekening van de dagvaarding en de inleidende rechtszitting welke partijen in de gelegenheid moet hebben gesteld hun verdediging voor te bereiden, het weinig complex karakter van de te beoordelen zaak, de verjaring van de strafvordering, de verplichting een overschrijding of een verdere overschrijding van de redelijke termijn te vermijden of de hechtenistoestand van één of meerdere beklaagden.

De rechter dient steeds met verwijzing naar de omstandigheden eigen aan de zaak aan te geven waarom het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat conclusietermijnen worden toegekend.

Uit de proces-verbaal van de rechtszitting van 27 december 2024 blijkt dat de eventuele laattijdigheid van het hoger beroep van de eiseres door het appelgerecht op die rechtszitting in het debat werd gebracht, de raadsman van de eiseres vervolgens heeft gevraagd om conclusietermijnen te bepalen en het appelgerecht niet op dit verzoek is ingegaan gelet op de laattijdigheid van het hoger beroep. Aldus heeft het appelgerecht de eiseres de mogelijkheid ontzegd te concluderen over de opgeworpen laattijdigheid van het hoger beroep, zonder daartoe enige reden op te geven. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.24.1760.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.30/NL>

Trefwoorden: Veroordeling met uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Verblijfplaats – Niet de gevangenis waar de betrokkene tijdelijk is opgesloten

Samenvatting: Artikel 14, § 2, tweede lid, Probaticwet bepaalt dat het openbaar ministerie ingeval van een vordering tot herroeping van de maatregel van uitstel van tenuitvoerlegging wegens de niet-naleving van probatievoorwaarden, de betrokkene dagvaardt voor de rechtbank van eerste aanleg van zijn verblijfplaats.

Een verblijfplaats in de zin van artikel 14, § 2, tweede lid, Probaticwet is de werkelijke en feitelijke verblijfplaats van de betrokkene. Die plaats, die een zekere duurzaamheid veronderstelt, is in de regel de plaats waar de betrokkene is ingeschreven in de bevolkingsregisters als hebbende er zijn hoofdverblijfplaats. Die plaats is in de regel niet de gevangenis waar de betrokkene tijdelijk is opgesloten.

Het arrest dat oordeelt dat onder verblijfplaats in de zin van artikel 14, § 2, tweede lid, Probaticwet moet worden verstaan de plaats waar de betrokkene effectief woont en niet de plaats van de instelling waar hij eventueel wordt vastgehouden en dat de eiser bij de betekening van de dagvaarding van de herroepingsvordering was ingeschreven te Kortrijk, verantwoordt naar recht de beslissing dat de eerste rechter en in hoger beroep het hof van beroep territoriaal bevoegd zijn om kennis te nemen van de herroepingsvordering.

De omstandigheid dat bij de betekening van de dagvaarding om te verschijnen voor het strafrecht de rangorde van de betekeningwijzen niet zou zijn gevolgd, is zonder belang voor de geldigheid van de betekening indien blijkt dat de dagvaarding de betrokkene heeft bereikt en hij is verschenen op de rechtszitting.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0417.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.29/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Aanvoeringslast – Omvang

Samenvatting: Een persoon die aan het onderzoeksgerecht vraagt om te bevelen dat zijn voorlopige hechtenis wordt uitgevoerd in een ander arresthuis dan datgene waarin hij krachtens het bevel tot aanhouding is opgesloten, omdat hij zich daar bevindt in omstandigheden die een schending van artikel 3 EVRM uitmaken, moet ter staving van zijn aanvoering een uitgebreide, gedetailleerde en geloofwaardige beschrijving verstrekken van zijn actuele opsluitingsomstandigheden, met vermelding van concrete en specifieke gegevens. Die beschrijving moet het onderzoeksgerecht in staat stellen na te gaan of de aangevoerde schending van artikel 3 EVRM prima facie niet manifest ongegrond is.

Indien de betrokkene een dergelijke uitgebreide, gedetailleerde en geloofwaardige beschrijving verstrekt van zijn opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, staat het aan het onderzoeksgerecht om de gegrondheid van zijn verzoek te beoordelen, desgevallend na het inwinnen van aanvullende informatie en het bevelen van de vereiste onderzoeksmaatregelen.

De omstandigheden dat het EHRM België heeft veroordeeld wegens schending van artikel 3 EVRM ingevolge de vaststelling van concreet ontoereikende opsluitingsomstandigheden in bepaalde gevangenissen en dat van dergelijke omstandigheden eveneens sprake is in een recent verslag van het Comité van Toezicht bevoegd voor een bepaalde gevangenis, vormen een sterke aanwijzing dat in die gevangenis personen worden vastgehouden in vernederende en onmenselijke omstandigheden. Dit verplicht het onderzoeksgerecht echter niet om zonder meer te oordelen dat op het moment van de uitspraak alle aldus

vastgestelde omstandigheden in die gevangenis nog steeds onverkort aan de orde zijn, noch dat dit het geval is in elke situatie en voor wat betreft elke opgesloten persoon. Daarbij kan het onderzoeksgerecht onder meer rekening houden met de problemen die een opgesloten persoon concreet bij de gevangenisdirectie heeft aangeklaagd.

Het onderzoeksgerecht oordeelt op grond van de aan dat gerecht voorgelegde concrete omstandigheden onaantastbaar of een persoon is opgesloten in omstandigheden die strijdig zijn met artikel 3 EVRM en of hij dienvolgens het recht heeft op de uitvoering van zijn hechtenis in een andere gevangenis.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0453.N), www.hofvancassatie.be

Hyperlink: <https://hofvancassatie.be/pdf/arresten-arrets/P.25.0453.N.pdf>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Weigering uitstel te vragen voor verder onderzoek detentieomstandigheden – Gevolg

Samenvatting: Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon die van zijn vrijheid is beroofd aanvoert dat de omstandigheden waarin hij is opgesloten een schending uitmaken van die verdragsbepaling, hij die aanvoering niet moet bewijzen. De opsluitingsomstandigheden maken precies dat een dergelijke bewijslast niet realistisch is.

Wel is vereist dat de betrokkene ter staving van de door hem aangevoerde verdragsrechtelijke schending een uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens.

Die beschrijving moet de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving in staat stellen na te gaan of de aangevoerde schending van artikel 3 EVRM prima facie niet manifest ongegrond is.

Indien de betrokkene een dergelijke uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, staat het aan de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving de gegrondheid ervan te beoordelen, desgevallend na het inwinnen van aanvullende informatie en het bevelen van de zich opdringende onderzoeksmaatregelen.

Het arrest (randnr. 3.3, p. 4) stelt vast dat de kamer van inbeschuldigingstelling ter rechtszitting de eiser heeft uitgenodigd om uitstel te vragen zodat zij in staat zou zijn in concreto de voorgehouden schending van artikel 3 EVRM te onderzoeken door een verdere bevraging in het penitentiair centrum, uitnodiging waarop de eiser niet is ingegaan. Die vaststelling heeft bewijswaarde tot betichting wegens valsheid, wat de eiser niet doet. De omstandigheid dat de eiser in zijn op de rechtszitting ingediende appelconclusie in ondergeschikte orde om een uitstel zou hebben verzocht, laat niet toe anders te oordelen.

Indien een van zijn vrijheid beroofde persoon voor het onderzoeksgerecht aanvoert dat zijn detentieomstandigheden een inbreuk inhouden op artikel 3 EVRM, het onderzoeksgerecht daarover oordeelt dat die aanvoering niet onaannemelijk is maar verder onderzoek behoeft en daarom aan de betrokkene vraagt of hij instemt met een uitstel van de behandeling van de zaak om dit onderzoek mogelijk te maken, en de betrokkene aangeeft geen uitstel te willen, dan geeft hij hiermee te kennen dat de detentieomstandigheden niet nader moeten

worden onderzocht, wat de beoordeling van de door hem aangevoerde schending van artikel 3 EVRM onmogelijk maakt. In dat geval mag het onderzoeksgerecht gelet op de houding van de betrokkene aan die aanvoering voorbijgaan.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 26 januari 2022 (P.21.0838.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4>

Trefwoorden: 1. Beslissing tot verbetering van een in kracht van gewijsde gegane beslissing - Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek - Rechtsmiddel - Cassatieberoep

2. Geldboete - Opdecimen - Misrekening - Verbetering - Voorwaarden

3. Bijdrage aan het Bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden - Veroordeling - Verbeterend vonnis - Veroordeling tot twee bijdragen - (Geen) Wettigheid

Samenvatting: 1. Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek is van toepassing in strafzaken (1). (Impliciete oplossing). (1) Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat “eenmaal de verbeterde beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, de verbeterende beslissing alleen nog kan worden betwist door cassatieberoep in te stellen”. Hieruit volgt dat het bestreden verbeterend vonnis, hoewel het bij verstek is gewezen, niet “vatbaar is voor verzet” en dat de in artikel 424 Wetboek van Strafvordering bedoelde termijn dus niet van toepassing is; het cassatieberoep kon worden ingesteld vanaf de uitspraak van de beslissing tot de vijftiende dag na de betekening ervan (Cass. 21 september 2016, AR P.16.0438.F ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160921.4, AC 2016, nr. 513, en concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH OP DATUM IN PAS; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1806). De studie van G.-F. RANERI en M. TRAEST (o.l.v. F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER, “De toepassing van het Gerechtelijk Wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof”, Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2005, 176 tot 286) vermeldt die bepaling weliswaar niet - die is later ingevoerd door artikel 122 van de wet van 24 oktober 2013 - maar vermeldt wel het deel over de uitlegging en de verbetering van het vonnis; aldus wijst de studie erop dat, overeenkomstig artikel 793 Gerechtelijk Wetboek “de rechter die een onduidelijke of dubbelzinnige beslissing heeft gewezen, die kan uitleggen, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen” (Cass. 3 oktober 1989, AR 3090, AC 1990, nr. 70; zie Cass. 4 oktober 2005, AR P.05.0828.N ECLI:BE:CASS:2005:ARR.20051004.19, AC 2005, nr. 478) en dat “uit een arrest van 23 september 2003 ten slotte volgt dat de artikelen 798 en 799 van het Gerechtelijk Wetboek ook van toepassing kunnen zijn in strafzaken” (Cass. 23 september 2003, AR P.03.0373.N ECLI:BE:CASS:2003:ARR.20030923.8, AC 2003, nr. 448). In dat arrest heeft de tweede kamer van het Hof beslist “dat wanneer geen hoger beroep is ingesteld tegen een vonnis dat een verschrijving of misrekening inhoudt, de appelrechter bij wie een hoger

beroep tegen een ander vonnis in dezelfde zaak aanhangig is gemaakt, geen rechtsmacht bezit om in het niet-bestreden vonnis verschrijvingen of misrekeningen te verbeteren”.

2. De rechter die in een verbeterend vonnis enkel de rekenfout verbetert die hij heeft gemaakt bij het optellen van de opgelegde geldboete en het overeenstemmende bedrag van de opdecimen, zonder het bedrag van de geldboete of het aantal opdecimen te veranderen, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten niet.

3. De rechter die in een verbeterend vonnis een tweede veroordeling tot betaling van een bijdrage aan het Fonds uitspreekt, terwijl zijn eerste beslissing slechts één bijdrage bevatte, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten.

Hof van Cassatie 17 november 2022 (C.20.0593.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.5>

Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Staat - Overheid - Magistraat – Fout

2. Magistraat - Fout - Rechtstreeks voorwerp van de rechtsprekende functie - Vordering tot schadevergoeding - Ontvankelijkheid - Voorwaarden

3. Magistraat - Fout - Rechtstreeks voorwerp van de rechtsprekende functie - Vordering tot schadevergoeding - Handelingen van een onderzoeksrechter - Inbeschuldigingstelling, aanhoudingsbevel en vorderingen tot inbeslagneming - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces - Gevolg

Samenvatting: 1. De fout van de magistraat waarvoor de Staat op grond van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek aansprakelijk kan worden gesteld, bestaat in de regel in een gedraging die hetzij neerkomt op een verkeerd optreden dat moet worden beoordeeld naar de maatstaf van een normaal zorgvuldige en voorzichtige magistraat die in dezelfde omstandigheden verkeert, hetzij, behoudens een onoverkomelijke dwaling of een andere rechtvaardigingsgrond, een schending inhoudt van een nationaalrechtelijke norm of van een internationaal verdrag met rechtstreekse werking in de interne rechtsorde, die de magistraat verplicht niets te doen of op een bepaalde manier wel iets te doen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743.

2. Wanneer de betwiste handeling het rechtstreekse voorwerp is van de rechtsprekende functie, is de vordering tot vergoeding van de schade in de regel alleen ontvankelijk als de betwiste handeling door een in kracht van gewijsde gegane beslissing is ingetrokken, gewijzigd, vernietigd of herroepen wegens schending van een gevestigde rechtsnorm en zij bijgevolg niet langer gezag van gewijsde heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743

3. Wanneer de litigieuze handelingen zijn gesteld door de onderzoeksrechter in het kader van de inbeschuldigingstelling, het aanhoudingsbevel en vorderingen tot inbeslagneming, impliceert de omstandigheid dat de vervolging door een in kracht van gewijsde gegane beslissing van het vonnisgerecht niet-ontvankelijk is verklaard wegens miskenning van het

recht van de inverdenkinggestelde op een eerlijk proces, niet dat die handelingen werden ingetrokken, gewijzigd, vernietigd of herroepen, en het feit dat zij (in de toekomst) geen gevolgen teweegbrengen, kan niet worden gelijkgesteld met een intrekking (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743.

Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.22.0196.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241119.2N.10>

Trefwoorden: Verzoek tot herziening – Advies en verwijzing tot herziening

Samenvatting: Wanneer de Commissie voor herziening in strafzaken adviseert om de herziening van een arrest van een hof van beroep houdende veroordeling te bevelen en het Hof dit advies bijtreedt, oordeelt het Hof dat er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolgning, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet; het veroordelend arrest wordt alsdan vernietigd en de zaak wordt verwezen naar een hof van beroep dat er vroeger geen kennis van heeft genomen (1). (1) Ph. TRAEST en J. ROELANDT, “Herziening van de herziening anno 2019”, NC 2019/6, pp. 481-508.

Met noot: YPERMAN, W., “Heropening van een zaak in het kader van een herzieningsprocedure [in strafzaken]”, *NjW* 2025, afl. 518, 224.

Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1052.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.7>

Trefwoorden: Verzoek tot herziening – Art. 443, eerste lid, 3° Sv. – Voorwaarden – Beoordeling – Oordeel van de rechter wordt door een of meer deskundigen of onderzoekers wordt in vraag gesteld

Samenvatting: Op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan in criminele of in correctionele zaken de herziening worden aangevraagd van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wanneer er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolgning, hetzij tot de

toepassing van een minder strenge strafwet; om na te gaan of een gegeven een grond is tot herziening zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering, dient dit gegeven te worden beoordeeld in het licht van de aard en de inhoud van het oordeel van de rechter over het bewijs en de schuld waarop de veroordeling, voorwerp van de herzieningsaanvraag, is gebaseerd, zodat de loutere omstandigheid dat het oordeel van de rechter over de schuld als zodanig in vraag wordt gesteld door een of meer deskundigen of onderzoekers, die stellen dat de op het ogenblik van dat oordeel voorliggende bewijselementen die rechter niet toelieten om de betrokkene boven elke redelijke twijfel schuldig te verklaren, niet kan worden beschouwd als een gegeven zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering en het verzoek tot herziening derhalve kennelijk ongegrond is (1). (1) Zie concl. OM

Hof van Cassatie 7 januari 2025 (P.24.1658.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.5>

Trefwoorden: Wraking – Hoedanigheid insteller vordering – Beoordeling

Samenvatting: Hij die een wrakingsvordering instelt, moet hoedanigheid hebben en het staat aan de wrakingsrechter, zijnde de rechter die moet beslissen over de wrakingsvordering, te oordelen of de partij die de wrakingsvordering instelt daartoe de noodzakelijke hoedanigheid heeft; indien het wrakingsverzoek betrekking heeft op een onderzoeksrechter kan de wrakingsrechter uit het loutere feit dat die onderzoeksrechter in het kader van een verzoek tot inzage van het strafdossier en tot het verkrijgen van een afschrift ervan als bedoeld door de artikelen 21bis en 61ter Wetboek van Strafvordering heeft geoordeeld dat die verzoeker, tevens verzoeker tot wraking, geen in verdenking gestelde of geen persoon tegen wie de strafvordering is ingesteld in het gerechtelijk onderzoek of geen verdachte is en die verzoeker geen rechtsmiddel heeft aangewend tegen die afwijzende beslissing, niet afleiden dat die verzoeker geen hoedanigheid heeft om een wrakingsvordering in te stellen, aangezien de door de onderzoeksrechter gemaakte beoordeling beperkt is tot het tot hem gerichte verzoek tot inzage en kopiename.

2.5. Grondwettelijk Hof

- Nihil

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

- Nihil

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

Antwerpen 19 december 2024, <i>RW</i> 2024-25, afl. 34, 1401-1403.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Eed – Vertaling-tolk – Afwezigheid van opname in het Belgisch nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken – Ondertekening van de vertaling op straffe van nietigheid

2. Bewijs – Strafzaken – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gesprekken in een vreemde taal – Nietigheid van de vertaling

3. Onderzoeksgerecht – Regeling van de rechtspleging – Nietigheden – Beoordeling van de bezwaren

Samenvatting: 1. en 2. Wanneer in een strafdossier een vertaling van chat-gesprekken werd opgemaakt door een vertaler-tolk die niet is opgenomen in het Belgisch nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken, terwijl op het einde van de vertaling geen melding werd gemaakt van de schriftelijke eed en die vertaling ook niet is ondertekend door de aangewezen vertaler, zoals op straffe van nietigheid wordt voorgeschreven door art. 555/15 Ger.W., dient het proces-verbaal dat deze vertaling bevat bij toepassing van artikel 32 V.T.Sv. nietig te worden verklaard.

3. Wanneer de inverdenkinggestelde op grond van art. 135, § 2, Sv. hoger beroep aantekent tegen de beschikking van de raadkamer die hem naar de correctionele rechtbank verwijst, dient de kamer van inbeschuldigingstelling die bij toepassing van art. 235bis, § 6, Sv. de nietigheid van een bewijsgegeven uitspreekt en de verwijdering ervan uit het dossier beveelt, na te gaan of het strafdossier nog voldoende bezwaren bevat die de verwijzing van de inverdenkinggestelde verantwoorden.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

- Nihil

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DE SMET, B., *Verstek en verzet in strafzaken*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 250 p.
- DE WAEL, F., *De verdachte rechtspersoon in het strafrechtelijk vooronderzoek*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 450 p.
- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., *Forensische DNA-analyse in strafzaken*, Antwerpen, Maklu, 2025, 240 p.
- PETERSEN, J., *AI-criminaliteit*, Heverlee, LEA-Uitgevers, 2024, 118p.
- VAN DAELE, D., GOOSSENS, F., MERGAERTS, L., *Het Belgische politiewezen 2025 (2 delen)*, Heverlee, LEA-Uitgevers, 2025, 2314 p.
- VANSWEEVELT, T., WEYTS, B., *Handboek Buitencontractueel Aansprakelijkheidsrecht*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 1392p.
- VEREECKE, V., *Handboek Hof van Assisen*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 120 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- ROYER, S., TERSAGO, P., “De impact van het smartphoneyarrest van het Hof van Justitie: hoe het gegevensbeschermingsrecht langzaam maar zeker doordringt in de strafprocedure”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 51-65. (noot bij HvJ (Grote Kamer) 4 oktober 2024 (C-548/21))
- VAN DE HEYNING, C., “Het gebruik van communicatiegegevens in strafzaken: hoe het Hof van Justitie het Belgische strafprocesrecht hertekent”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 66-79.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- DECAIGNY, T., “Collectief misdrijf en bijkomende straf”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 103-104. (noot bij Cass. 12 november 2024 (P.24.0474.N))
- HOET, P., “Strafdoelen en slachtoffers”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 87-89. (noot bij Cass. 10 september 2024 (P.24.0641.N) en Cass. 12 november 2024 (P.24.0988.N))
- JADOUL, M., « L'état de nécessité confronté aux actions de désobéissance civile écologique : un cas « limite » dans des affaires aux circonstances complexes », *RDP* 2025, afl. 4, 363-453.
- RODRIGUEZ, M., « De burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter en het vermoeden van onschuld: de dunne doch zeer cruciale lijn tussen het misdrijf en het «als misdrijf gekwalificeerde feit» dat aan de burgerlijke rechtsvordering ten grondslag ligt », *RW* 2024-25, afl. 33, 1359-1364.
- VAN OVERBEKE, S., “Verbeurdverklaring met toewijzing aan de burgerlijke partij: iets van kunnen, willen en moeten, nu en straks” *RW* 2024-2025, afl. 31, p. 1268-1285.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- LEFEVERE, T., “Protest in het museum, een juridische kanttekening”, *RW* 2024-2025, afl. 33, p. 1334-1346.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- GIACOMETTI, M., CANO DOMINGUEZ, M., « La compétence extraterritoriale des juridictions en matière pénale : le point sur les nouvelles dispositions issues de la loi du 9 avril 2024 », *J.T.* 2025, afl. 9, p. 161-169.
- MEEUWISSEN, L., “Overlevering van minderjarigen: the saga continues ...”, *TJK* 2025, afl. 1, 81-87. (noot bij Cass. 8 oktober 2024 (P.24.1339.N))

- ROYER, S., “Hof van Cassatie cryptisch over verbod op encryptie”, *Juristenkrant* 2025, afl. 505, 1-2. (noot bij Cass. 4 februari 2025 (P.25.0146.N))
- TERSAGO, P., “Verhoor door de onderzoeksrechter: lost in translation”, *Juristenkrant* 2025, afl. 504, 1-2. (noot bij Cass. 14 januari 2025 (P.25.0018.N); Cass. 10 december 2024 (P.24.1597.N))
- VROMAN, F., “De passieve overlevering door België van minderjarigen onder het Vlaamse Jeugddelinquentierecht”, *T.Strafr.* 2025, afl. 2, 97-102. (noot bij Cass. 8 oktober 2024 (P.24.1339.N))
- YPERMAN, W., “Heropening van een zaak in het kader van een herzieningsprocedure [in strafzaken]”, *NjW* 2025, afl. 518, 224. (noot bij Cass. 19 november 2024 (P.22.0196.N))

E. Gemengde of andere bijdragen

- GOORIS, A., VAN TICHELT, F., DECOKER, J., “Tussen droom en daad. Evalueren van en experimenteren met wetgeving”, *T.Strafr.* 2025, afl. 1, 2-25.
- MICHIELS, O., « Les implications procédurales de la réforme du livre 6 du Code civil : vers une nouvelle articulation entre droit civil et droit pénal », *J.T.* 2025, afl. 10, p. 177-180.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- DELTOUR, P., “Grondwettelijk Hof verduidelijkt regels voor openbaarheid rechterlijke beslissingen”, *Juristenkrant* 2025, afl. 505, 5. (noot bij GwH 30 januari 2025 (09/2025))

3.5. Varia

- DELTOUR, P., “Verslag van een coup: hoe big tech de rechtsstaat uitholt”, *Juristenkrant* 2025, afl. 504, 9.
- DELTOUR, P., “Reijer Passchier waarschuwt voor nefaste impact van big tech en AI op de rechtsstaat. 'De rule of code verdringt stilaan de rule of law' [Interview met Reijer Passchier]”, *Juristenkrant* 2025, afl. 504, 8-9.
- DELTOUR, P., “Rechtscolleges geven vrij baan aan vrije berichtgeving”, *Juristenkrant* 2025, afl. 506, 1 en 3.
- LANCKSWEERDT, E., “De toekomst van de mensenrechten in turbulente tijden”, *Juristenkrant* 2025, afl. 506, 12-13.
- VANSTAPEL, P., “De Belgische gevangenis zijn recidivefabrieken. De mensen moeten dat weten – Interview Bob Van den Broeck”, *Juristenkrant* 2025, afl. 507, 6-7.

